

TÁBLÁZATOK A BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZÉ KÖRÉBŐL

Prof. Dr. Blaskó Béla – Dr. Amberg Erzsébet

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
BUDAPEST

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÁBLÁZATOK A BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZÉ KÖRÉBŐL

Szerző:

Prof. Dr. Blaskó Béla – Büntetőjog Különös Rész I. fejezet

Dr. Amberg Erzsébet – Büntetőjog Különös Rész II. fejezet

Szerkesztette:

Dr. Amberg Erzsébet

Lektorálta:

Dr. Pallagi Anikó PhD

A kézirat lezárásának dátuma:

2018. szeptember 28.

Kiadó:

Nemzeti Közsolgálati Egyetem

Közigazgatási Továbbképzési Intézet

www.uni-nke.hu

Felelős kiadó:

Prof. Dr. Kis Norbert rektorhelyettes

Címe: 1083 Budapest, Üllői út 82.

A kiadvány a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15. „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” című projekt keretében készült el és jelent meg.

© Prof. Dr. Blaskó Béla, 2020
Dr. Amberg Erzsébet, 2020

© Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet, 2020

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

ELŐSZÓ

A Büntető Törvénykönyv Különös Része körében a kiemelt jelentőségű bűncselekmények vázlatos feldolgozásának hagyománya a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának jogelőd intézményéhez, a Rendőrtisztai Főiskolához köthető. Legutóbbi kiadványunk hasonló címmel 1989-ben látott napvilágot, így jelen mű kiadásának időszerűségét szükségtelen indokolni.

A Szerzők törekvése a jelen tansegédlet kiadásával az, hogy hozzájáruljanak a büntetőjog különös részi ismeretanyag elsajátításához. Hangsúlyozandó egyúttal, hogy a tansegédlet nem helyettesíti, csupán kiegészíti a hallgatók számára előírt kötelező tananyagok ismeretét, az előadásokon, illetve gyakorlatokon elhangzottakat.

Budapest, 2018. augusztus 27.

Dr. Pallagi Anikó PhD
lektor

TARTALOM

ELŐSZÓ	4
BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZ I.	7
Emberölés	8
Testi sértés	9
Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés	10
Segítségnyújtás elmulasztása	11
Kábítószer-kereskedelem	12
Kábítószer-birtoklás	13
Emberrablás	14
Személyi szabadság megsértése	15
Szexuális kényszerítés	16
Szexuális erőszak	17
Szexuális visszaélés	19
Magánlaksértés	20
Zaklatás	21
Közúti veszélyeztetés	22
Közúti baleset okozása	23
Járművezetés ittas állapotban	24
Hamis vád	25
Hamis tanúzás	27
Vesztegetés	28
Hivatali visszaélés	29

BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZ II.	30
Terrorcselekmény	31
Jármű hatalomba kerítése	32
Közveszély okozása	33
Közérdekű üzem működésének megzavarása	34
Robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés	35
Lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés	36
Garázdaság	37
Közokirat-hamisítás	38
Hamis magánokirat felhasználása	39
Okirattal visszaélés	40
Embercsempészés	41
Lopás	42
Sikkasztás	43
Rongálás	44
Csalás	45
Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás	46
Hűtlen kezelés	47
Orgazdaság	48
Jármű önkényes elvétele	49
Rablás	50
Kifosztás	51
Zsarolás	52
Önbíráskodás	53
Pénzhamisítás	54
Készpénz-helyettesítő fizetőeszköz hamisítása	55
Költségvetési csalás	56
Pénzmosás	57
A számvitel rendjének megsértése	58
Csődbűncselekmény	59
Információs rendszer vagy adat megsértése	60
Kötelességzegés szolgálatban	61
Jelentési kötelezettség megszegése	62
Szolgálati visszaélés	63
Parancs iránti engedetlenség	64
Előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak	65
FELHASZNÁLT IRODALOM	66
RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	67

BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZ I.

EMBERÖLÉS			Btk. 160. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az emberi élet megóvásához, védelméhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: más (az elkövetőtől különböző) élő ember. Az öngyilkosság nem bűncselekmény. Az élet keletkezése folyamat, amelynek kezdő időpontja a szülési folyamat irreverzibilis (visszafordíthatatlan) megindulásával, az ún. „tolófájdalmak”-kal veszi kezdetét. Minden cselekmény, amely a szülési folyamat közben – akár az anya méhében vagy a szülőcsatornában is – a magzat életének kioltására irányul, már emberölésnek minősül. A büntetőjog az ember életét a halál bekövetkezéséig védelmezi. Megkülönböztethető a klinikai, az agy- és a biológiai halál. Az emberi élet kezdetének, illetve a halál beállásának megállapítása orvosi szakkérdés. A halál beállása után az emberi test elleni támadás nem alkalmas az emberölés tényállásának megállapítására.</p>	<p>EM Az emberölés ún. nyitott törvényi tényállás, az EM-t a Btk. nem határozza meg konkrétan, akár tevésessel, akár mulasztással – amely alkalmas az eredmény előidézésére – megvalósítható. Tevés esetén az elkövető aktív magatartásával indítja meg az okfolyamatot, amely a halálos eredményhez vezet. Mulasztás esetén az elkövető kötelezve volt olyan tevékenység kifejtésére, amely megakadályozta volna a passzív alany halálát. Pl. családi kapcsolatból, munkaviszonyból, szerződéses kapcsolatból eredően.</p> <p>ER A Btk. az ER-t határozza meg, mely a passzív alany halála (szükségképpen eredmény bűncselekmény).</p>	<p>A Bárki (általános alany). Szándékosan önálló, közvetett és társtetességgel is, gondatlanságból csak önálló tettességgel követhető el. A szándékos emberöléshez részesi magatartások is kapcsolódhatnak, amelyek járulékos jellegük folytán a tettes által megvalósított bűncselekmény szerint minősülnek.</p> <p>BŰ Az emberölés szándékos és gondatlan alakzata is bűncselekmény (büntett, illetve vétség). A szándékos emberölés megvalósulhat egyenes és eshetőleges szándékossággal is. Fontos eldönteni!!!, hogy az elkövető szándéka a sértett megölésére, esetleg testi sértés okozására vagy csak bántalmazására irányul. A szándékos emberölés megállapításának fontos tudati tényezője a sértett halálának vagy a halál bekövetkezése reális lehetőségének előre látása.</p>	
<p>MIN „A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést a) előre kitervelten, b) nyereségvágyból, c) aljas indokból vagy célból, d) különös kegyetlenséggel, e) hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy sérelmére, hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt, közfeladatot ellátó személy sérelmére, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos, a külföldi hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy sérelmére, f) több ember sérelmére, g) több ember életét veszélyeztetve, h) különös visszaesőként, i) tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére, j) védekezésre képtelen személy sérelmére vagy k) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.”</p>		<p>ELHAT E deliktumnak a halált okozó testi sértéstől, valamint e deliktum kísérletének az életveszélyt okozó testi sértéstől elhatárolására lásd még: 3/2013. BJE-t.</p> <p>EGYÉB Az előkészület büntetendő. Sui generis alakzat: büntetendő a tizennegyedik életévét be nem töltött vagy akaratnyilvánításra képtelen személy öngyilkosságra rábírása, ha az öngyilkosságot elkövetik. A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekményeket lásd: Btk. 160. § (6) bek.-ben. Lásd még: 2/1998. BJE; Kúria Bfv. II. 143/2012.</p>	

TESTI SÉRTÉS			Btk. 164. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az emberi élet, a testi épség és az egészség megóvásához, fenntartásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: kizárólag más ember, az önkézség nem alapozza meg a felelősségre vonást. Büntetőjogi értelemben a testi épség és egészség az a fizikai és szellemi állapot, amelyben a sértett a cselekmény elkövetése előtt volt.</p>	<p>EM A deliktum ún. nyitott törvényi tényállás: a jogalkotó nem határozza meg konkrétan milyen magatartással lehet az ER-t előidézni. Bármely tevés vagy mulasztás tényállásszerű lehet. Bántalmazás: csak tevéssel. Más ember testére gyakorolt, ellenséges célzatú fizikai ráhatás. Egészségsértés: lelki hatások vagy a betegséget előidéző cselekmények. Az egészségsértés a bántalmazással szubszidiárius viszonyban áll. Minden olyan cselekmény idetartozhat, amely nem minősül testbántalmazásnak.</p> <p>ER Sérülés: a testet alkotó szövetek felszínén keletkező folytonossági hiány (pl. karcolás, seb, véralfutás). Betegség: az ember testi és szellemi állapotának normális jellegétől való patológiás eltérése.</p>	<p>A Bárki (általános alany) a sértetten kívül. Társtettség megállapítható, ha az egyik tettes csak a sértett lefogásával teremti meg a bántalmazás lehetőségét.</p>	<p>BŰ Alapesetben büntetni rendelt a szándékos könnyű testi sértésen kívül a súlyos testi sértés gondatlan alakzata is. A könnyű testi sértés gondatlan alakzata nem bűncselekmény. A halált okozó testi sértés praeterintentionalis deliktum.</p>
<p>EGYÉB Testi épség: ha az emberi test szervei helyesen működnek, azok teljes egészében sértetlenek, a testet alkotó szöveteken nincs folytonossági hiány. Egészség: az emberi testet alkotó legkisebb szervezeti egységektől a legbonyolultabb anatómiai szervezeti rendszerekig, ezeknek helyes, a funkciójuknak megfelelő működése. A könnyű testi sértés csak magánindítványra büntethető. Lásd: az <i>IOI 16. sz. Módszertani levelet</i>.</p>	<p>MIN „(3) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértést a) aljas indokból vagy célból, b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére, illetve c) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el. (5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a könnyű testi sértés maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okoz. (6) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a súlyos testi sértést a) aljas indokból vagy célból, b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére, c) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére, d) maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okozva, e) különös kegyetlenséggel követik el. (7) Aki a (3) vagy (6) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (8) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz. (9) Aki a súlyos testi sértést gondatlanságból követi el, vétség miatt a) a (3) bekezdésben meghatározott esetben egy évig, b) a (6) bekezdés b)–c) pontjában meghatározott esetben három évig, c) életveszélyes sérülés okozása esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”</p>		

FOGLALKOZÁS KÖRÉBEN ELKÖVETETT VESZÉLYZTETÉS			Btk. 165. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az emberi élet, a testi épség és az egészség megóvásához, fenntartásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: más vagy mások, az önveszélyesség nem bűncselekmény.</p>	<p>EM Tevés vagy mulasztás (írott vagy íratlan foglalkozási szabály megszegése).</p> <p>ER 1. Közvetlen veszély: személyre és helyzetre konkretizált veszély, olyan objektív helyzet, amely magában hordja a sérelemben fordulás nyomani, azonnali, reális lehetőségét. 2. Testi sérülés: a nyolc napon belüli vagy túl gyógyulásnak a deliktum minősítése szempontjából nincs jelentősége, az a büntetés kiszabása során értékelhető. Kísérlet: mindkét alapeset tekintetében fogalmilag kizárt.</p>	<p>A Tettes: csak olyan személy lehet, aki olyan tevékenységet fejt ki, amelyre foglalkozási szabályok vonatkoznak. Tetteség-részesség: Gondatlan alapesetben, ha több személy foglalkozási szabályszegése együttesen idézi elő a veszélyhelyzetet, mindegyik elkövető önálló tettes. Szándékos veszélyeztetés esetén a társtetteség nem kizárt, de megállapításának feltétele, hogy minden elkövető ugyanazon foglalkozási szabály hatálya alatt álljon.</p>	<p>BŰ Alapesetben: (1) bek. gondatlan bűnösség, (3) bek. szándékos bűnösség. Nem kizárt az ún. alapeseti vegyes bűnösség. (Az EM akár szándékos is lehet, de az ER csak gondatlan bűnösségű lehet.) Szándékos veszélyeztetés esetén: EM-re és ER-re (a közvetlen veszélyre) is kiterjed a szándékosság. A minősítő eredményekre az elkövetőnek csak a gondatlansága terjedhet ki, bármelyik esetet is vesszük alapul. Lásd az ún. limitált veszélyeztetési szándékról a 41/2007. BKv-t.</p>
<p>MIN „(2) A büntetés a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget, b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált, c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz. (3) Ha az elkövető a közvetlen veszélyt szándékosan idézi elő, büntett miatt az (1) bek.-ben meghatározott esetben három évig, a (2) bek.-ben meghatározott esetben – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évtől öt évig, két évtől nyolc évig, illetve öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”</p>	<p>Foglalkozás: minden olyan tevékenység, amelyet valaki élethivatászerűen, megélhetésének biztosítása végett kereseti céllal folytat, illetve amelyet a törvény foglalkozásként rendel figyelembe venni. „E § alkalmazásában foglalkozási szabály a lőfegyver, a robbantószer és a robbanóanyag használatára és kezelésére vonatkozó szabály is.” Tömegszerencsétlenség: az olyan baleset, amelynek következtében legalább egy ember súlyos testi sérülést, nagyobb számú személy (legalább kilenc) pedig legalább könnyű testi sérülést szenved. Halálos tömegszerencsétlenség: legalább egy ember meghal, és legalább kilenc személy megsérül. (Lásd pl. <i>Legf. Bír. Bfv. I. 638/2005.</i>) Kettőnél több ember halála: legalább három ember életének kioltását okozó eredményt jelent.</p>		

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ELMULASZTÁSA			Btk. 166. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az emberi élet megóvásához, védelméhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: olyan sérült vagy közvetlen élet- vagy testi épségének veszélyhelyzetében lévő személy, aki segítségnyújtásra szorul. A sérülés vagy a veszélyhelyzet keletkezése közömbös. A deliktum megállapítása szempontjából alapvető annak a ténynek az eldöntése, hogy a sértett segítségnyújtásra szorul-e vagy sem. Nem szorul segítségnyújtásra: – aki meghalt, – aki a reá háruló veszélyt mások közreműködése nélkül is el tudja hárítani, illetve nem igényli, visszaautasítja a felajánlott segítségnyújtást, – az a passzív alany, aki másoktól már megfelelő segítségben részesült.</p>	<p>EM Az alapeset ún. tiszta mulasztásos bűncselekmény. Az alapeseti tényállás nem fogalmaz meg eredményt. A „tőle elvárhatóság” szubjektív kritérium. A kialakult gyakorlat szerint: – az elvárhatóság minimuma az, hogy a segítségnyújtásra kötelezett személy álljon meg a sérült mellett, győződjön meg arról, hogy segítségre szorul-e, ajánlja fel segítségét, vagy ha segíteni nem képes, hívjon segítséget, – az elvárhatóság felső határa, hogy általában senki sem kötelezhető olyan segítségnyújtásra, amellyel saját vagy mások életét, testi épségét veszélyeztetné. Bizonyos hivatások gyakorlóira az iménti megállapítás nem vonatkozik.</p>	<p>A Bárki (aki képes az adott helyzetben a segítségnyújtásra). Aki sérült vagy veszélyhelyzetben van – maga is segítségnyújtásra szorul – nem követheti el a deliktumot.</p> <p>MIN „(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a sértett meghal, és életét a segítségnyújtás megmenthette volna. (3) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a veszélyhelyzetet az elkövető idézte elő, vagy ha a segítségnyújtásra egyébként is köteles.” Látható, hogy minősített eset miatt felel, aki a segítségnyújtásra egyébként is köteles. Így pl. néhány foglalkozás (hivatás) gyakorlója: orvos, mentő, betegápoló, tűzoltó. A segítségnyújtásra egyébként is kötelesek köréből a közlekedési szabályok alapján segítségnyújtásra köteles személyeket a (4) bek. kiemeli: „A (3) bekezdés utolsó fordulata nem alkalmazható azzal szemben, aki a közlekedési szabályok alapján köteles a segítségnyújtásra.”</p>	<p>BŰ Szándékosság. Alapvető feltétel annak a ténynek a tudata, hogy valaki sérült, vagy veszélyhelyzetben van. Nincs helye a deliktum megállapításának, ha az elkövetőtől elvárható lenne ugyan, hogy kellő gondosság mellett felismerje a sértett a veszélyhelyzetbe kerülését, de ebben őt gondatlanság terheli. (Lásd B. törv. III. 2/1989.)</p> <p>ELHAT Figyelem!!! Az itt ismertetett deliktum és a Cserbenhagyás (Btk. 239. §) elhatárolása alapvető kritérium. Alább csak az egyik legfontosabb elhatárolási szempont áll: A Cserbenhagyás szubszidiárius tényállás, esetében nem beszélhetünk segítségnyújtásra szoruló személyről.</p> <p>EGYÉB Amennyiben a baleset helyszínén a sértett halála vagy állapotának súlyosbodása azért következik be, mert a segítségnyújtásra köteles nem a legmegfelelőbb módon nyújtott segítséget, úgy ez nem róható a terhére.</p>

KÁBITÓSZER-KERESKEDELEM			Btk. 176–177. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A kábítószeres egészség szempontjából káros, forgalmazói-kereskedelmi típusú magatartásokban megnyilvánuló, társadalomra nem kívánatos hatásainak a kiküszöböléséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET A kábítószer: „a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyag, b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotróp anyag és c) az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 2. számú mellékletében meghatározott pszichotróp anyag” [Btk. 459. § (1) bek. 18. pont].</p>	<p>EM A 176–177. §§ (1) bek.-ei a forgalmazói-terjesztői jellegű magatartásokat határozzák meg (azokat, melyek elkövetésével más személy juthat hozzá az elkövetési tárgyhoz). Ezek a következők: – kínál – átad – forgalomba hoz – kereskedik (kereskedik, aki haszonszerzésre törekedve közreműködik a kábítószer forgalmazásában. Ld. BKv 57., 1/2007. BJE.)</p> <p>E MÓD A 177. §-ban írt elkövetési magatartások tanúsítása kiskorúak közreműködésével, felhasználásával.</p>	<p>A [a 176. §-ban írt delictum esetén] Az elkövető bárki lehet. [a 177. §-ban írt delictum esetén] Tizennyolcadik életévet betöltött személy lehet.</p> <p>BŰ Szándékosság. Az elkövető szándékának át kell fognia, hogy az általa kínált stb. anyag kábítószernek minősül. STÁD A 176. § (1) bek.-ben írt alapesetre, illetve a (2) bek.-ben írt minősített esetekre, továbbá a 177. § (1)–(2) bek.-ekben írt minősített esetekre irányuló előkészület büntetendő.</p>	
<p>MIN I. [a 176. §-ban írt delictum esetén] Ha a bűncselekményt bünszövetségben, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal létesítményében, jelentős mennyiségű kábítószerre követik el. II. [a 177. §-ban írt delictum esetén] tizennyolcadik életévet be nem töltött személynek kábítószer kínálásával vagy átadásával követik el, kábítószer forgalomba hozását, vagy azzal kereskedést tizennyolcadik életévet be nem töltött személy felhasználásával követik el, kábítószer kínálása, átadása, vagy forgalomba hozása, illetve azzal kereskedés oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében történik, illetve, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre, bünszövetségben, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követik el.</p> <p>PRIV I. [a 176. §-ban írt delictum esetén] Csekély mennyiségű kábítószer kínálása vagy átadása [úgy az (1) bek.-ben írt alapesetre, mint a (2) bek.-ben írt minősített esetekre vonatkoztatva]. II. [a 177. §-ban írt delictum esetén] Csekély mennyiségű kábítószer kínálása vagy átadása [úgy az (1) bek. a) vagy ca) pontjában, illetve (2) bek. c) pontjában írt esetekre vonatkoztatva].</p>	<p>EGYÉB 461. § (1) A 176–180. § alkalmazásában a kábítószer csekély mennyiségű, ha a) annak bázis formában megadott tiszta hatóanyag-tartalma (felsorolást ld. a törvényhely aa)–db)-ig) mennyiséget nem haladja meg. (2) A 176–180. § alkalmazásában a kábítószer csekély mennyiségű, ha kannabisz növény esetén a növényegyekedek száma legfeljebb öt. (3) A 176–180. § alkalmazásában az (1)–(2) bek. szerinti kábítószer a) jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának húszszoros, b) különösen jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának kétszázszoros mértékét meghaladja. (4) A 176–180. § alkalmazásában az (1)–(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer a) csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg, b) jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának száznegyvenszeres mértékét meghaladja, c) különösen jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának ezernégyszázszoros mértékét meghaladja.</p>		

KÁBITÓSZER-BIRTOKLÁS			Btk. 178–180. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A kábítószerek egészség szempontjából káros, fogyasztói-tranzit típusú magatartásokban megnyilvánuló, társadalomra nem kívánatos hatásainak a kiküszöböléséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET A kábítószer [ld. A Kábítószer kereskedelemhez fűzött magyarázatot].</p>	<p>EM A 178. § (1) és (6) bek.-ei, illetve 179. § (1)–(2) bek.-ei fogyasztói-tranzit jellegű magatartásokat határozzák meg. Ezek a következők: – természet – előállít – megszerez – tart – (az ország területére) behoz – (onnan) kivisz – (azon) átszállít – fogyaszt. A 178. § (6) bekezdésében meghatározott: a) kábítószer fogyasztás – ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg –, illetve b) csekély mennyiség fogyasztás céljából megszerzése vagy tartása – ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg – vétség. (szubszidiárius tényállás!!!). [A fentiek értelmezésére ld. még az 1/2007. BJE-ben írtakat is.]</p> <p>E MÓD A 179. §-ban írt elkövetési magatartások tanúsítása kiskorúak felhasználásával.</p>	<p>A [a 178. §-ban írt delictum esetén] Az elkövető bárki lehet. [a 179. §-ban írt delictum esetén] Tizennyolcadik életévet betöltött személy lehet.</p> <p>B Szándékosság.</p> <p>C Fogyasztás céljából. [A 178. § (6) bek. második fordulata csak egyes szándékossággal követhető el.]</p>	
<p>MIN I. [a 178. §-ban írt delictum esetén] Ha a bűncselekményt: – üzletszerűen, bűnszövetségben, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva, – jelentős mennyiségű kábítószere, különösen jelentős mennyiségű kábítószere követik el. II. [a 179. §-ban írt delictum esetén] ha a bűncselekményt nagykorú személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával vagy oktatási, köznevelési, gyermekjóléti, vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében kábítószert természet, előállít, megszerez vagy tart, tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószert az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, illetve, ha a bűncselekményt: – üzletszerűen, bűnszövetségben, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva, jelentős mennyiségű kábítószere, különösen jelentős mennyiségű kábítószere követik el.</p>		<p>PRIV I. [a 178. §-ban írt delictum esetén] Csekély mennyiségű kábítószere elkövetés az (1) bek.-ben meghatározott elkövetési magatartások eseteiben, illetve a (2) bek. aa) és ac) pontjában meghatározott esetekben, továbbá a (6) bek. eseteiben (amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg). II. [a 179. §-ban írt delictum esetén] Csekély mennyiségű kábítószere elkövetés az (1) és (3) bek.-ben meghatározott esetekben, illetve a (3) bek. ab) és ac) pontjában meghatározott esetben.</p>	
<p>BÜ MSZ OK 180. § (1) Nem büntethető, aki csekély mennyiségű kábítószert saját használatra természet, előállít, megszerez vagy tart, illetve aki kábítószert fogyaszt, ha a bűncselekmény elkövetését beismeri, és az elsőfokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószert-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt. „(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a bűncselekmény elkövetését megelőző két éven belül a) az elkövetővel szemben az eljárást az (1) bekezdésben meghatározott büntethetőséget megszüntető okra figyelemmel függesztették fel, vagy b) az elkövető büntetőjogi felelősségét kábítószer-kereskedelem vagy kábítószer birtoklása miatt megállapították.”</p>	<p>KORLÁTLAN ENYHÍTÉS 180. § (3) A 178. § (1) és (5)–(6) bek., illetve a 179. § (1)–(2) és (6) bek. esetén – ha az (1) bek. nem alkalmazható – a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elkövető a vádemelésig lehetővé teszi a kábítószert értékesítő személy kilétének megállapítását.”</p> <p>STÁD A 178. § (1) bek.-ben írt alapesetre, illetve a (2) bek.-ben írt minősített esetek, továbbá a 179. § (1)–(3) bek.-ekben írt minősített esetek előkészülete büntetendő. (sui generis) magatartásként büntetendő a 178. § (1) bek.-ben írt alapesethez, illetve a 178. § (2) bek.-ben, továbbá a 179. § (1)–(3) bek.-ben írt minősített esetekhez.</p>		

EMBERRABLÁS			Btk. 190. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>Az emberrablás összetett bűncselekmény (delictum compositum), ezért jogi tárgya komplex: egyrészt és elsődlegesen a kényszermentes cselekvés szabadságának biztosításához fűződő társadalmi érdek, azaz a célcselekmény jogi tárgya, másrészt pedig a személyi szabadság sérthetlenségéhez fűződő társadalmi érdek, amely az eszközcselekmény jogi tárgya, amely magában foglalja a szabad mozgáshoz, helyváltoztatáshoz való jogot.</p> <p>ET</p> <p>Passzív alany: a tűsz, az a személy – életkortól függetlenül –, akit személyes szabadságától megfosztanak. A passzív alany életkora vagy hivatalos személyi minősége a minősített esetek szempontjából játszik szerepet.</p> <p>Az, akihez az elkövető a követelést intézi, a bűncselekmény sértettje.</p>	<p>EM</p> <p>Kétmozzanatú, eszköz és célcselekményből áll.</p> <p>Az eszközcselekmény: a személyes szabadságtól való megfosztás (tűszul ejtés). E magatartás magában foglalja a tűsz elfogását és fogva tartását. A törvény e részcselekményhez különböző elkövetési módokat fűz.</p> <p>A célcselekmény: a követelés intézése. A követelés önmagában erőteljes felszólítás olyan cselekvésre, amely az elkövető akaratának felel meg.</p> <p>STÁD</p> <p>Amennyiben az elkövető csak az eszközcselekményt tudja megvalósítani, a követelést még nem intézte a címzetthez, a bűncselekmény kísérlete jön létre.</p> <p>E MÓD</p> <p>Az eszközcselekményhez kapcsolódnak.</p> <p>A „tűszéjtés”</p> <ul style="list-style-type: none"> – erőszakkal, illetve élet, testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel, vagy – védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotba helyezéssel vagy ilyen állapotát kihasználásával elkövetése. 	<p>A</p> <p>Bárki.</p> <p>Elkövethető akár önálló tettességben, akár társtettségben, ez utóbbi a tipikusabb.</p> <p>Ha a bűncselekményt társtettségben valósítják meg, a tettesek között „munkamegosztás” jöhet létre, azaz az elkövetési magatartás egyes részcselekményeit hajtja csak végre valamelyik elkövető, így az emberrablásnak társtettese az, aki a személyi szabadságtól erőszakkal megfosztott és megkötözött sértettnek késsel való őrzésében részt vesz.</p>	<p>BŰ</p> <p>Szándékosság.</p> <p>Álláspontunk szerint e bűncselekmény nem célzatos, ezért nem kizárt – természetesen csak társtettség esetén –, hogy az egyik tettes szándéka eshetőleg legyen.</p> <p>Amennyiben önálló tettességben követik el a bűncselekményt, akkor az elkövető célja a követelés érvényesítése, így a szándéka csak egyenes lehet.</p>
<p>MIN</p> <p>Ha az emberrablást</p> <ul style="list-style-type: none"> – tizenhatalcadik életévét be nem töltött személy sérelmére, – bűnszövetségben, – fegyveresen, – felfegyverkezve vagy – hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen, e minőségére tekintettel, – tizenegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére, – különösen súlyos hátrányt okozva, – halált okozva követik el vagy az emberrablás szándékos emberölést is megvalósít. 	<p>ELHAT – HALM</p> <p>A személyes szabadság megsértése, a kényszerítés és az emberrablás látszólagos alaki halmazatban van. A specialitás elve alapján nem értékelhető alaki halmazatban az emberrablással sem az önbíráskodás, sem a zsarolás. Így nem önbíráskodás büntette, hanem az emberrablás büntette valósul meg akkor is, ha a személyi szabadságától erőszakkal megfosztott sértett szabadon bocsátását jogosnak vélt vagyoni igény teljesítésétől teszi függővé. (Fővárosi ítélet-tábla 1. Bf. 113/2004.)</p> <p>Tekintettel az elkövetési módoknál megkövetelt akaratot megtörő fokú erőszakra, ha az erőszak alkalmazása során könnyű testi sértés is megvalósul, az emberrablással nem kerül halmazatba, a halmazat látszólagos. A súlyos testi sértés, illetve az ezt meghaladó fokú testi sértés és az emberrablás halmazata valóságos.</p>	<p>STÁD</p> <p>Büntetni rendelt a bűncselekmény valamennyi előkészületi cselekménye.</p> <p>KORL ENYH</p> <p>A törvény korlátlan enyhítést engedélyez annak az elkövetőnek a javára, aki a bűncselekményt, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, önként abbahagyja. E rendelkezés jogpolitikai indoka az, hogy a tűszok mielőbb visszanyerjék személyes szabadságukat.</p>	

SZEMÉLYI SZABADSÁG MEGSÉRTÉSE			Btk. 194. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az <i>Alaptörvény XXVII. cikke</i> értelmében a személyi szabadság jogának részét képezi a mozgás, a helyváltoztatás, a tartózkodási hely megválasztási szabadsága, amelyek megóvásához, biztosításához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: bárki lehet. Amennyiben hivatalos személyt hivatalos eljárása során fosztanak meg szabadságától, vagy mozgásában korlátozzák, az elkövető terhére – a specialitás folytán – az akadályozással elkövetett hivatalos személy elleni erőszak megállapításának van helye.</p>	<p>EM A személyes szabadságtól megfosztás. Idetartozik minden olyan magatartás, amely objektíve alkalmas arra, hogy a sértettet a szabad mozgásban, helyváltoztatásban vagy a tartózkodási hely szabad megválasztásában megakadályozza. Pl. a sértett elfogásával, megkötözésével, bezárásával. Így a személyi szabadság megsértését megvalósítja, aki a sértettet erőszak alkalmazásával megfosztja annak a lehetőségétől, hogy a szomszéd-ból való telefonálás céljából a lakásból eltávozzék. A szabad mozgás bizonyos fokú korlátozása (pl. más útvonalra kényszerítés) nem tényállászerű magatartás. Az EM aktív tevékenységet feltételez, a bűncselekmény kivételesen mulasztással is megvalósulhat.</p> <p>E MÓD A Btk. nem említi, de az EM-nek mindig jogellenesnek kell lennie.</p>	<p>A Bárki lehet a hivatalos személyen kívül. A hivatalos személy cselekménye ugyanis, ha hivatalos eljárása során követi el a bűncselekményt, jogellenes fogvatartás miatt felel (Btk. 304. §).</p> <p>BŰ Mind az egyenes, mind pedig az eshetőleges szándékosság is tényállászerű.</p>	
<p>MIN Ha a bűncselekményt – tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére, – aljas indokból vagy célból, – a sértett sanyargatásával, – védekezésre képtelen személy sérelmére, – fegyveresen, – felfegyverkezve, – jelentős érdeksérelmet okozva vagy – hivatalos eljárás színlelésével követik el, valamint – ha tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett bűncselekmény aljas indokból vagy célból, illetve a sértett sanyargatásával elkövetettnek is minősül.</p>	<p>ELHAT – EGYÉB A bűncselekmény rendbelisége a sértettek száma szerint alakul. E delictum számos erőszakos bűncselekménynél (pl. emberölés, testi sértés) szükségszerű magatartásként, részselekményként szerepel. Ilyen esetben önállóan nem értékelhető, az emberölés, a rablás stb. tényállásába beleolvad, a halmazat tehát látszólagos. Valódi a halmazat azonban akkor, ha e delictum eszközselekményként súlyosabban büntetendő, mint a célselekmény, vagy a két cselekmény időben elkülönül.</p>	<p>STÁD A kísérlet elvileg nem kizárt, előfordulhat ugyanis, hogy az elkövető cselekménye nem vezet eredményre a sértett ellenállása miatt. Ha az elkövetőnek a sértettet sikerül például bezárnia, a bűncselekmény befejezett akkor is, ha a sértett a bezárt helyiségből valamilyen módon (pl. ajtó felfeszítésével) távozni tud.</p>	

SZEXUÁLIS KÉNYSZERÍTÉS			Btk. 196. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A nemi szabadságnak a nőt és férfit – életkortól függetlenül – egyaránt megillető sérthetlenségéhez, valamint az ifjúság egészséges nemi és erkölcsi fejlődéséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: Id. – mutatis mutandis – a szexuális erőszaknál (Btk. 197. §) írtakat.</p>	<p>EM E delictum nem egyéb, mint másnak: a) kényszerítése (eszközcelemekény) b) szexuális cselekményre vagy annak c) eltűrésére (célcelemekények). A b) pont vonatkozásában Id. – mutatis mutandis – a szexuális erőszaknál írtakat. Azonban az a) pontban írt kényszerítés minőségét tekintve más, mint a szexuális erőszak esetén tényállásszerű kényszerítés. Ugyanis a szexuális erőszakhoz szükséges kényszerítés tartalmilag a „minősített”, azaz élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetésként írható le. Az ún. „nemi zsarolás” eseteiben, jellemzően vis compulsiva (akaratot hajlító erőszak), illetve nem élet vagy testi épség ellen irányuló fenyegetés alkalmazása esetén nem állapítható meg a szexuális erőszak. Akkor sem, hogyha a sértett szexuális cselekményre, illetve annak eltűrésére lett „kényszerítve”.</p>	<p>A Bárki lehet (általános alany). A tettség, részesség általános szabályai irányadók. BŰ Szándékosság: Id. – mutatis mutandis – a szexuális erőszaknál írtakat.</p>	
<p>MIN A Btk. 196. § (2) bek. szerint súlyosabban büntetendő a szexuális erőszak elkövetője, ha a szexuális kényszerítést – tizenhatalmadik életévét be nem töltött személy sérelmére, – a hozzátartozója vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve követi el. A Btk. 196. § (3) bek. szerint súlyosabban büntetendő, ha a szexuális kényszerítést – tizenegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el.</p>		<p>ELHAT A szexuális cselekmény végzésére vagy annak eltűrésére való kényszerítés felőlel minden olyan magatartást, amikor a sértett nem önként és szabadon adja a beleegyezését a szexuális cselekményhez, hanem valamilyen kényszer (pl. dolog elleni erőszak) hatására. Ez a kényszer azonban nem nyilvánulhat meg lenyűgöző erejű erőszakban (vis absoluta), élet elleni közvetlen, illetve testi épség elleni közvetlen fenyegetésben. STÁD Kísérlet: Id. – mutatis mutandis – a szexuális erőszaknál írtakat.</p> <p>BŰ AK A szexuális kényszerítés esetén [Btk. 196. § (1) bek.] a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető, kivéve, ha azzal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövetnek.</p>	

SZEXUÁLIS ERŐSZAK			Btk. 197. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A nemi szabadságnak a nőt és férfit – életkortól függetlenül – egyaránt megillető sérthetlenségéhez, valamint az ifúság egészséges nemi és erkölcsi fejlődéséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany: élő nő és férfi is lehet. Azonban az élettapasztalat alapján, összegzőként megállapítható, hogy a szexuális erőszak passzív alanyává többnyire nők válnak. A halotton véghezvitt nemi jellegű cselekmények kegyeltsértésnek (Btk. 228. §) minősülnek. Közömbös a sértett életkora, erkölcsisége, nemi fejlettsége, beszámítási képességének hiánya vagy korlátozott volta. A passzív alannyá válásnak nem feltétele a sértett és elkövető cselekmény elkövetésekor életközösségen kívülisége. A bűncselekmény egyaránt elkövethető a sértettel fennálló életközösség alatt, illetve annak hiányában is.</p>	<p>EM I. Olyan szexuális kényszerítés, amely ún. „minősített”, vagyis az élet vagy a testi épség elleni fenyegetéssel történik. A szexuális kényszerítés pedig nem egyéb, mint másnak: a) kényszerítése (eszközcselekmény) b) szexuális cselekményre vagy annak c) eltűrésére (célcselekmények). II. Más védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotának szexuális cselekményre történő felhasználásában nyilvánul meg. III. Tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel szexuális cselekmény végzése vagy végeztetése. A kényszerítés mint a szexuális erőszak eszközcselekménye a passzív alany komoly ellenállásának a leküzdésére alkalmas olyan tevékenység, amelynek következtében képtelenné válik valódi akaratának megfelelő magatartás tanúsítására, olyan állapotba kerül, hogy nem képes, vagy nem mer, az elkövetővel szemben fellépni. A szexuális cselekmény mint a szexuális erőszak célcselekménye a Btk. 459. § (1) bek. 27. pontjának értelmező rendelkezését alapul véve vagy: 1. közösülés vagy 2. fajtalanság. Az erőszak: olyan fizikai kényszer, amely alkalmas a komoly ellenállás leküzdésére. Az erőszaknak a passzív alany teste (tehát személy) ellen kell irányulnia. A dolog elleni erőszak, továbbá a nem közvetlenül a szexuális cselekményre irányuló erőszak amennyiben a szexuális erőszak elkövetéséhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja, tényállásszerű lehet [Btk. 197. § (5) bek.]. Véleményünk szerint a jelen lévő harmadik személy ellen alkalmazott erőszak alkalmas lehet a passzív alany ellenállásának megtörésére, illetve arra, hogy ellenállását eleve kizárja. A fenyegetés fogalma (Btk. 459. § (1) bek. 7. pont): „eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilitásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen”. A 197. § (1) bek. a) pontja a fenyegetés vonatkozásában kétirányú megszorítást tartalmaz. Közvetlennek és az élet vagy a testi épség ellen irányulóknak kell lennie. Az ilyen fenyegetés súlya, jellege lényegében azonos az erőszakéval. A közvetlen fenyegetés olyan hátrányt helyez kilitásba, amely nyomban következhet. Védekezésre képtelen állapotban van az a sértett, aki képes ugyan az akaratnyilvánításra, de akár állandó jellegű, akár átmeneti adottságai folytán nem tud ellenállást kifejtani az elkövetővel szemben. A Btk. 459. § (1) bek. 29. pontja szerint: „védekezésre képtelennek kell tekinteni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére”. Akaratnyilvánításra képtelen állapotban van a sértett, ha akár állapota, akár pszichés adottságai miatt a jogi értelemben figyelembe vehető akarata állandó vagy ideiglenes jelleggel hiányzik, képtelen arra, hogy a szexuális kapcsolat jelentőségét, következményeit felismerje. Ennél fogva „akaratát”, illetve a szexuális cselekménybe való esetleges „beleegyezését” nem szabad figyelembe venni. A szexuális erőszak annyi rendbeli, amennyi a sértettek száma. A szexuális erőszakot és a vérfertőzést bűnhalmazatban kell megállapítani, ha a sértett az elkövetőnek a vér szerinti testvére vagy féltestvére; ha azonban a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll, a cselekményt egységesen a szexuális erőszak minősített eseteként kell értékelni.</p>	<p>A A bűncselekmény alanya – tizennegyedik életévét betöltött – legalább korlátozott beszámítási képességgel rendelkező – a sértettel azonos, vagy attól különemű – nő, illetve – közösülési képességgel akár rendelkező, akár nem rendelkező férfi lehet. Amennyiben a szexuális cselekmény konkrétan közösülés, úgy a delictum önálló tettese – ha az elkövető férfi – csak közösülésre képes (potens) férfi lehet. A teljes közösülési képtelenség (abszolút impotencia) a férfi önálló tettessé válását kizárja. Ha a férfi hímveszője merevedésre alkalmatlan, nem közösülés, hanem ugyancsak e tényállás keretei között értékelhető fajtalanság valósul meg. Közvetett tettesség állapítható meg, ha a delictumot beszámítási képtelen személy vagy tizennegyedik életévét még be nem töltött gyermekkorú, illetve tévedésben lévő személy felhasználásával valósítja meg.</p> <p>BÜ A bűnösség szándékosság. Az elkövető tudatában meg kell jelennie annak (rá kell gondolnia az elkövetési magatartás tanúsításakor arra), hogy kényszerrel, illetve a passzív alanyak 197. § (1) bek. b) pontjában írt állapot felhasználásával hajtja végre a szexuális cselekményt, ezt kívánja vagy ebbe belenyugszik. Alapeseti társtettség esetén az elkövetőnek tudnia kell, hogy a kényszerített társas szexuális cselekmény elkövetésének érdekében alkalmazza. A közösülés is szexuális cselekmény, ezért büntetőjogi értelemben vett közösülési szándéka közösülési képességgel rendelkező (legfeljebb relatív impotens) férfinak lehet. A közösülési képességgel nem rendelkező férfinak „közösülési szándék” kialakulását feltételezni – hangsúlyozzuk, hogy büntetőjogi értelemben véve – irreális, azt az „elkövető” részéről megnyilvánuló pusztán megalapozatlan vágyakozásként értékelhetjük.</p>	

SZEXUÁLIS ERŐSZAK			Btk. 197. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>MIN A szexuális erőszakot és a vérfertőzést bűnhalmazatban kell megállapítani, ha a sértett az elkövetőnek a vér szerinti testvére vagy féltestvére, ha azonban a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll, a cselekmény egységesen a szexuális erőszak minősített esetként értékelendő.</p>	<p>STÁD Sui generis előkészületi magatartásként büntetendő: „Aki szexuális erőszak elkövetéséhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja, [...]Kísérel: az I. alatt értelmezett elkövetési magatartás esetén az eszközcselekmény tanúsításával megalósul.</p>	<p>BÜ AK A szexuális erőszak Btk. 197. § (1) bek. esetén csak magánindítványra büntetendő, kivéve, ha azzal összefüggésben nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövetnek. EGYÉB A szexuális erőszak annyi rendbeli, amennyi a sértettek száma.</p>	

SZEXUÁLIS VISSZAÉLÉS			Btk. 198. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A 12. életévüket betöltött, de a 14. életévüket még be nem töltött gyermekkorúak (fiú- és leánygyermek), illetve jelen törvényhely (4) bek.-re tekintettel a 14. életévüket betöltött, de a 18. életévüket még be nem töltött kiskorúak egészséges nemi és erkölcsi fejlődéséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET</p> <p>A tettessel akár azonos, akár különnemű, 12–14. életév között lévő gyermekkorú.</p>	<p>EM</p> <p>I. szexuális cselekmény végzése [Btk. 198. § (1) bek. I. fordulat];</p> <p>II. a passzív alany rábírása [szexuális cselekményre mással] [Btk. 198. § (1) bek. II. fordulat]; sui generis felbujtói jellegű magatartás.</p> <p>III. rábírnai törekvés [arra, hogy a passzív alany az elkövetővel, vagy mással szexuális cselekményt végezzen]. [Btk. 198. § (1) bek. I. és II. fordulat]; sui generis előkészületi jellegű magatartás.</p> <p>STÁD</p> <p>Kísérelt: ha a felhívás és a sértett erről való tudomászerzése egymástól időben elválik, a felhívás kifejezésre juttatásával. Ha a sértett a felhívásnak eleget tesz, az elkövető a Btk. 198. § (1) bek. II. fordulata szerint vonható felelősségre.</p>	<p>A</p> <p>Csak tizennyolcadik életévét betöltött személy lehet.</p> <p>BŰ</p> <p>Szándékosság.</p> <p>„Beleegyezéses” szexuális cselekmény esetén az elkövetőnek a passzív alany életkorában való tévedése felelősségét az alábbiak szerint alakítja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ha tévedésből 14. életéven felülinek tartja a sértettet, mentesül a büntetőjogi felelősség alól (tévedése bűnösséget kizáró ok), kivéve a Btk. 198. § (4) bek. esetét. Ha tévedésből a 12. életéven aluli sértettet e fölötti életkorúnak tartja, akkor a szexuális erőszak helyett szexuális visszaélés miatt felel az elkövető. 	
<p>MIN</p> <p>Súlyosabban bünteti a jogalkotó azt, aki fokozott felelősséggel tartozik a sértettért és annak kiszolgáltatottságával, illetve az elkövetőbe vetett bizalommal visszaélve követi el a bűncselekményt (ld. mutatis mutandis a Btk. 197. §-t).</p> <p>PRIV</p> <p>Az alapesethez képest enyhébb büntetéssel fenyegeti a jogalkotó azt a tizennyolcadik életévét betöltött személyt, aki tizennegyedik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött személlyel a vele kapcsolatban fennállók hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve szexuális cselekményt végez [Btk. 198. § (4) bek.]. A hatalmi, befolyási helyzet értelmezésével kapcsolatban ld. – mutatis mutandis – a Btk. 196.–197. §§-nál írtakat).</p>	<p>ELHAT – HALM</p> <p>Nem szexuális erőszak büntetettét, hanem eredménytelen rábírással elkövetett szexuális visszaélés büntetettét valósítja meg, aki a kiskorú leánygyermeket fajtalanosság véghezvitelére törekszik rábírnai.</p> <p>A folytatólagosan elkövetett szexuális visszaélés megállapításának nem akadály, hogy a tettes a sértettel egyik alkalommal közösült, másik alkalommal fajtalanzkodott.</p> <p>A szexuális visszaélés a vérfertőzéssel nem áll halmazatban, mert a passzív alannal egyenesági rokon vagy testvér részéről való szexuális cselekmény a szexuális visszaélés minősített esetét valósítja meg.</p> <p>Egyrészt a szexuális erőszak, másrészt a szexuális visszaélés alaki halmazata csak látszólagos.</p> <p>Az ún. „nemi zsarolás” enyhébb eseteivel (pl. ha a fenyegetés nem az élet vagy testi épség ellen irányul, vagy ha a fenyegetés nem közvetlen) megvalósuló szexuális cselekmény esetén szexuális kényszerítést kell megállapítani.</p> <p>A szexuális visszaélés minősített esete és a vérfertőzés közötti alaki halmazat látszólagos.</p> <p>Ha az elkövető a gyermekkel először a 12. életévének betöltése előtt, másodszor pedig ezt követően közösül: a szexuális erőszak és a szexuális visszaélés bűnhalmazatban való megállapításának van helye.</p>		

MAGÁNLAKSÉRTÉS			Btk. 221. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A házjog – így a lakás, az egyéb helyiség és az ezekhez tartozó bekerített hely – fennálló birtokviszonyai sérthetlenségéhez, konkrétan a zavartalan birtoklásához fűződő jog megóvásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>A lakás: minden olyan zárt, a külvilágtól elhatárolt helyiség, amely rendeltetésénél fogva emberek tartózkodási helyéül, éjjeli szállásul szolgál.</p> <p>Az egyéb helyiség fogalma alá tartozik részben a lakással szorosan összefüggő, de nem lakás céljára szolgáló helyiség.</p> <p>A lakáshoz vagy egyéb helyiséghez tartozó bekerített hely: minden olyan terület, amely a külvilágtól egyértelműen el van határolva – kerítéssel, élő sövényvel – és amely a fenti helyiségekhez tartozik, a lakás vagy az egyéb helyiség rendeltetészerű használatát elősegíti vagy kiegészíti.</p> <p>ET</p> <p>Passzív alany: csak a törvényi tényállás (3) bek.-ében megfogalmazott alapesetében van szükségszerűen, az (1) bekezdés esetén csak akkor beszélhetünk passzív alanyról, ha az erőszak személy ellen irányul.</p> <p>A passzív alany, illetve a bűncselekmény sértettje bárki lehet, aki a lakás birtokosa vagy tulajdonosa.</p> <p>A magánlaksértés bűncselekménye a tényleges, életvitelszerű lakáshasználó sérelmére követhető el.</p>	<p>EM</p> <p>A Btk. Az (1)–(3) bek.-ben a delictum alapeseti tényállásait fogalmazza meg.</p> <p>Az (1) és (2) bek. szerinti EM (a lakásba, egyéb helyiségbe stb. való) bemenetel, bent maradás.</p> <p>A (3) bek. szerinti EM a jogosult megakadályozása abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe stb. bemenjen.</p> <ul style="list-style-type: none"> – bemenetelen a lakásba való bejutást értjük, – bent maradás mulasztással – tehát passzív magatartással – valósul meg. Ebben az esetben előfeltétel, hogy az elkövető bejutása a lakásba jogszerű volt, azonban kötelessége lenne a lakás elhagyása, – lakásba való bemenetel megakadályozása minden olyan magatartás, amely a jogosultat a lakásába történő bejutásában megakadályozza. <p>E MÓD</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. az (1) bek. szerint az erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével történő bemenetel, bent maradás. 2. A (2) bek. szerint a lakásban lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére <p>a) éjjel, b) fegyveresen, c) felfegyverkezve vagy d) csoportosan történik a bemenetel vagy a bent maradás.</p>	<p>A</p> <p>Bárki lehet, azonban az (1) és (2) bek. tekintetében nem lehet olyan személy, aki az adott lakásban lakik vagy azzal rendelkezik.</p> <p>A tényállásbeli „más”, illetve „másnak a lakásába” egyértelműen kirekeszti a cselekmény elkövetői közül a lakás, egyéb helyiség stb. tulajdonosát, aki a jogtalan használó ellen lép fel vagy azt a lakásából kizárja. Ha a tulajdonos a jogszerűtlen használó ellen erőszakot, fenyegetést alkalmaz, úgy cselekménye az önbíráskodás szerint minősíthető.</p> <p>BŰ</p> <p>Szándékosság.</p>	
<p>MIN</p> <p>A minősített esetet a törvényhely (4) bek.-e fogalmazza meg. Akkor valósul meg, ha az (1) bek.-ben írt elkövetési magatartásokat (erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével történő bemenetel vagy bent maradás) a (2) bek.-ben felsorolt módokon, azaz éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve vagy csoportosan követik el.</p> <p>HALM – ELHAT</p> <p>Halmazat, ha más, súlyosabb bűncselekmény elkövetése érdekében valósítják meg a magánlaksértést. Korábban a súlyosabb bűncselekményeknél a magánlaksértés mint büntetlen eszközcselekmény szerepelt. Ma csak akkor ismeri el a joggyakorlat büntetlen eszközcselekményként, ha a célcselekmény semmilyen körülmények között nem valósítható meg a magánlaksértés mint eszközcselekmény nélkül.</p> <p>Említést igényel a halmazat körében a magánlaksértés és a lopás bűncselekményének kapcsolata. Amennyiben az elkövető lopási szándék nélkül bemegy valakinek a lakásába s az eltulajdonítási szándék csak ott alakul ki, a két bűncselekményt halmazatban kell megállapítani. Ha azonban a bemenetel eleve lopási szándékkal történik, kétféleképpen alakulhat a minősítés.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ha a szabálysértési értékre vagy kisebb értékre irányult az elkövetés, de, helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtevesztéssel, vagy a jogosult (használó) tudta és beleegyezése nélkül bemenne” követik el a bűncselekményt, a Btk. 270. § (2) bek. bf) pontja szerint kell minősíteni (ez esetben egyrészt a tulajdon elleni szabálysértés, illetve a kisebb értékre elkövetett lopás és a magánlaksértés szabálysértésének egyik fordulata áll fenn, ez utóbbi összetett bűncselekményként). Ez a tényállás megfogalmazásából következően nemcsak a magánlakás tisztelgésben tartását védi a tulajdon és a birtok mellett, hanem a magánlakás fogalmi körébe nem tartozó helyiségeket, valamint az ehhez tartozó bekerített helyet is. A magánlakást illetően egyébként ez a tényállás biztosítja a legszélesebb körű jogvédelmet, mivel a lakásba a jogosult (használó) tudta nélküli vagy beleegyezése nélküli bemenetel (besurranás) önmagában még szabálysértést sem valósít meg. – Ha a lopást az eddig tárgyaltaknál nagyobb értékre követi el a tettes, ekkor a magánlakás külön védelmét a „dolog elleni erőszakkal” történő minősítés biztosítja, amely a jelenlegi joggyakorlat szerint igencsak tágan értelmezendő. Beletartozik minden olyan magatartás, amely a dolog megőrzésére szolgáló zár vagy készülék fizikai erőszakkal, vagy rendeltetés ellenes módon való kinyitását jelenti. A magánlaksértés tehát az ilyen módon elkövetett lopással nem kerülhet halmazatba. Ha azonban az elkövető pl. hivatalos eljárás színlelésével jut be a sértett lakásába s ott nagyobb értéket lop el, a két bűncselekményt már halmazatban kell megállapítani. <p>BŰ AK</p> <p>A Btk. 231. § (2) bek.-e szerint a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.</p>			

ZAKLATÁS			Btk. 222. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A magánszféra sérthetlenségének megóvásához, biztosításához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>S Bárki lehet. Ki kell emelni a sértett hozzátartozóját, valamint súlyosabban minősül a bűncselekmény, ha a sértett az elkövető volt házastársa, volt élettársa vagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy.</p>	<p>EM Az (1) bek.-be foglalt alapesetben a sértett rendszeres vagy tartós háborgatása. A (2) bek. szerinti alapeseti rendelkezés első fordulata büntetni rendeli a másnak vagy reá tekintettel a hozzátartozójának személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyegetését. A (2) bek. második fordulata annak a látszatnak a keltése, hogy más életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy közvetlenül veszélyeztető esemény következik be.</p>	<p>A Bárki.</p> <p>BŰ Egyenes szándékosság: a bűncselekmény mindkét fordulata célzatos. Az (1) bek.-be ütköző zaklatás célzata, hogy mást megfélemlítsen vagy más magánéletébe, illetőleg mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon. A (2) bek. szerinti célzat a félelemkeltés.</p>	
<p>MIN A zaklatás mindkét fordulata esetében minősített eset, ha a bűncselekményt az elkövető a házastársa, a volt házastársa, az élettársa vagy volt élettársa, illetve nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére követi el. Súlyosabban minősül a bűncselekmény, ha hatalmi vagy befolyási helyzettel visszaélve követik el.</p>	<p>ELHAT – HALM A zaklatás első fordulata szubszidiárius, megállapítására akkor kerülhet sor, ha az adott magatartás folytán egyben súlyosabb bűncselekmény nem valósult meg. Így ha a személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével való fenyegetés célja nem a félelemkeltés, hanem a bántalmazás közbeni indulat levezetése, a zaklatás vétségének felrovására nincs lehetőség, a terhelt terhére kizárólag a megvalósult élet vagy testi épség elleni bűncselekmény állapítandó meg (Legf. Bír. Bfv. III. 639/2010.). A zaklatás (1) bek.-ben írt esete szubszidiárius bűncselekmény, ezért ha a zaklató magatartás egyben garázdaságot is megvalósít, csak a garázdság bűncselekményét kell megállapítani (Kúria Bfv. II. 1.594/2015.). Bűnhalmazat létesül, ha az elkövető egy cselekménnyel zaklatást, valamint más, nem súlyosabban büntetendő különös részi tényállást is megvalósít.</p>		<p>EGYÉB A Btk. 230. §-a szerint a zaklatás elkövetőjével szemben kitiltásnak is helye van. BŰ AK A bűncselekmény a Btk. 231. § (2) bek. értelmében csak magánindítványra büntethető.</p>

KÖZÚTI VESZÉLYEZTETÉS			Btk. 234. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A közúti közlekedés biztonságához, illetve az abban résztvevők életének testi épségének megóvásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany az elkövetőn kívül más személy, akinek vagy akiknek az élete, testi épsége közvetlen veszélybe kerül, illetve aki(k) – a minősített esetekben rögzített – materiális sértő eredményt elszenved(i).</p>	<p>EM A közúti közlekedési szabályok megszegése. A közúti közlekedés szabályait a <i>vonatkozó ágazati jogszabályok tartalmazzák</i>, így erre tekintettel e jogszabályok azok, amelyek az elkövetési magatartás vonatkozásában a törvényi tényállás kereteit tartalommal kitöltik. A törvényi tényállás nem maga határozza meg a közúti közlekedési szabályokat, és azt sem jelöli meg, hogy mely közúti közlekedési szabály megszegésével követhető el a közúti veszélyeztetés. Ebből következően a közúti veszélyeztetés ún. keretdispozíció, és így szükségképpen a külön jogszabály, a <i>KRESZ</i> alapján döntendő el elsődlegesen az, hogy a felrótt cselekmény közúton elkövetett-e, s ha igen, akkor a terhelt közúti közlekedési szabályt szegett-e.</p> <p>ER Más vagy mások életének vagy testi épségének közvetlen veszélybe kerülése. A veszély fogalmilag a sérelem bekövetkezésének reális lehetőségét jelenti. A bűncselekmény megvalósulásához szükséges a közvetlen veszély létrejötte. A közvetlen veszély mindig a sérelem bekövetkezésének nyombani, reális lehetőségét jelenti, azaz helyzetre és személyre konkretizált. Az alaptényállásban a „más vagy mások” fordulat törvényi egységre utal, s akkor is egy bűncselekmény kerül megállapításra, ha az elkövetőnek egy cselekményével több személy élete, testi épsége kerül veszélybe. A bűncselekmény alapesete befejezetté válik a közvetlen veszély kialakulásával.</p> <p>OK ÖF A bűncselekmény megállapítására akkor kerülhet sor, ha az elkövető által megvalósított, a törvényi tényállásban szereplő elkövetési magatartás idézte elő a veszélyhelyzetet, illetve a minősített esetekben foglalt biológiai típusú, sértő eredményt. Tehát, ha a közvetlen veszélyhelyzet nem a közlekedési szabályszegés miatt alakult ki, nincs helye a bűncselekmény megállapításának.</p> <p>E HELY Közút vagy közforgalom elől el nem zárt magánút. Az út a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút). Közforgalom elől el nem zárt magánút, pl. a bevásárlóközpontok parkolói, amelyek a közforgalom számára nyitottak. A Btk. 240. § (1) bek. szerint a közúton elkövetett bűncselekményekre megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a közúti járművezetésre vonatkozó szabályok megszegése nem közúton okoz legalább súlyos testi sértést vagy halált.</p>	<p>A Tettes kizárólag a közúti közlekedési szabályok hatálya alatt álló személy lehet. Nem tekinthetők közlekedési szabályoknak a gyalogosokra és az utasokra vonatkozó rendelkezések, így ők részesként kapcsolódhatnak a bűncselekményhez, tettesként nem. Pl. e delictum bűnsegédje és a rablás társtettese a gépkocsi utasa, aki – a jármű vezetőjével szándékkegységben – a mozgó gépkocsi ablakából kihajolva magához ragadja a gépkocsi mellett haladó kerékpáros járművének kormányára felakasztott kosarat. A delictum tettese az lehet, aki vezetőnek minősül.</p> <p>BŰ A delictum szándékosan követhető el, mind egyenes, mind eshetőleges szándékkal. A közúti veszélyeztetés büntette nemcsak a mások életét vagy testi épségét közvetlenül fenyegető veszélyre irányuló egyenes, hanem eshetőleges szándék esetén is megállapítható. Az elkövetési magatartáson túl az elkövető szándékának ki kell terjednie a veszélyhelyzet előidézésére is.</p>	
<p>MIN Súlyosabban minősül a bűncselekmény, ha a) súlyos testi sértést, b) maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget, c) halált, d) kettőnél több ember halálát okozza vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz. A minősített esetek körében a rendezőelv egyfelől az okozott biológiai típusú sértő eredmény súlyossága, illetőleg a passzív alanyok száma.</p>		<p>HALM Valóságos az alaki halmazat a hivatalos személy elleni erőszakkal, illetőleg a közfeladatot ellátó személy elleni erőszakkal. Valóságos alaki halmazatban állhat a közúti veszélyeztetés minősített esete a segítségnyújtás elmulasztásával. Valóságos az alaki halmazat egyes közlekedési bűncselekményekkel (pl. ittas, illetve bódult állapotban elkövetett járművezetéssel).</p> <p>SZABS A 2012. évi II. tv. 219. § (1) bek.-e nevesíti a közúti közlekedés rendjének megzavarása nevű szabálysértést.</p> <p>EGYÉB A 41. BK <i>vélemény</i> (BKv) szerint a szándékos veszélyeztetési bűncselekmények esetében az elkövetőnek a veszélyhelyzet előidézésén túlmenően – a minősített alakzatokba foglalt – bármely káros eredményre csak a gondatlansága terjedhet ki. A szándékos veszélyeztetési bűncselekmények közös jellemzője – más mellett – az, hogy az elkövető szándéka csupán az eredményként megfogalmazott veszélyhelyzetet foghatja át (limitált veszélyeztetési szándék), ám az ezen túlmenően jelentkező, a veszélyhelyzettel okozati összefüggésben levő bármilyen káros eredmény tekintetében már csupán gondatlanság állapítható meg, akár annak tudatos, akár hanyag formájában (vegyes bűnösség).</p>	

KÖZÚTI BALESET OKOZÁSA			Btk. 235. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A közúti közlekedés biztonságához, illetve az abban résztvevők életének testi épségének megóvásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Passzív alany az elkövetőn kívül más személy, aki a materiális sértő eredményt elszenved.</p>	<p>EM A közúti közlekedési szabályok megszegése, amely megvalósítható tevéllel és mulasztással egyaránt. A közúti közlekedés szabályait az arra vonatkozó ágazati jogszabályok tartalmazzák, így erre tekintettel e jogszabályok azok, amelyek az elkövetési magatartás vonatkozásában a törvényi tényállás kereteit tartalommal kitöltik. A törvényi tényállás nem maga határozza meg a közúti közlekedési szabályokat, és azt sem jelöli meg, hogy mely közúti közlekedési szabály megszegésével követhető el a közúti baleset okozása. A bűncselekmény ún. keretdiszpozíció. Kizárólag olyan, a közúti közlekedésre vonatkozó forgalmi szabályok bírnak relevanciával a bűncselekmény kapcsán, amelyek objektíve alkalmasak arra, hogy megszegésük következtében másnak vagy másoknak súlyos sérülése keletkezzen.</p> <p>ER Az alapeset vonatkozásában súlyos testi sérülés, a minősített esetek körében pedig egyéb, a (2) bek.-ben felsorolt biológiai típusú sértő eredmény. OK ÖF A delictum akkor állapítható meg, ha az elkövető által megvalósított, a törvényi tényállásban szereplő EM idézte elő más vagy mások súlyos sérülését, illetőleg a minősített esetekben foglalt valamely egyéb, biológiai típusú sértő eredményt.</p>	<p>A Tettesként kizárólag a közúti közlekedési szabályok hatálya alatt álló személy lehet.</p> <p>BŰ A delictum gondatlanul valósítható meg. Az elkövetési magatartást – a közúti közlekedési szabályok megszegését – a tettes megvalósíthatja szándékosan és gondatlanul is, azonban az alapeseti tényállásba foglalt súlyos sérülésre kizárólag a gondatlansága terjedhet ki. Figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény gondatlan deliktum, társtetteség, illetőleg részesi magatartás a tettesi cselekményhez nem kapcsolódhat, s a gondatlan bűnösségből következően kísérlete sincs.</p>	
<p>MIN Súlyosabban minősül a bűncselekmény, ha: a) maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget, b) halált, c) kettőnél több ember halálát okozza vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz. A minősített esetek körében a rendezőelv egyfelől az okozott biológiai típusú sértő eredmény súlyossága, illetőleg a passzív alanyok száma. A minősített esetek értelmezéséhez kapcsolódóan lásd a Btk. 164. §-ához és a 165. §-ához fűzött magyarázatot.</p> <p>SZABS A 2012. évi II. tv. 219.§ (1) bek.-e nevesíti a közúti közlekedés rendjének megzavarása nevű szabálysértést. Eszerint aki a közúti közlekedés szabályait megszegi és ezzel másnak vagy másoknak életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki vagy könnyű testi sértést okoz, szabálysértést követ el. Azaz, ha a baleset következtében a passzív alanyknak könnyű sérülése keletkezik, akkor – az egyéb feltételek teljesülése esetén – a bűncselekmény helyett a fenti szabálysértést – annak II. fordulata alapján – kell megállapítani. Szintén ezt a szabálysértést kell megállapítani – amennyiben más bűncselekmény megállapítására nincs alap –, ha a baleset következtében kizárólag az azt okozó vezető szenved – akár könnyű, akár súlyos – sérülést.</p>	<p>HALM – ELHAT A közúti baleset okozása kizárólag gondatlanul valósítható meg, így ha a sértő eredményre (pl. sérülés) az elkövetőnek a szándéka terjed ki, akkor valamilyen más, a XV. fejezetbe (Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények) tartozó bűncselekmény megállapításának lehet helye (pl. testi sértés). Így több emberen elkövetett emberölés büntetetének kísérletét valósítja meg az a terhelt, aki öngyilkossági szándékkal a nagy sebességgel haladó gépkocsit a szembejövő járműnek irányítja, belenyugodva a járművek vezetőinek és utasainak halálába (Szegedi ítélőtábla Bf. II. 174/2003. sz.). A biológiai típusú sértő eredményt okozó foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményétől történő elhatárolás alapja, hogy abban az esetben foglalkozási szabályt szeg meg az elkövető, míg a közúti baleset okozása esetében közúti közlekedési szabályt (B. törv. IV. 1036/1982. sz.). A közúti baleset okozása – bizonyos esetekben – halmazatban állhat a segítségnyújtás elmulasztása nevű delictummal. Így a maradandó fogyatékoságot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségét és ezzel bűnhalmazatban a segítségnyújtás elmulasztásának a veszélyhelyzetet előidéző által elkövetett büntetett valósítja meg az a járművezető, aki a város belterületén a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen áthaladó sértettet elüti, majd a sérültet a baleset helyszínén az útszélre húzza, és ezt követően a helyszínről eltávozza értesíti a mentőket (Legf. Bír. Bfv. IV. 2180/1993. sz.).</p>		

JÁRMŰVEZETÉS ITTAS ÁLLAPOTBAN			Btk. 236. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A közlekedés biztonságához, illetve az abban résztvevők életének, testi épségének megóvásához fűződő társadalmi érdek. A KRESZ szerint járművet az vezethet, aki a vezetési képességre hátrányosan ható szerbefolyása alatt nem áll és szervezeteiben nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.</p> <p>Utalni kell arra, hogy míg a büntetőjogban az ittas állapotban elkövetett bűncselekmény kapcsán az ittasság ténye – az 56. BK vélemény alapján – súlyosító körülmény, jelen esetben pusztán az ittasság ténye alapozza meg a büntetőjogi felelősségre vonást.</p>	<p>EM</p> <p>A járművezetés, mely a jármű mozgásba hozatala, valamint a jármű műszaki berendezéseinek – a haladás érdekében való – működtetése. A delictum megállapításának feltétele, hogy az ittas állapotú elkövető a mozgásban levő járművet irányítja; önmagában a motornak vezetési szándékkal történő beindítása – a jármű helyzetváltoztatása nélkül – kísérlet megállapítására alkalmas. Kísérlet az is, ha valaki ittas állapot miatt a gépkocsi motorját nem tudja üzembe helyezni, bár a próbálkozás során a jármű eredeti helyzetéből elmozdult.</p> <p>OK ÖF</p> <p>Szükséges az okozati összefüggést vizsgálni, mivel a minősített esetekért akkor tartozik felelősséggel az elkövető, ha a biológiai típusú sértő eredmény okozati összefüggésben áll az elkövetési magatartással.</p> <p>E ESZKÖZ</p> <p>Az (1) bek. szerint vasúti jármű, légi jármű, gépi meghajtású úszólétesítmény és közúti gépi meghajtású jármű.</p> <p>A (3) bek. szerint nem gépi meghajtású úszólétesítmény, illetőleg nem gépi meghajtású jármű. E járművek ittas állapotban történő vezetése akkor valósítja meg jelen tényállást, ha az a (2) bek.-ben meghatározott következmények (eredmények) valamelyikét idézi elő.</p> <p>E HELY</p> <p>Közút vagy közforgalom elől el nem zárt magánút.</p> <p>Út a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút).</p> <p>E MÓD</p> <p>Ittas állapotban lévő személy az, akinek a szervezetében 0,50 gramm/liter véralkohol-, illetve 0,25 milligramm/liter levegőalkohol-koncentrációnál nagyobb érték előidézésére alkalmas szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van. A 3/2013. BK vélemény alapján az ittas járművezetés bűncselekménye – az egyéb feltételek mellett – akkor állapítható meg, ha az elkövető vérében levő véralkohol-, illetve levegőalkohol-koncentráció a vezetéskor meghaladja a törvényben írt mértéket.</p>	<p>A</p> <p>A jármű vezetője az a személy, aki a jármű haladását tevékenységével ténylegesen uralja, illetőleg a járművet irányítja.</p> <p>BŰ</p> <p>Az alapeset szándékosan, a minősített esetek gondatlanul valósíthatók meg.</p>	<p>SZABS</p> <p>2012. évi II. tv. 217. §-a szerint az is elköveti az Ittas vezetés szabálysértését, aki vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású vízi járművet, úszó munkagépet, illetve nem gépi meghajtású vízi járművet úgy vezet, hogy szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van.</p> <p>HALM</p> <p>Az azonos alkalommal és több mozzanatban ittas járművezetéssel okozott közúti baleset során több személy súlyos testi sérülése esetén több rendbeli bűncselekmény vagy folytatólágosság megállapításának nincs helye.</p>
<p>MIN</p> <p>Súlyosabban minősül a bűncselekmény, ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> – súlyos testi sértést, – maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget, – halált, – kettőnél több ember halálát okozza vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz. <p>Önmagában az ittas állapotban történő járművezetés nem valósíthatja meg a minősített eseteket, azonban az ittas állapot miatt bekövetkező valamilyen szabályszerűség eredményezheti a minősített esetek megvalósulását.</p> <p>A minősített esetekre az elkövető gondatlansága terjedhet csak ki.</p>			

HAMIS VÁD		Btk. 268. §	
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>Az igazságszolgáltatás zavartalan működéséhez fűződő társadalmi érdek, másodlagosan védelemben részesül a megvádolt személy becsülete, emberi méltósága, személy szabadsága is.</p> <p>A tényállás nem csupán a büntetőjogi felelősség megállapítására irányuló büntetőeljárás, hanem az enyhébb felelősségi formák, a szabálysértési és a fegyelmi-felelősség, továbbá a közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés megállapítására irányuló eljárások védelmét is hivatott biztosítani.</p>	<p>EM</p> <p>Büntetőügyben az elkövető:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mást a hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével hamisan vádol (konkrét személy konkrét – jogilag tilalmazott – magatartására vonatkozik, egyedileg nem azonosítható személyre vonatkozó valótlan tényállítás: Hatóság félrevezetését alapozhatja meg), – más ellen bűncselekményre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság tudomására. <p>Szabálysértési, közigazgatási szabályszegés miatti vagy fegyelmi ügyben az elkövető:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mást hatóság előtt szabálysértéssel vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegéssel hamisan vádol, – mást hatóság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt fegyelmi vétséggel hamisan vádol, – más ellen szabálysértésre, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegésre vagy fegyelmi vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlójának tudomására. 	<p>A</p> <p>Bárki lehet. Terhelt társaknak a közösen megvalósított bűncselekmény elkövetésében való részvétel mértékére nézve egymást alaptalanul terhelő vallomása nem valósítja meg a hamis vád bűncselekményét.</p> <p>BŰ</p> <p>A delictum szándékos és gondatlan bűnösséggel is elkövethető.</p>	

HAMIS VÁD		Btk. 268. §	
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>MIN</p> <p>Súlyosabb megítélés alá esik az elkövető cselekménye:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ha a hamis vád alapján a vádlottat elítélik, illetve – a hamis vád olyan bűncselekményre vonatkozik, amelynek elkövetőjét a törvény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegeti, – ha az életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményre vonatkozó hamis vád alapján a vádlottat elítélik. 	<p>HALM – ELHAT</p> <p>Bűnhalmazat megállapításának van helye, ha az elkövető – akár ugyanazon nyilatkozat során – több személlyel szemben tesz bűncselekmény elkövetésével vádoló valótlan tartalmú tényállítást.</p> <p>A 2/2004. BJE szerint: 1. Ha az elkövető az ellene indított büntetőeljárás során más létező személynek adja ki magát, és az ennek megfelelő adat kerül az ügyben eljáró hatóságok által készített közokiratba, a hamis vád büntette mellett az „intellektuális” közokirat-hamisítás büntetést is elköveti. 2. Ha az elkövető a személyazonosságának az igazolására más nevére szóló valódi közokiratot is felhasznál, a hamis vád büntette és az „intellektuális” közokirat-hamisítás büntette mellett a Btk. 274. §-a (1) bek. b) pontjának III. fordulatába [az új Btk. szerint a 342. § (1) bek. b) pont III. fordulatába] ütköző közokirat-hamisítás büntetést is elköveti. Tehát a BJE 2. pontja értelmében az elkövető a hamis vád mellett két rendbeli közokirat-hamisítást követ el, ha az ellene folyó büntetőeljárás során más nevét és adatait mondja be a jegyzőkönyv felvételekor és igazolásul más nevére szóló valódi közokiratot mutat be a hatóság számára. A közokirat-hamisítási cselekmények halmazati értékelésének indoka az, hogy a közokirat-hamisítási bűncselekmények nem azonos, hanem két különböző közokiratra nézve valósulnak meg. Egyrészt arra, amelyet az elkövető felhasznál (pl. más nevére szóló személyazonossági igazolvány), másrészt a hatóság eljárása során keletkező közokiratra (pl. jegyzőkönyv).</p> <p>Ugyanazon cselekmény miatt ugyanazon személy ellen, ugyanabban az eljárásban, többször is előadott hamis vád: természetes egység.</p>	<p>SZIT</p> <p>A hamis vád elkövetésére bármely hatóság előtt sor kerülhet, de fegyelmi ügyben hatóság, valamint a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt követhető el.</p> <p>BŰ AK</p> <p>Ha a hamis vád folytán eljárás indult, ennek az alapügynek a befejezéséig hamis vád miatt büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható.</p> <p>KORL ENYH</p> <p>Korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető a hamis vád elkövetőjének a büntetése, ha a vád hamisságát az alapügy befejezése előtt az eljáró hatóságnak feltárja.</p>	

HAMIS TANÚZÁS			Btk. 272. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>Az igazságszolgáltatás és más hatósági eljárások zavartalan működéséhez fűződő társadalmi érdek, továbbá a hatósági eljárásokban részt vevő személyek közreműködési kötelezettségének és igazmondási kötelezettségének biztosítása, valamint a hamis tanúzással érintett személy jogainak védelme. Nem csak a büntető és polgári igazságszolgáltatás védelme biztosított, de kiterjesztett a védelem a fegyelmi, szabálysértési, más hatósági eljárásokban részt vevő személyek kötelezettségeinek teljesítésére is.</p> <p>A tényállás a tanú magatartásával azonos megítélés alá vonja az eljárás egyéb résztvevőinek, a szakértőnek, a szaktanácsadónak, a tolmácsnak és a fordítóknak a magatartását is.</p>	<p>EM</p> <p>A tanú a hatóság előtt az ügy lényeges körülményére valótlan vallomást tesz vagy a valót elhallgatja [mind az aktív, (valótlan vallomás), mind a passzív hazugság (való elhallgatása) tilalma].</p> <p>A hamis tanúzásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni arra, aki</p> <ul style="list-style-type: none"> – mint szakértő hamis szakvéleményt vagy mint szaktanácsadó hamis felvilágosítást ad, – mint tolmács vagy fordító hamisan fordít, – illetve a hamis okirat vagy hamis tárgyi bizonyítási eszköz szolgáltatása is hamis tanúzásnak minősül. (Kivéve, ha az elkövető által szolgáltatott hamis okirat vagy tárgyi bizonyítási eszköz hatására a hatóság valamely személy vonatkozásában az eljárásnak eddig tárgyát nem képező bűncselekmény elkövetésére következethet. Ilyenkor az elkövető által szolgáltatott hamis tárgyi bizonyítási eszköz hamis vádat alapoz meg.) 	<p>A</p> <p>Az a személy lehet, aki az eljárásban tanúként, szakértőként, szaktanácsadóként, tolmácsként vagy fordítóként részt vesz.</p> <p>Az a tanú, aki a tanúvallomását megtagadja, nem követi el ezzel a passzív hazugságot, azaz magatartása nem minősül az ügy lényeges körülménye elhallgatásának. Az ilyen magatartást a Btk. 277. § szerinti Tanúvallomás jogosulatlan megtagadásának lehet minősíteni.</p> <p>BŰ</p> <p>A delictum szándékos és gondatlan bűnösséggel is megvalósulhat.</p>	
<p>MIN – PRIV</p> <p>Súlyosabban minősül a büntetőügyben elkövetett hamis tanúzás, ha olyan bűncselekményre vonatkozik, amely miatt életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható.</p> <p>Súlyosabban minősül a polgári ügyben elkövetett hamis tanúzás, ha az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek.</p> <p>Privilegizált eset, ha a hamis tanúzást szabálysértési, avagy egyéb hatósági eljárásban, illetve fegyelmi eljárásban követik el.</p> <p>Ahogy a védeni kívánt érdek átlagosnál nagyobb súlya a minősített esetek megfogalmazásához vezetett, úgy vezetett a védeni kívánt érdek kisebb jelentősége a privilegizált eset megállapításához.</p> <p>ELHAT – HALM</p> <p>A Hamis tanúzás bűncselekményét a Hamis vád bűncselekményétől az elkövető tényközlésének tartalma alapján lehet elhatárolni.</p> <p>A Hamis vád megállapítására akkor kerül sor, ha a tényközlésben megjelölt személyre az elkövető tényközlése alapján irányul a hatóság gyanúja, valamely konkrét bűncselekmény elkövetése tekintetében.</p> <p>A Hamis tanúzás megállapítására azokban az esetekben kerül sor, amikor az elkövető hamis tényközlése – a tényközléssel érintett személynek – hatóság által vizsgált cselekményére vonatkozik. Az elkövető a hamis tényközléssel nem megalapozza a hatóság gyanúját a tényközléssel érintett személy vonatkozásában, csupán erősíti vagy gyengíti azt.</p> <p>Nem Csalást, hanem Hamis tanúzás büntetetté valósítja meg, aki azért, hogy az örökséget jogtalanul megszerezze, hamis végrendeletet készít és azt a polgári ügyben felhasználja. Ezt a magatartást a szakirodalom úgynevezett „perbencsalás”-ként ismeri, az elkövető a bíróságot és az ellenérdekű felet megtévesztő magatartása a csaláshoz képest speciális tényállás, a Btk. 272. § (2) bek. c) pontjában megállapított hamis bizonyítási eszköz szolgáltatásával elkövetett Hamis tanúzás tényállása alá tartozik.</p> <p>Az elkövető, aki akár büntető-, akár polgári perben hamis bizonyítási eszközt, ezen belül okiratot szolgáltat, és annak hamis voltáról tudomással bír, megvalósítja a tanúzás hamis okirat szolgáltatásával elkövetett bűncselekményét, és a bűncselekmény ezen fordulat szerinti elkövetési magatartása független attól, hogy a perben szolgáltatott hamis bizonyítási eszköz az ügy lényeges körülményeire vonatkozik-e, sőt, annak sincs jelentősége, hogy az okirat köz- vagy magánokirat.</p>		<p>SZIT</p> <p>A bűncselekmény csak hatóság előtt követhető el.</p> <p>BŰ AK</p> <p>Hamis tanúzás miatt mindaddig, amíg az az alapügy, amelyben a hamis tanúzást elkövették, nem fejeződik be, büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis tanúzás büntethetőségének elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.</p> <p>BŰ MSZ OK</p> <p>Nem büntethető hamis tanúzásért:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aki a valóság feltárása esetén önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, – aki a vallomástételt egyéb okból megtagadhatja, de erre kihallgatása előtt nem figyelmeztették vagy – akinek a kihallgatása törvény alapján kizárt. <p>KORL ENYH</p> <p>A büntetés korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető azzal szemben, aki az alapügy jogerős vagy végleges befejezése előtt az eljáró hatóságnak az általa szolgáltatott bizonyítási eszköz hamis voltát bejelenti.</p>	

VESZTEGETÉS			Btk. 290. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A gazdálkodó szervezetek pártatlan, tisztességtelen befolyástól (korrupciótól) mentes működéséhez fűződő társadalmi érdek. A cselekmény elkövethető minden olyan szervezet tevékenységével összefüggésben, amelyeknek gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi viszonyaira a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni [ld. 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 7. § 6. pont]. – A cselekmény külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban is elkövethető, tehát a korrupciós cselekményekkel kapcsolatos büntetőjogi védelem nem csupán a magyar jog szabályai szerint gazdálkodó szervezetek tevékenységére terjed ki.</p> <p>ET A bűncselekmény elkövetési tárgya a jogtalan előny. A bírói gyakorlat az előny fogalmát rendkívül tágan határozza meg, az előny fogalmi körébe vonja mindazt, ami valamely emberi szükségletet elégít ki, amely az előnyt kapó számára a korábbi helyzeténél jobb helyzetet idéz elő. Az előny akkor minősül jogtalanak, ha az előny szolgáltatását jogszabály nem írja elő vagy nem teszi lehetővé.</p>	<p>EM A gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személynek vagy rá tekintettel másnak jogtalan előny adása vagy ígérese. – Az előny adása esetén az elkövetési magatartás befejezetté válásához szükséges az előny tényleges átadása vagy szolgáltatása, – Az előny ígérése esetén a jövőbeni teljesítés kilátásba helyezésével már megvalósul a bűncselekmény. A gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenykedő személy befolyásolására irányuló magatartás akkor is büntetendő, ha nem közvetlenül, hanem közvetetten kerül rá sor.</p>	<p>A Bárki lehet. A korrupciós kapcsolathoz segítséget nyújtó személy bűnsegédi magatartásának helyes minősítéséhez azt a körülményt kell vizsgálni, hogy a bűnsegédi magatartásával az aktív vesztegetőt vagy a passzív vesztegetőt (ügyintézőt) segíti-e. Amennyiben a terhelt nem az aktív vesztegetővel áll kapcsolatban, hanem – előzetes megállapodásuknak megfelelően – a passzív vesztegető tevékenységéhez nyújt segítséget és az általa elfogadott jogtalan vagyoni előnyből részesül, a passzív vesztegető bűnsegéde. BŰ Csak egyenes szándékosság, célzatos a magatartás. Az elkövető azért adja vagy ígéri az előnyt, hogy a befolyásolni kívánt személy a kötelességét megszegje. A delictum megállapításának nem feltétele, hogy a befolyásolni kívánt személy, az „ügyintéző” az aktív vesztegető akaratának megfelelően ténylegesen megszegje a kötelezettségét.</p>	
<p>MIN – Ha az (1) bek.-ben meghatározott bűncselekményt gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban követik el. A vesztegetés elfogadásának büntette kapcsán önálló intézkedésre jogosultnak minősül, aki az adott szerv működését vagy a szervevel kapcsolatba kerülő személyek jogait és érdekeit érintő lényeges kérdésekben dönthet. A vezető beosztású alkalmazottak, valamint az adott szerv képviselőire jogosult személyek mellett önálló intézkedésre jogosultnak tekintendők azok is, akik lényegesen befolyásolhatják az érdemi döntést. – Ha a vesztegetést bűnszövetségben vagy üzletszerűen követik el.</p>	<p>HALM - ELHAT Az aktív vesztegetői magatartásokkal kapcsolatban töretlen a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy „a vesztegetés annyi rendbeli bűncselekményt valósít meg, ahány személynek adják vagy ígérik a jogtalan előnyt” (<i>Szegedi ítélőtábla Bf. I. 337/2005. sz.</i>). Amennyiben például az orvhalászatra készül elkövető a halastavat őrző mindkét halórnek előnyt ígér, ha nem akadályozzák meg tevékenységét, az elkövető 2 rb. gazdasági aktív vesztegetésért vonható felelősségre. Amennyiben az elkövető az előnyt nem kötelesség megszegésére készítetés céljából adja az „ügyintézőnek”, hanem az általa elvégzett tevékenységgel – amely nem lépte át semmilyen tekintetben az ügyintéző tevékenységét meghatározó jogszabályok kereteit – kapcsolatos elégedettség kifejezéséként (hálapénz, borralaló), akkor természetesen nem valósul meg az aktív vesztegetés.</p>		<p>KORL ENYH A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti és az elkövetés körülményeit feltárja.</p>

HIVATALI VISSZAÉLÉS			Btk. 305. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A hivatalos személyek és ezen keresztül a hivatalos szervek törvényes működésének biztosításához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>A jogalkotó a Hivatali visszaéléssel olyan általános megfogalmazású tényállást hozott létre, amely minden olyan esetben alkalmazható, amikor a hivatalos személy jogszértlő magatartása nem meríti ki a hivatalos személy által elkövethető speciálisabb tényállások valamelyikét, mert pl. a Bántalmazás hivatalos eljárásban, a Kényszervallatás, a Jogellenes fogvatartás, a Hivatali vesztegetés, a Hivatali bűnpártolás egyes tényállási elemei hiányoznak.</p>	<p>EM</p> <p>– A hivatali kötelezettség megszegése.</p> <p>A hivatali kötelezettségek körébe tartozik minden előírás, amely a hivatalos személy tevékenységének szabályozására hivatott, függetlenül, hogy az előírás jogszabályban vagy belső utasításban, egyéb munkakör ellátását szabályozó normában jelenik meg. Mint a legáltalánosabban megfogalmazott elkövetési magatartás magában hordozza a b) és c) pontokban megfogalmazott másik két elkövetési magatartást is, hiszen a hivatali kötelezettségek körébe tartozik a hatásköri szabályok betartásának kötelezettsége, valamint a hivatali helyzettel visszaélés tilalma is.</p> <p>– A hatáskör túllépése.</p> <p>Amikor a hivatalos személy más hatáskörét elvonva, a hatáskörébe nem tartozó ügyben jár el.</p> <p>– A hivatali helyzettel egyéb módon való visszaélés.</p> <p>Minden olyan esetet magában foglal, amikor a hivatalos személy hivatali feladataihoz nem kapcsolódó tevékenysége során az érintetteket megtevésztve azt a látszatot kelti, mintha magatartása hivatali tevékenységének része lenne, illetve állásából folyó ismeretségét személyes célokra való befolyásolás érdekében használja fel.</p>	<p>A</p> <p>Tettesi minőségben csak hivatalos személy lehet.</p> <p>– Az a) és b) pontban jelölt EM-ok feltételezik, hogy a hivatalos személy hivatalos személyként, hivatali tevékenysége során, feladatkörében eljárva hajtsa végre.</p> <p>– A c) pontban megjelölt EM hivatali tevékenységen túl, a hivatalos személy „civil” minőségben tanúsított magatartása esetén is megállapítható.</p>	<p>BŰ</p> <p>A delictum célzatos, így csak egyenes szándékossággal valósítható meg.</p> <p>Az elkövető azért (abból a célból) tanúsítja az elkövetési magatartások valamelyikét, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a bűncselekmény létrejöttéhez elegendő, ha az elkövető a jogtalan előny szerzése vagy jogtalan hátrány okozása érdekében az elkövetési magatartást tanúsítja, nem szükséges az előny vagy hátrány realizálódása.</p>

ELHAT – HALM

A Hivatali visszaélés a többi hivatali bűncselekménnyel alaki halmazatba **nem** kerülhet, a speciálisabb tényállás, pl. a Bántalmazás hivatalos eljárásban tényállása, megelőzi a Hivatali visszaélés tényállását. Amennyiben azonban a speciálisabb tényállás valamely tényállási eleme hiányzik, úgy az elkövető terhére a Hivatali visszaélés tényállását kell megállapítani.

A fenti érvényes arra az esetre, ha a Hivatali visszaélés látszólag más hivatalos személy által elkövethető bűncselekménnyel – pl. Hivatali bűnpártolás, Hivatali vesztegetés elfogadása, Hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás tényállásával – kerülne alaki halmazatba. Ilyenkor a hivatalos személy által megvalósított speciálisabb tényállást kell megállapítani, ha viszont annak valamely tényállási eleme hiányzik, úgy csak a Hivatali visszaélés megállapítására kerülhet sor.

A 3/2007. BJE szerint: amennyiben az elkövető egy cselekménnyel valósítja meg a hivatali visszaélés büntetett (Btk. 305. §), valamint a hivatalos személy által elkövetett személyes adattal visszaélés büntetett (Btk. 219. § (4)), a bűnösség az utóbbi bűncselekményben állapítható meg, az alaki halmazat látszólagos.

Ha a hivatalos személy kötelezettségzegése egyben szolgálati kötelezettségzegésnek is minősül, az elkövető egyetlen elkövetési magatartása a hivatali visszaélés büntetett és a szolgálatban kötelezettségzegés vétségét is megvalósítja, ilyenkor a két bűncselekmény látszólagos alaki halmazata folytán csak a súlyosabban büntetendő hivatali visszaélés büntette állapítható meg. „Amikor a hivatalos személy ugyanabban az ügyben szegi meg köteletségét többször is, és a célja az, hogy ugyanannak a személynek szerezzen előnyt vagy okozzon hátrányt, a részselekmények egységet alkotnak. Amennyiben pedig különböző ügyekben szegi meg köteletségét, cselekményei halmazatot valósítanak meg akkor is, ha azt ugyanazon személy érdekében vagy sérelmére követi el, kivéve, ha a folytatatlóagosság törvényi feltételei fennállnak.

A jogtalan előnyszerzésre vagy hátrányokozásra irányuló célzat hiányában a cselekmény hivatali visszaélést nem, legfeljebb fegyelmi vétséget alapozhat meg.

BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZ II.

TERRORCSELEKMÉNY			Btk. 314–316. §§
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az állami szervek, más államok, nemzetközi szervezetek zavartalan, kényszerből mentes működéséhez, a lakosság megfélemlítésétől mentes életviteléhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET – PA A 314. § (1) bek.-ben passzív alany, illetve elkövetés tárgya az, akin/amin a 314. § (4) bek.-ben írt bűncselekmények megvalósulnak.</p> <p>A 314. § (2) bek. a) pontjában elkövetési tárgyak a jelentős anyagi javak.</p>	<p>EM A 314. § (1) bek. szerinti terrorcselekmény elkövetési magatartásaként minden olyan magatartás tényállásszerű, amely a 314. § (4) bek.-ben felsorolt személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetési magatartása, és amely a tényállásban nevesített ún. terrorista céltatok érdekében valósul meg.</p> <p>A 314. § (2) bek. a) pontja szerinti terrorcselekmény elkövetési magatartása a tényállás összefoglalt (delictum compositum) jellegére tekintettel eszköz- és célcselekményből áll. Eszközcselekmény a jelentős anyagi javak hatalomba kerítése, amely ingó vagy ingatlan dolgok birtokbavételével, illetve az elkövető hatalma alá rendelésével, például bombával felszerelés, valószínűleg meg.</p> <p>A célcselekmény követelés intézése állami szervhez vagy nemzetközi szervezethez, amely a címzett nyomatékos felhívása az elkövető akaratának megfelelő magatartás tanúsítására. Mindezeknek a 314. § (1) a) alatti terrorista céltattal kell megvalósulnia.</p> <p>A 314. § (2) bek. b) pontja alatti elkövetési magatartás a terrorista csoport szervezése. Terrorista csoport a 319. § értelmező szabálya alapján a három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja terrorcselekmény elkövetése.</p> <p>A 316. § szankcionálja a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetést. A fenyegetés formához nem kötött olyan tartalmú közlés, melyben az elkövető nyilvánítja, felfedi a terrorcselekmény elkövetésére irányuló szándékát.</p>	<p>A A bűncselekmény alanyának büntethetőségi korhatára a 314. § (1)–(4) bek. alatti esetekben leszállított, azaz az elkövetéskor a 12. életévét betöltött személy, aki rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással. Az egyéb esetek alanya általános.</p>	<p>BŰ A terrorcselekmény egyes esetei megkívánják az ún. terrorista célzat meglétét, tehát csak egyenes szándékossággal tényállásszerűek. A terrorista céltatok a 314. § (1) alapján a) állami szerv, más állam vagy nemzetközi szervezet arra kényszerítése, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, b) a lakosság megfélemlítése, c) más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjének megváltoztatása vagy megzavarása, illetve nemzetközi szervezet működésének megzavarása.</p>
<p>SUI GENERIS ESETEK</p> <p>A 315. § (1) bek. szankcionálja a 314. § (1) és (2) bek. szerinti terrorcselekmények elkövetésére felhívást, ajánlkozást, vállalkozást, a közös elkövetésben megállapodást vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítását.</p> <p>A 315. § (2) bek. súlyosabban bünteti, ha a terrorcselekmények terrorista csoportban való elkövetése a fenti sui generis előkészületi magatartások célja.</p> <p>A 316/A. § (1) bek. szankcionálja azt, aki Magyarország területére beutazik, onnan kiutazik vagy azon átutazik bizonyos terrorista indíttatásból. Ezek az a) pont alatti célzat értelmében a 314. § (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott büntett elkövetése vagy az elkövetésére történő felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, a közös elkövetésben megállapodás, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása, illetve a b) pont alatti célzat értelmében terrorista csoporthoz csatlakozás céljából.</p> <p>A (2) bek. a fenti utazás szervezését és az ilyen utazás támogatása céljából történő anyagi eszközök szolgáltatását vagy gyűjtését szankcionálja.</p>			
<p>EGYÉB</p> <p>A 314. § (3) alapján korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a) az (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott terrorcselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, és b) tevékenységét a hatóság előtt felfedi, ha ezzel közreműködik a bűncselekmény következményeinek megakadályozásában vagy enyhítésében, további elkövetők felderítésében, illetve további bűncselekmények megakadályozásában.</p> <p>A 315. § (3) alapján nem büntethető, aki az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti és az elkövetés körülményeit feltárja.</p> <p>A törvény önálló tényállásban szankcionálja a terrorizmus finanszírozását a Btk. 318., 318/A. és 318/B. §§-ban, valamint a terrorcselekmény feljelentésének elmulasztását a Btk. 317. §-ban.</p>			

JÁRMŰ HATALOMBA KERÍTÉSE			Btk. 320. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A légi, valamint a tömegközlekedési vagy tömeges áruszállítás – a közbiztonságra veszélyes, azt sértő módon támadó magatartások elleni – védelméhez, biztonságához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET – PA</p> <p>A légi jármű, valamint a tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas járművek köre.</p> <p>A légi jármű bármely szerkezet, amelynek légkörben maradása a levegővel való olyan kölcsönhatásból ered, amely más, mint a földfelszínre ható légerők hatása.</p> <p>A vasúti jármű, amely a vasúti pályán közlekedő vontató, vontatott és önjáró jármű. A vízi jármű, amely a vízen való közlekedésre, szállításra, illetve más úszólétesítmény továbbítására szolgáló – úszómunkagépnek, úszóműnek és egyéb úszólétesítménynek nem minősülő – úszólétesítmény.</p> <p>Közúti tömegközlekedési és tömeges áruszállításra alkalmas jármű például az autóbusz, trolibusz, villamos.</p> <p>Passzív alany az, aki ellen az elkövetési módok alapján megfogalmazott tevékenység irányul, illetve akinek a bűncselekmény a halálát okozza.</p>	<p>EM</p> <p>A fentebb felsorolt járművek bármelyike ellenőrzésének magához ragadása, amely a jármű irányítása feletti jogellenes, önhatalmú rendelkezés megszerzését jelenti. Ez történhet a járművezetés tényleges átvételével vagy a vezető, irányító feletti rendelkezés alapján. A tényállás a jármű feletti rendelkezés megszerzésével válik befejezetté.</p> <p>E MÓD</p> <p>A jármű fölötti irányítás megszerzésének módjai az erőszak, fenyegetés, más öntudatlan, illetve védekezésre képtelen állapotba helyezése.</p> <p>Az erőszak irányulhat személy vagy dolog ellen. A személy elleni erőszak a járműveken tartózkodó bármely személyre vagy személyekre történő olyan ellenséges célzatú fizikai ráhatás, mely alkalmas az elkövető akaratának megfelelő magatartás kiváltására. A dolog elleni erőszak annyiban releváns, amennyiben a járműveken bekövetkezett dologrongálás teszi lehetővé a járművek ellenőrzésének átvételét.</p> <p>A fenyegetés irányulhat személy vagy dolog ellen, a járművön lévő, illetve más helyen lévő, de a jármű irányításában releváns személyek vagy egyéb dolgok ellen.</p> <p>Más öntudatlan állapotba helyezése megvalósul, ha a járművön tartózkodó bármely személy pszichikai állapotánál fogva nem tudja kifejezni az akaratát.</p> <p>Más védekezésre képtelen állapotba helyezése valósul meg, ha a járművön tartózkodó bármely személy fizikai helyzeténél, állapotánál fogva ellenállás kifejtésére képtelen állapotba kerül.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény alanya bárki lehet.</p> <p>BŰ</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékosság.</p>	<p>ELHAT – MIN – EGYÉB</p> <p>A bűncselekmény előkészülete büntetendő.</p> <p>A bűncselekmény súlyosabban minősül, ha halált okoz, amelyre az elkövető szándékos és gondatlan bűnössége egyaránt kiterjedhet.</p> <p>A (4) bek. alapján korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna.</p> <p>Jelen tényállás halmazatba kerülhet a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés, illetve a lőfegyverrel vagy lőszerral visszaélés bűncselekményekkel, a testi sértéssel, illetve a rongálással.</p> <p>A tényállás halmazata látszólagos a kényszerítés, személyi szabadság megsértése, illetve a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény között.</p>

KÖZVESZÉLY OKOZÁSA			Btk. 322. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A személy- és vagyonbiztonságban konkretizálódó közbiztonság. ET – PA Elkövetési tárgyat és passzív alanyt nem nevesít a tényállás.</p>	<p>EM Az I. fordulat alatt a közveszély létrejötté előtti szakaszban az anyag vagy energia pusztító hatásának kiváltása. Ebbe a körbe a pusztító hatások különböző módon való előidézése vonható, így például árvíz okozása, robbanóanyag, sugárzóanyag vagy pusztító hatás kiváltására alkalmas bármilyen más anyag, illetve energia felhasználása, gyűjtögetés. A II. fordulat alatt a közveszély létrejötté utáni szakaszban a közveszély elhárításának, illetve következményei enyhítésének akadályozása. Ebbe a körbe vonható, ha az elkövető a közveszély elhárítására irányuló tevékenységnek a megkezdését, folytatását, illetve a közveszély során létrejövő személysérülés vagy vagyoni károkozás lokalizálására, a további sérülés vagy károkozás megakadályozására irányuló tevékenységet nehezíti, gátolja. A tényállás ezen része immateriális, nem feltételezi a gátló magatartás eredményességét. ER – STÁD Az I. fordulathoz kapcsolódóan a tényállás eredménye a közveszély létrejötté, amely a bírói gyakorlat alapján olyan – emberi magatartás következtében kialakult – objektív helyzet, amely előre meg nem határozható személyeket vagy fel nem becsülhető értékű anyagi javakat közvetlen sérüléssel, megsemmisüléssel vagy megrongálással fenyeget. Megállapítható emellett néhány, de mindenképp határozatlan kiletű személy vagy nagyobb számú, de meghatározott személy élete, testi épsége kerül közvetlen veszélybe kerülése esetén is, illetve ha a cselekmény jelentős anyagi javakat közvetlen megsemmisüléssel vagy megrongálással fenyeget. Sérülés vagy kár bekövetkezése a befejezettségnek nem feltétele, ezek közvetlen veszélye esetén a bűncselekmény befejezetté válik.</p>	<p>A A bűncselekmény elkövetője bárki lehet.</p> <p>MIN A bűncselekmény súlyosabban minősül, ha csoportosan – különösen nagy vagy ezt meghaladó kárt okozva, bűnszövetségben, halált okozva történik. Ez esetben a halálos eredmény okozására csak az elkövető gondatlansága terjedhet ki. ELHAT – EGYÉB A (6) bek. alapján korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti. A szándékos közveszély okozás, valamint a rongálás látszólagos halmazatban áll, melyet a közveszély okozás javára kell feloldani. Valamely tárgy meggyújtása esetén a közveszély akkor következik be, ha általa lehetővé válik a tűznek más tárgyra való tovább terjedése, ennek hiányában csupán a közveszély okozás kísérlete megállapításának van helye. Közveszély okozásának kísérlete nem állapítható meg, ha a terhelt a gáz szabálytalan vételezését gondatlan magatartásával egy gumicső beiktatásával úgy oldja meg, hogy ténylegesen gázszivárgás és robbanásveszély nem alakul ki. Látszólagos az alaki halmazat a közveszély okozás és a sok ember életét veszélyeztető módon történő emberölés között, melyet az utóbbi bűncselekmény javára kell feloldani. Az I. és II. fordulat alatti magatartások kimerítése esetén a II. fordulat szerinti cselekményrész büntetlen utócselekmény.</p>	<p>BŰ Az (1) bek.-ben egyenes és eshetőleges szándékosság. Az (5) bek. alapján a gondatlanságból történő elkövetés is büntetendő, amely esetén tényállásszerű a tudatos és a hanyag gondatlanság is.</p>

KÖZÉRDEKŰ ÜZEM MŰKÖDÉSÉNEK MEGZAVARÁSA			Btk. 323. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A közérdekű üzem zavartalan működéséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET A közérdekű üzem, amely a Btk. 459. § (1) bek. 21. pontja alapján: – a közmű, – a közösségi közlekedési üzem, – az elektronikus hírközlő hálózat, – az egyetemes postai szolgáltató közérdekű feladatainak teljesítése érdekében üzemeltetett logisztikai, pénzforgalmi és informatikai központok és üzemek, – a hadianyagot, haditechnikai eszközök termelő üzemet, – energiát vagy üzemi felhasználásra szánt alapanyagot termelő üzem.</p>	<p>EM A bűncselekmény nyitott törvényi tényállású, amelyben a jogalkotó nem határozza meg az elkövetési magatartást, így a bűncselekmény a tényállásszerű eredmény előidézésére alkalmas – azzal okozati összefüggésben lévő – bármilyen tevéssel vagy mulasztással megvalósítható.</p> <p>ER – STÁD A közérdekű üzem működésének jelentős mértékű megzavarása, amely megállapítása társadalmi típusú sértő eredmény jellegénél fogva a bírói mérlegelés körébe tartozik. Ilyen lehet a lakosság áramellátásának kimaradása, a tömegközlekedés leállása. A deliktum előkészülete büntetendő. Kísérleti szakba az eredmény létrehozására irányuló magatartás megkezdésével lép, befejezetté az eredmény kialakulásával válik.</p>	<p>A A bűncselekmény elkövetője bárki lehet.</p> <p>MIN A bűncselekmény súlyosabban minősül, ha csoportosan, bűnszövetségben, különösen nagy kárt okozva, fegyveresen, felfegyverkezve, különösen jelentős kárt okozva valósul meg. ELHAT – EGYÉB Rongálás valósul meg, ha az elkövető cselekménye nem jelentős mértékű zavart okoz a közérdekű üzem működésében. Jelen tényállás, valamint a vele egy cselekvőséggel megvalósuló következő bűncselekmények között valóságos anyagi halmazat jön létre: emberölés, testi sértés, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, lopás. A közveszély okozása és jelen bűncselekmény közötti alaki halmazat látszólagos, melyet az előbbi javára kell feloldani.</p>	<p>BŰ Az (1) bek.-ben. egyenes és eshetőséges szándékosság. Az elkövető szándékának át kell fognia az eredményt is. Az (5) bek. alapján a gondatlanságból történő elkövetés is büntetendő, amely esetén tényállásszerű a tudatos és a hanyag gondatlanság is.</p>

ROBBANÓANYAGGAL VAGY ROBBANTÓSZERREL VISSZAÉLÉS			Btk. 324. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A veszélyes anyagok és eszközök készítésének, megszerzésének, forgalmának rendjében megnyilvánuló közbiztonság.</p> <p>ET A robbanóanyag, a robbantószer vagy az ezek felhasználására szolgáló készülék.</p> <p>A bírói gyakorlatban állandósult felfogás szerint robbanóanyag az olyan különféle anyagi részecskékből álló keverék vagy vegyület, amely megfelelő indító impulzus hatására nagy sebességgel lejátszódó, a környezet fizikai, illetve kémiai állapotát megváltoztató folyamatot vált ki, jelentős hőenergiát és feszítőerőt fejlesztve.</p> <p>A robbantószer olyan eszköz, amely a robbanóanyag hatásának kiváltására szolgál, például gyutacs, gyújtózsín, csappantyú.</p> <p>A készülék a robbanóanyagot és a robbantószert – ezek egybeszerelése folytán – magában foglaló szerkezet például gránát, akna, bomba, pokolgép.</p> <p>A pirotechnikai eszközök a bűncselekménynek nem elkövetési tárgyai.</p>	<p>EM – E MÓD Az (1) bek. a) pontja alatt az elkövetési tárgyak engedély nélküli készítése, megszerzése, tartása, forgalomba hozatala vagy átadása tartásra nem jogosult személy részére.</p> <p>A készítése különféle alkotóelemekből kémiai összevegyítéssel és/vagy fizikai összekeveréssel a robbanóanyag előállítására irányuló eljárás, amely befejezetté válik, amint az anyag alkalmas pusztító hatás kiváltására robbantóeszköz igénybevételel, a folyamat megelőző lépései kísérletként értékelhetők.</p> <p>A megszerzése az elkövetési tárgyak tényleges birtokbavétele, amely jogszerű ügylettel vagy jogellenesen történhet.</p> <p>A tartás az elkövetési tárgyak folyamatos jogellenes birtoklása vagy ennek lehetősége.</p> <p>A forgalomba hozatal az elkövető által előre meg nem határozható személy számára történő hozzáférhetővé tétel.</p> <p>A tartásra nem jogosult személynek átadás során az elkövetési tárgy a birtoklásra nem jogosult személy birtokába, tényleges hatalma alá kerül az elkövető jogellenes magatartása folytán, amely történhet ingyenes vagy visszerthes jogügylet formájában.</p> <p>Az (1) bek. b) pontja alatt az elkövetési tárgyak engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behozatala, kivitele, azon átszállítása.</p> <p>A behozatal, illetve kivitel befejezett kijelölt határátkelő helyen vagy az államhatáron történő áthaladás esetén, függetlenül a lelepleződéstől. Az átszállítás megállapításának feltétele tranzitengedély hiánya, illetve az átszállításra irányuló szándék bizonyítása.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet, aki az elkövetési magatartásokat engedély nélkül, illetve az engedély kereteit túllépve tanúsítja.</p> <p>HALM – EGYÉB – SZABS A bűncselekmény előkészülete büntetendő. Halmazat jön létre jelen bűncselekmény és az elkövetési tárgyak jogellenes megszerzését nevesítő bűncselekmény között, például okirat-hamisítás, lopás. Az elkövetési tárgyak más bűncselekmény elkövetési eszközként történő felhasználása esetén a tényállások között halmazat jön létre, például közveszélykezés, terrorcselekmény. Az elkövetési magatartásoknak ugyanazon időben többféle elkövetési tárgyra való tanúsítása esetén a halmazat látszólagos. A 2012. évi II. tv. 182. §-a nevesíti a polgári felhasználású robbanóanyagokkal és pirotechnikai termékekkel kapcsolatos szabálysértés tényállását. A 2012. évi II. tv. 169. § (2) a) pontja rendezavarás szabálysértésként nevesíti annak magatartását, aki nyilvános rendezvényen löfegyvert vagy robbanóanyagot, illetve az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tartva magánál jelenik meg.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. Az elkövető tudatának át kell fognia, hogy tényállászerű elkövetési tárgyra követi el a bűncselekményt. Ténybeli tévedés esetén felelőssége nem állapítható meg.</p>

LŐFEGYVERREL VAGY LŐSZERREL VISSZAÉLÉS			Btk. 325. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A veszélyes anyagok és eszközök készítésének, megszerzésének, forgalmának rendjében megnyilvánuló közbiztonság.</p> <p>ET A lőfegyver és/vagy a lőszer. A <i>lőfegyverekről és lőszeréről</i> szóló 2004. évi XXIV. törvény alapján lőfegyvernek minősül a tűzfegyver, valamint az a légfegyver, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú, szilárd anyagú lövedék lőhető ki.</p> <p>Nem minősül tűzfegyvernek a jogszabályban meghatározott módon hatástalanított, a riasztásra, jelzésre, életmentésre, állatok leölésére vagy szigonnyal történő halászatra, illetve ipari vagy műszaki célokra tervezték, feltéve, hogy rendeltetészerűen csak e célokra használható, illetve a jogszabály rendelkezése alapján muzeális fegyvernek minősül fegyver.</p> <p>Lőszer az olyan egybeszerelt töltény, amely lövedéket, lőport, továbbá gyúelegendet tartalmaz.</p> <p>A fegyvertörvény értelmében az elkövetési tárgyak körébe vonható ezeken kívül a lőszeralkatrész (lőszerelem), illetve a tűzfegyver fődarab (lőfegyverdarab).</p>	<p>EM – E MÓD Az (1) bek.-ben a lőfegyver engedély nélküli megszerzése, tartása, készítése vagy forgalomba hozatala. Lőfegyvernek az engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behozatala, kivitele, azon átszállítása. A lőfegyver készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteinek túllépése. Engedéllyel tartott lőfegyver engedéllyel nem rendelkező részére történő átadása. A (2) bek.-ben nevesített magatartások a lőszerre vonatkoznak, megegyeznek lőfegyverre irányuló fenti magatartásokkal azzal, hogy kézilőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó lőszernek esetén bűncselekményt csak a csekély mennyiséget – azaz 10 darabot – meghaladó elkövetés képez, egyéb lőszer típusok esetén a darabszámtól függetlenül bűncselekmény valósul meg. A magatartások értelmezéséhez lásd a robbanóanyag, robbantószerrel visszaélés tényállásánál írottakat.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet, aki az elkövetési magatartásokat engedély nélkül, az engedély kereteit túllépve, avagy bejelentés nélkül tanúsítja.</p> <p>MIN – PRIV Az (1) és (2) alatti esetek súlyosabban minősülnek üzletszerűen vagy bűnszövetségben elkövetve. A (4) bek. alapján az engedéllyel tartott kézi lőfegyver, vadászlőfegyver vagy sportlőfegyver, illetve az ahhoz tartozó lőszer bejelentés nélkül az ország területére behozatala, onnan kivitele, azon átszállítása privilegizált esetként büntetendő. HALM – EGYÉB Az (1)–(3) bek.-ben meghatározott esetek előkészülete büntetendő. Lőfegyver rövid ideig tartó megtekintésre átadása nem valósít meg bűncselekményt. A lőfegyverdarab vagy a lőszer elem engedély nélküli tartása esetén nem a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntette, hanem a lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés valósul meg. Az elkövetési tárgyak más bűncselekmény elkövetési eszközként történő felhasználása esetén a tényállások között halmazat jön létre, például fegyveres rablás. A bűncselekmény és a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményének halmazata valóságos. A kötelességzegés szolgálatban és a jelen bűncselekmény halmazata látszólagos az előbbi javára. A 2012. évi II. tv. 183. §-a nevesíti lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés tényállását. A 2012. évi II. tv. 169. § (2) a) pontja rendezvényen lőfegyvert vagy robbanóanyagot, illetve az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tartva magánál jelenik meg.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. Az elkövető tudatának át kell fognia, hogy tényállásszerű elkövetési tárgyra követi el a bűncselekményt. Ténybeli tévedés esetén felelőssége nem állapítható meg</p>

GARÁZDASÁG			Btk. 339. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A társadalmi kapcsolatok, a közösségi együttélés jogi és erkölcsi szabályainak tiszteletben tartásához, sérthetetlenségéhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>PA – ET A tényállás nem nevesíti. Praktikusán bármely személy vagy dolog lehet, amelyen az elkövetési magatartás megvalósul.</p>	<p>EM Olyan tevés lehet, amelynek három konjunktív, szükségszerű feltétele van, így – a kihívóan közösségellenesség. Ez a társadalmi együttélési szabályok semmibevételében, valamint e szabályokkal nyílt, provokatív, kötekedő módon való szembehelyezkedésben, agresszivitásban nyilvánul meg, – az erőszakosság, amely lehet személyre vagy dologra irányuló ellenes célú fizikai ráhatás. A személy elleni erőszakos magatartás megvalósulhat már a sértett testének egyszerű érintésével is, ha ez a magatartás támadó jellegű, például lökdösődés, rángatás, ütlegelés. Ekként kell tekinteni a mozgást zavaró, zaklató, tolatkodó, valamint az erőszak nyombani bekövetkezésére utaló fenyegető fellépést is. A magatartásnak nem feltétele, hogy a sértett ellenállásának a leküzdésére alkalmas legyen, illetve hogy testi sérülést idézzen elő, így például tojjással megdobálás. A dolog elleni erőszakos magatartás megvalósulhat saját vagy idegen dolgokon. Tényállászerű azok helyének rendeltetésellenes, állagsérelem nélküli megváltoztatása, azaz dobálása is. – megbotránkozás vagy riadalom keltésére alkalmasság. Bár a garázdaság immateriális bűncselekmény, tárgyi feltétele, hogy a cselekmény jellegében objektíve alkalmas legyen valakiben felháborodást, nemtetszést, méltatlankodást, félelmet, veszélyérzetet, ijedséget kelteni. A tényállás mint köznyugalom elleni bűncselekmény feltételezi, hogy az elkövetésről mások reálisan tudomást szerezhessenek – akár a cselekmény befejezte után is –, így a szűk körben, például magánlakásban, való elkövetés nem alapozza meg a garázdaságként történő minősítést.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet.</p> <p>MIN A bűncselekmény súlyosabban minősül, ha csoportosan – a köznyugalom súlyosan megzavarva – fegyveresen – felfegyverkezve – nyilvános rendezvényen vagy gyűlésen követik el. HALM – EGYÉB A garázdaság szubszidiárius bűncselekmény, ezért az alaki halmazata kizárt minden olyan bűncselekménnyel, melynek büntetési tétele a két évi szabadságvesztést meghaladja. A halmazat valóságos a garázdaság és a két évi szabadságvesztéssel súlyosabban nem büntetendő bűncselekmények között, például könnyű testi sértés, rongálás. Garázdaság elkövetőjével szemben kitiltásnak is van helye. A 2012. évi II. tv. 170. §-a nevesíti a garázdaság szabálysértést.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. Az elkövető szándékának át kell fognia, hogy magatartása kihívóan közösségellenes, erőszakos jellegű, azt, hogy objektíve alkalmas megbotránkozás, riadalom keltésére, valamint hogy erről mások reálisan tudomást szerezhetnek.</p>

KÖZOKIRAT-HAMISÍTÁS			Btk. 342. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A közokiratok valódiságába, hitelességébe vetett bizalom fenntartásához fűződő társadalmi érdek, a közbizalom.</p> <p>ET A közokirat, amely olyan papíralapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki. A közokiratot az ellenkező bebizonyításáig valódinak kell tekinteni.</p> <p>Hamis az az okirat, amelynek készítője nem azonos a kiállítóként (aláíróként) feltüntetett természetes vagy jogi személlyel.</p> <p>Hamisított az az okirat, amely nem a kiállítóként (aláíróként) feltüntetett természetes vagy jogi személy nyilatkozatát tartalmazza.</p> <p>Valódi az az okirat, amelynek készítője azonos a kiállítóként (aláíróként) feltüntetett természetes vagy jogi személlyel és ennek a nyilatkozatát tartalmazza.</p> <p>Valótlan az az okirat, amelyben készítője azonos a kiállítóként (aláíróként) feltüntetett személlyel, azonban nem a valósnak megfelelő tényeket tüntet fel.</p>	<p>EM Az (1) bek. a) pontja hamisítás-sal összefüggő magatartásokat szankcionál. A hamis közokirat készítése, amely esetén olyan közokirat jön létre, amely eddig nem létezett. Tartalma valószínű vagy valótlan voltának nincs jelentősége, mivel kiállítója nem azonos a kiállítóként feltüntetett hatósággal. A közokirat meghamisítása, amely esetén az elkövető már meglévő, a kiállítóként feltüntetett hatóságtól származó közokiraton végez utólag olyan változtatást, amely jogi relevanciával bír. Tartalma valószínű vagy valótlan voltának nincs jelentősége, mivel az nem a kiállítóként feltüntetett hatóság akaratát tartalmazza. A tényállás a fenti magatartások tanúsítása esetén befejezetté válik, a kísérletnek nincs gyakorlati jelentősége. Az (1) bek. b) pont szankcionálja a hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokirat felhasználását, amely az okirat joghatás kiváltására alkalmassá tételét jelenti, azaz átadás, bemutatás, becsatolás, minden olyan magatartás, amely következtében a magánokiratban foglaltakról más tudomást szerez. Az (1) bek. c) pontja nevesíti az ún. intellektuális közokirat-hamisítást, amely magatartása a közreműködés, aminek következtében jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tény vagy nyilatkozatot foglalnak közokiratba. Az elkövető tehát egy hivatali hatáskörében jóhiszeműen eljáró, a közokirat kiállítására jogosult hivatalos személy felé közöl nem valós adatokat, amelyek alapján a hivatalnok valótlan tartalmú valódi közokiratot állít ki.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet, kivéve a hivatali hatáskörében eljáró hivatalos személy.</p> <p>STÁD A tényállás (1) bek. a) és b) pontja szerinti esetek előkészülete büntetendő. A bűncselekmény (1) bek. a) és b) pontja szerinti magatartások tanúsításával a bűncselekmény befejezetté válik, a kísérletnek nincs gyakorlati jelentősége. Az (1) bek. c) típusú közokirat-hamisítás kísérlete valószínű, ha az adatközlést követően nem kerül sor a közokirat kiállítására, mert az elkövető lelepleződik. HALM – ELHAT A közokirat-hamisítás különböző elkövetési magatartásai ugyanarra az okiratra megvalósítva természetes egységet alkotnak. Az (1) bek. b) pontja szerint akkor minősül a cselekmény, ha az (1) bek. a) szerinti cselekmény már elévült. Nem hamis magánokirat felhasználása, hanem intellektuális közokirat-hamisítás, ha a terhelt hamis tartalmú nyilatkozat felhasználása folytán közreműködik abban, hogy a földhivatal határozatába, illetőleg az ingatlan-nyilvántartásba a tulajdoni viszonyokat illetően hamis adatokat vezessenek be. A Btk. 343. § a hivatalos személy által elkövethető közokirat-hamisítás esetköreit szankcionálja.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. A (3) bek. büntetni rendeli az (1) bek. c) pontjának gondatlan alakzatát is, amely tudatos és hanyag formájú egyaránt lehet.</p>

HAMIS MAGÁNOKIRAT FELHASZNÁLÁSA			Btk. 345. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az üzleti forgalom valódi magánokiratokra alapozott biztonságához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET A hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat.</p> <p>Magánokirat minden olyan irat, ami nem közokirat. A magánokirat nem bizonyítja – ellenben a közokirattal –, hogy tartalma megegyezik a valósággal, mivel nem közhitelű nyilatkozat. Közbizalom annyiban fűződik hozzá, hogy valódi, vagyis a kiállítóként feltüntetett személytől származik és annak a nyilatkozatát tartalmazza. Büntetőjogi szempontból közömbös, hogy a cselekményt teljes bizonyító erejű magánokiratra vagy egyszerű magánokiratra követték el.</p> <p>Magánokiratnak minősül például az orvosi vény, a BKV, MÁV stb. arcképes utazásra jogosító igazolványok, a menetjegy, kórházi kórlap, zárójelentés.</p> <p>A hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú irat értelmezéséhez lásd a közokirat-hamisításnál írottakat.</p>	<p>EM A hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat felhasználása, amely az okirat joghatáskiváltására alkalmassá tételét jelenti, azaz átadás, bemutatás, becsatolás, minden olyan magatartás, amely következtében a magánokiratban foglaltakról más tudomást szerez.</p> <p>A bűncselekmény az elkövetési magatartás tanúsításával befejezetté válik. Ez egyben a deliktum elévülésének kezdő napja is.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet.</p> <p>HALM A hamis magánokirat felhasználása folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú – ugyanazon vagy több – magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak.</p> <p>Hamis vád valósul meg, ha az elkövető a bűncselekményre vonatkozó koholt bizonyítékot magánokiratban hozza a hatóság tudomására.</p> <p>A hamis magánokirat felhasználása típusos eszközselekmény. Halmazatban állapítható meg a csalás, a sikkasztás, számos gazdasági bűncselekmény elkövetése végett vagy azok leplezése érdekében megvalósítva.</p> <p>Nem e bűncselekmény, hanem a hamis tanúzás büntette valósul meg, ha az elkövető hamis végrendeletet nyújt be magánokiratban a közjegyzőhöz az örökség jogtalan megszerzése érdekében.</p>	<p>BŰ – C A bűncselekmény egyenes szándékkal valószínűsíthető meg tekintettel a célzatra, amely jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítása.</p>

OKIRATTAL VISSZAÉLÉS			Btk. 346. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>Az okiratokkal való bizonyítás zavar- talanságához, az okiratok bizonyító erejének érvényesítéséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET</p> <p>Az (1) és (2) bek.-ben a közokirat, a (3) bek.-ben a magánokirat az elkövetés tárgya.</p> <p>Az okiratfogalmak értelmezéséhez lásd a közokirat-hamisításnál és a hamis magánokirat felhasználásá- nál írottakat. Több elkövetési tárgy- ra nézve a jogalkotó törvényi egysé- get teremt. Csak a joghatás kiváltása szempontjából még relevanciával bíró okiratok lehetnek tényállásze- rű elkövetési tárgyak.</p> <p>Mindkét okirattípus esetén feltétel, hogy az nem az elkövető sajátja – például rendőrségi igazolvány vagy halotti anyakönyvi kivonat nem a benne szerepeltetett személyé.</p>	<p>EM – E MÓD</p> <p>Az (1) bek.-ben a közokirat, a (3) bek.-ben a magánokirat beleegyezés nélküli és jogtalan módon történő megszerzése, illet- ve jogtalan módon történő megse- misítése, megrongálása, elvétele vagy eltitkolása.</p> <p>A megszerzés megvalósulásához viszonylag hosszabb ideig tartó, visszaélésszerű, közokiratok iránti bizalom megingatására alkalmas birtoklás szükséges.</p> <p>Mint megsemmisítés nem csak az okirat teljes fizikai elpusztítása jöhet szóba, tényállászerű az is, ha az okirat eredeti rendeltetésének megfelelően többé nem használ- ható, joghatás kiváltására végleg alkalmatlanná válik, így lefestés, vegyszerrel maratás, vízbe dobás.</p> <p>A megrongálás a gondolati tar- talom hordozóanyagán előidézett olyan állagsérelem, amely korlá- tozza vagy ideiglenesen kizárja az okirat joghatás előidézésére való alkalmasságát, például eltépés.</p> <p>Az elvétele az okirat egyoldalú bir- tokba vétele, amely más birtokából történik és nélküli annak bele- egyezését.</p> <p>Az eltitkolás az okiratnak a joga- sult előli ideiglenes vagy végleges eltagadásával, elvonásával valósul meg, miután az elkövető korábban jogszerűen jutott az okirat birtoká- ba. Praktikusan az elkövető a vissza- adási-átadási kötelezettségének az eltitkolásra irányuló szándék mellet mulasztással nem tesz eleget.</p> <p>A (2) bek.-ben a közokirat átadá- sa, átvétele. Ez az ún. okirat-or- gazdaság jelenségét szankcionálja saját névre szóló, illetve idegen köz- okiratok tekintetében szubszidiári- us tényállás részként.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény tettese csak az lehet, aki az okiratnak nem tulajdo- nosa. Saját okira elkövetés esetén akkor sincs helye bűncselekmény megállapításának, ha ennek követ- keztében más joghátrányt szenved.</p> <p>HALM</p> <p>A talált közokiratok egyszerű birtoklása nem valósítja meg az eltitkolás maga- tartást, ezáltal nem tényállászerű az okirattal visszaélés. Ugyanarra az okira a megszerzést követően megvalósított eltitkolás, megrongálás, megsemmisítés büntetlen utócselakmény válik.</p>	<p>BŰ</p> <p>Az (1) bek. esetén egyenes és eshe- tőleges szándékosság is tényállás- szerű.</p> <p>A (2) bek. egyenes szándékosság- gal valósulhat meg tekintettel a jogtalan haszonszerzésre mint cél- zatra.</p> <p>A (3) bek. szintén csak egyenes szándékossággal valósulhat meg te- kintettel a jogtalan előny szerzésére vagy jogtalan hátrány okozására mint célzatra.</p>

EMBERCSEMPÉSZÉS			Btk. 353. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
JT Az államhatár átlépésének, a határforgalom jogszabályban meghatározott rendjének érvényesüléséhez fűződő társadalmi érdek.	EM Segítségnyújtás másnak a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő határátlépéshez . Az államhatár főszabályként kijelölt határátkelőhelyen vagy a határátlépési ponton léphető át, ellenőrzés mellett, jogszabályokban előírt engedély, illetve okmány birtokában. Az elkövető más személynek akár Magyarország, akár más állam határain való átlépését segíti úgy, hogy a határátlépés valamely jogi feltétele nem adott. A sui generis bűnsegédi magatartásként megvalósulhat pszichikai formában – például szándékerősítés, javaslatétel. Fizikai segítségnyújtás lehet például a személy átkísérése vagy átvitele a határon, a határrendészeti szervek félrevezetése, az átlépést megkönnyítő eszközök rendelkezésre bocsátása. A cselekmény bárhol – nem csak a határ közelében – megvalósulhat. A tényállásszerűsége nem függ attól, hogy az adott határon van-e határellenőrzés.	A A bűncselekmény tettese bárki lehet. MIN A minősítési rendszerben megjelenik: a vagyoni haszonszerzés végett történő elkövetés – az államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva, – az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény, illetve eszköz megsemmisítésével vagy megrongálásával, a csempészett személy sanyargatásával, fegyveresen, felfegyverkezve, üzletszerűen, bűnszövetségben, szervezőként vagy irányítóként elkövetés. STÁD – EGYÉB Az előkészület büntetendő . Kísérletnek a fizikai segítő magatartások kifejtése esetén lehet jelentősége. A bűncselekmény a segítségnyújtással befejezett, nem feltétele az érintett személy sikeres határátlépése. Az elkövetővel szemben a 364. § alapján kitiltásnak is helye van. HALM – SZABS Az embercsempészet rendbelisége nem a csempészett személyek számához igazodik, hanem ahhoz, hogy hány államhatár átlépéséhez nyújtott segítséget az elkövető. A 2012. évi II. tv. 204. §-a szerint a tiltott határátlépés szabálysértését követi el, aki Magyarország államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon lépi át, vagy ezt megkísérli.	BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság.

LOPÁS			Btk. 370. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A birtoklás, illetve a tulajdonjog sérthetetlenségéhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET Az idegen ingó dolog. Dolog minden testi tárgy, amely emberi uralom alá hajtható, térbeli kiterjedése és értéke van. A vagyon elleni bűncselekmények vonatkozásában a Btk. a 383. § a) pontja alatti értelmező szabálya szerint ideértendő a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energia – például áram –, valamint a vagyoni jogosultságot önmagukban megtestesítő okiratok – például letéti jegy, ruhatárjeggy, nyertes lottószelvény.</p> <p>A dolognak az elkövetőre nézve idegennnek kell lennie – ne legyen az elkövető tulajdona, közös tulajdona, egyidejűleg álljon valaki más tulajdonában. Idegennek minősül az őrizet nélkül hagyott, az elvesztett, a tévedésből vagy véletlenül szemétre került dolog, az elköborolt háziállat, a természet kincsei, illetve a régészeti lelet is.</p> <p>Lopást kizárólag ingó – azaz a helyéről állagsérelem nélkül elmozdítható – dolgokra lehet elkövetni.</p> <p>A dolog meghatározott vagyoni értékkel kell, hogy bírjon, amely a gyakorlatban a dolognak az elkövetés időpontjában meglévő, magyar fizetőeszközben kifejezett kiskereskedelmi forgalmi értéke.</p>	<p>EM – STÁD Az idegen dolog elvétele. Ez a dolog birtokbavételét jelenti (apprehensio), amelynek szakasza a korábbi birtokállapot megszüntetése, azaz a dolog elmozdítása, majd új birtokállapot létrehozatala, azaz a dolog birtokba vétele, az elkövető általi hatalomba vétel.</p> <p>A cselekmény az első mozzanattal lép kísérleti szakba. Befejezettsége a második mozzanathoz köthető, megállapítható, amikor a dolog feletti tényleges hatalmat az elkövető megszerzi, párhuzamosan az eredeti birtokosnak nincs reális lehetősége a dolog további birtoklására, illetve arra, hogy újból annak birtokába kerüljön. Ez a pillanat önkiszolgáló bolti lopás esetén az, amikor az elkövető az árut a ruházatába rejti, nem a bolt kijáratánál felszerelt áruvédő jelzőberendezésen való áthaladáshoz kötött a befejezett stádium megállapíthatósága.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet a dolog tulajdonosát és/vagy birtokosát kivéve. A tártettesség feltétele az elvétel bármely részcselekményének megvalósítása szándékegységben, amely akár hallgatólagosan is létrejöhet. A fizikai bűnsegéd tevőlegesen – akár szándékos kötelességzegéssel, mulasztással – segíti a tettet az elvételben való részvétel nélkül, a pszichikai bűnsegéd szándékerősítőleg hat a tettesre. Az ún. tippadó jogi megítélése felbujtóként vagy pszichikai bűnsegédként jöhet szóba.</p>	<p>BŰ – C A bűncselekmény egyenes szándékkal való elkövetése mint célzatra tekintettel. Az elkövető tudatának át kell fognia a dolog idegen jellegét. Kísérleti szakban rekedt cselekménynél a bűncselekmény érték szerinti minősítése aszerint alakul, hogy az elkövető szándéka milyen érték elvételére irányult. A jogtalan eltulajdonítás a tulajdonosi jogosítványok gyakorlását jelenti, amelyekre sem jogszabály, sem az erre jogosult nem ad engedélyt.</p>
<p>MIN – EGYÉB A minősítési rendszer alapvető rendezőelvé a bűncselekményi értékhatárok alakulása. A jogalkotó bizonyos elkövetési tárgyakra fokozott büntetőjogi védelmet biztosít. Kiemelt jelentősége van emellett a szabálysértési értékre elkövetett lopást vétségé minősítő körülményeknek, amelyek – a bűnszövegben, – üzletszerűen, – dolog elleni erőszakkal, ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik, – zsebtolvajlás útján, – egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével, – helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne, – hamis vagy lopott kulcs használatával, – lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére, – erdőben jogellenes fakivágással történő elkövetés. A 2012. évi II. tv. 177. § (1) bek. a) pontja nevesíti a lopás szabálysértést.</p>			

SIKKASZTÁS			Btk. 372. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A tulajdonjog, azon belül a tulajdonjog részjogosítványai közül a rendelkezési jog. S – ET A tettesre rábízott idegen dolog. Az 1/2005. BPJE értelmében ez kizárólag csak ingó dolog lehet. A dolog fogalmával kapcsolatban lásd a lopásnál írottakat. A rábízás valamilyen jogügylet formájában valósul meg, tehát olyan kétoldalú akaratmegegyezéssel, amellyel a tulajdonos vagy a birtokos átengedi a birtoklás jogát. A rábízás nem feltételez írásbeliséget. Jogcíme közömbös, lehet őrzés, kezelés, fuvarozás, bizomány, használat, vállalkozási szerződés, óvadék, hatóság általi lefoglalás, gondozás stb. Nem idegen dolog, ezért nem lehet a sikkasztás elkövetési tárgya az elkövető saját dolga, a szerződés alapján kapott előleg, a hitelbe vásárolt, illetve a közös vagyonba tartozó dolog.</p>	<p>EM Az I. fordulatban a jogtalan eltulajdonítás, amely a tulajdoni állapot végleges szándékú megváltoztatását jelenti, erre utal például a dolog eladása, elcserélése, el- vagy felhasználása, eltagadása. A II. fordulatban a sajátjaként rendelkezés, amely a tulajdonosi jogok időleges gyakorlására irányul, erre utal a zálogba adás, kölcsönbe vagy bérbé adás. A bűncselekmény az elkövetési magatartások tanúsításával befejezetté válik.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese speciális, csak olyan személy lehet, akire az idegen dolgot ténylegesen rábízták, s aki ily módon jogszerűen van a dolog birtokában.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. Az elkövetőnek tudnia kell, hogy a dolog tőle idegen, azt bizonyos keretek között rábízta, és hogy magatartása – amely a dolog eltulajdonítására vagy azzal való rendelkezésre irányul – jogellenes.</p>
<p>MIN A tényállás minősítési rendszerének rendezőelve a bűncselekmény elkövetési értéke. Minősített esetek emellett – a bünszövegségben, – a közveszély színhelyén, – az üzletszerűen, – a védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra vagy régészeti leletre, – a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetés.</p>	<p>ELHAT – SZABS A sikkasztás a lopástól alapvetően az elkövetési tárgy rábízott jellege mentén határolható el. A dolog pillanatnyi őrizete vagy felügyelete nem tekinthető rábízásnak, így ezen dolog eltulajdonítása lopás. A sikkasztás rendbelisége a sértettek számán alapul. Természetes egységet képez a társasház lakóitól meghatározott célra átvett pénz eltulajdonítása. Sikkasztással halmazatban nem állapítható meg a számvitel rendjének megsértése, ha utóbbi cselekmény célja a sikkasztás leplezése. A sikkasztással bűnhalmazatban kell megállapítani az annak leplezése érdekében elkövetett hamis magánokirat felhasználását. A 2012. évi II. tv. 177. § (1) bek. a) pontja nevesíti a sikkasztás szabálysértést.</p>		

RONGÁLÁS			Btk. 371. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A tulajdonjog. ET Az idegen vagyontárgy, amely értékkel bíró ingó vagy ingatlan lehet. A műemlék vagy védett kulturális javak körébe tartozó tárgy kivételével a saját vagyontárgy megrongálása nem valósít meg bűncselekményt. Az osztatlan közös tulajdonban lévő dolgok a tulajdonostárs számára a tulajdonostársat megillető hányad mértékéig idegennek minősülnek, s ezért a rongálás megvalósítható rajta.</p>	<p>EM A vagyontárgy megsemmisítése vagy megrongálása. A megsemmisítés a vagyontárgy állagának megszüntetését vagy olyan fokú károsítását jelenti, hogy az már az eredeti állapotba nem állítható vissza. A megrongálás a dolog állagát károsítja vagy használhatóságát csökkenti, esetleg kizárja, ezáltal a vagyontárgy értéke csökken, vagy használhatósága csak ráfordítással állítható helyre. A rongálás megvalósulhat a dolog elleni erőszak kifejtésével, vegyítéssel, összekeveréssel, eláztatással, átalakítással, azonban nem tekinthető rongálásnak a dolog állagának értékcsökkenéssel nem járó megváltoztatása. Az elkövetési magatartás jellemzően tevékenységgel valósul meg, de nem kizárt a mulasztással való elkövetés sem. ER A kár, amely a Btk. 459. § (1) bek. 16. pontja alapján a vagyonban okozott értékcsökkenés. A megsemmisítés, illetve megrongálás magatartásoknak okozati összefüggésben kell állnia az kárral. A bűncselekmény a kár létrejöttével válik befejezetté.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet, kivéve a tulajdonost és bizonyos esetekben azt, akinek kezelésére az idegen dolgot rábízták.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. Gondatlan károkozás esetében polgári jogi kártérítésnek lehet helye.</p>
		<p>MIN A bűncselekmény minősített eseteinek rendezőelve az okozott kár nagysága, az elkövetési tárgy fokozott védettsége, valamint a végrehajtás módjának, eszközöknek veszélyessége. ELHAT – SZABS A 2012. évi II. tv. 177. § (1) bek. b) pontja nevesíti a rongálás szabálysértést. A rongálás nem állapítható meg bűnhalmazatban a közveszélyokozás, a közérdekű üzem működésének megzavarása és a műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása bűncselekmények mellett. Nem közveszélyokozás, hanem rongálás valósul meg, ha az elkövető a lakóházaktól távol álló szalmakazlat felgyújtja. A rongálás büntetlen utócselkménynek minősül akkor, ha a lopás tettese a dolgot később megrongálja vagy megsemmisíti. Falfirka elhelyezésével elkövetett rongálás akkor tényállásszerű, ha az azzal érintett felület olyan végleges építmény része, amely állagsérelem nélkül nem távolítható el. Lásd még: 29/2007. BkV, 34/2007. BkV, 42/2007. BkV.</p>	

CSALÁS			Btk. 373. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A vagyoni jogok egésze, ez azonban nem szűkíthető le a tulajdonjogra, tulajdonjogi és kötelmi jogi jogviszonyokat is tartalmazhat.</p> <p>S Sértett az, akinél a tévedésbe ejtés következtében a kár keletkezik. Megállapítható a csalás akkor is, ha a megtévesztés folytán nem a megtévesztett, hanem harmadik személy (sértett) szenved kárt. A tényállása nem határoz meg elkövetési tárgyat, a bűncselekmény tehát elkövethető ingóra és ingatlanra, bármilyen követelésre, örökségre stb.</p>	<p>EM Más személy tévedésbe ejtése vagy tévedésben tartása. A tévedés a valóságtól eltérő képzet-tartalom. A tévedésbe ejtés esetén ezt az elkövető idézi elő valótlan tényként feltüntetésével vagy való tény másként beállításával – akár szóban, írásban, ráutaló magatartással. A megtévesztés megvalósulhat jogilag tiltott vagy erkölcsileg helytelenített ellenszolgáltatás ígéretével is. Nem kell fondorlatosnak, elháríthatatlannak lennie, elég, ha az adott sértett megtévesztésére alkalmas, függetlenül annak körülményeitől. A tévedésben tartás a sértett meglévő, az elkövetőtől függetlenül kialakult tévedésének el nem oszlatása vagy megerősítése. A tévedés eloszlata kötelező, ha ezt jogszabály – például munkajogi vagy a polgári jogi normák – előírják. Nem tévedésben tartás valaki tévedésének, naivságának egyszerű kihasználása – például feltűnően alacsony vételár elfogadása.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet. BŰ A bűncselekmény csak egyenes szándékossággal valósítható meg a jogtalan haszonszerzésre mint célzatra tekintettel. Az elkövető tudatának át kell fogni, hogy a megtévesztett tévedésben van és ennek következtében a sértettnek kára keletkezik. A csalási célzatot képező haszonnak mindig vagyoni jellegűnek és jogtalanak kell lennie, azaz az elkövetőnek sem objektíve, sem szubjektíve nem állhat fenn jogcíme a haszonra.</p>	
<p>ER A kár, amely a Btk. 459. § (1) bek. 16. pontja szerint alapvetően a vagyonban okozott értékcsökkenés, amely a (7) bek. értelmező szabálya alapján kiterjed az igénybe vett szolgáltatás meg nem fizetett ellenértékével. A kár az érték-nél tágabb kategória, beletartozik nemcsak a vagyontárgyak értéke, hanem a pénzben kifejezhető vagyoni értékű jogok sérelme is. A bűncselekmény esetén kettős okozati összefüggés áll fenn, így egyrészt az elkövető megtévesztő magatartása okán tegye meg a sértett vagyoni hatású rendelkezését, másrészt a sértett vagyoni rendelkezése okozza a kárt a vagyonban. A cselekmény az elkövetési magatartás megkezdésével kísérleti szakba lép, befejezetté a kár létrejöttével válik. MIN A bűncselekmény minősítési rendszerének rendezőelve a bűncselekménnyel okozott kár nagyságához igazodik, megjelenik emellett a bünszövetségben, közveszély színhelyén, üzletszerűen, a jótékony célú adománygyűjtést színelve, valamint a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére történő elkövetés súlyosabb értékelése.</p>		<p>ELHAT – SZABS A csalás nem állapítható meg alaki halmazatban azokkal a bűncselekményekkel, melyekkel a specialitás viszonyában áll. A csalás mellett bűnhalmazatban értékelhető a közokirat-hamisítás, illetve a hamis magánokirat felhasználása. Csalást követ el, aki a sértett nyilvános szórakozóhelyen felejtett ingóságát valótlánul magáénak mondvá szerzi meg. Hitel felvétele akkor minősülhet csalásnak, ha a hitelfelvételkor fennállt a vissza nem fizetés, ezáltal a jogtalan vagyoni haszonszerzés, célzata. Nem csalást, hanem hamis tanúzást valósít meg a polgári eljárásban az örökség megszerzése érdekében hamis végrendeletet benyújtó személy. Nem csalást, hanem lopást követ el, aki a megtévesztést nem a sértett vagyoni hatású rendelkezése – dologátadás –, hanem a dolog elvételének megkönnyítése vagy a leleplezés megnehezítése érdekében alkalmazza. A 2012. évi II. tv. 177. § (1) bek. b) pontja nevesíti a csalás szabálysértést.</p>	

INFORMÁCIÓS RENDSZER FELHASZNÁLÁSÁVAL ELKÖVETETT CSALÁS			Btk. 375. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az (1) bek.-ben a vagyoni és gazdasági viszonyok rendje, ezen túl pedig az információs rendszerek zavartalan működéséhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>Az (5) bek.-ben A vagyoni, gazdasági viszonyok, valamint a készpénzkímélő fizetési forgalom biztonsága.</p> <p>ET Az (1) bek.-ben az információs rendszer és az információs rendszerben lévő adat. Az információs rendszer a Btk. 459. § (1) bek. 15. pontját alapul véve az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége. Az adatok olyan tények, információk, amelyek alkalmasak az információs rendszer általi feldolgozásra, ideértve a programot is. A hamis, hamisított, illetve a jogosulatlanul megszerzett elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz.</p> <p>Az (5) bek.-ben az elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, amely a Btk. 459. § (1) 20. alapján a hitelintézetekről szóló törvényben meghatározott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz mellett a kincstári kártya és a személyi jövedelemadóról szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott elektronikus utalvány, feltéve, hogy ezek információs rendszer útján kerülnek felhasználásra.</p> <p>A tényállás kiterjed a külföldön kibocsátott elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszközökre is.</p>	<p>EM Az (1) bek.-ben az információs rendszerbe való adat bevitele, az abban kezelt adat megváltoztatása, törlése vagy hozzáférhetlenné tétele, illetve egyéb művelet végzése, amely által az elkövető az információs rendszer működését befolyásolja.</p> <p>Az (5) bek.-ben a hamis, hamisított vagy jogosulatlanul megszerzett elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz felhasználása vagy az ilyen eszközzel történő fizetés elfogadása.</p> <p>ER Az (1) és (5) bek.-ben a kár, amely a Btk. 459. § (1) bek. 16. pontja alapján a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés.</p> <p>Kiemelendő, hogy az elkövetési magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggés megléte és bizonyítása is szükséges.</p> <p>A bűncselekmény I. és II. alapesete az eredmény bekövetkezésével válik befejezetté.</p>	<p>A Az elkövető bárki lehet.</p> <p>BŰ Az (1) bek.-ben a bűncselekmény szándékosan, azon belül is csak egyenes szándékkal valósítható meg, hiszen a törvényalkotó megkívánja a jogtalan haszonszerzés célzatának fennállását az elkövető részéről.</p> <p>Az (5) bek.-ben a bűnösség szándékos.</p> <p>A szándéknak mindkét esetben át kell fognia az elkövetési magatartást és azzal összefüggésben a kár bekövetkezését.</p>	
<p>MIN Az (1) bek.-hez tartozó minősített esetek rendezőelve az okozott kár mértéke, párhuzamosan a bünszövetségben vagy üzletszerűen történő elkövetéssel.</p> <p>ELHAT – HALM A bűncselekmény rendbelisége a tényleges károsultak számához igazodik, amelyek a bankkártya-hamisítványok alapját képező bankkártyákat kibocsátó pénzintézetek. A tényállás speciális bűncselekmény a csaláshoz képest, a két cselekmény alaki halmazatban történő megállapítása kizárt.</p> <p>Az információs rendszer vagy adat megsértése szükségszerű eszközcselekménye az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalásnak, ezáltal alaki halmazatban értékelésük kizárt.</p>			

HÜTLLEN KEZELÉS			Btk. 376. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A vagyoni jogok sérthetetlenségéhez fűződő társadalmi érdek. A vagyon tulajdonosának vagy azzal rendelkezőnek az a jogilag védett érdeke, hogy a vagyonában a kezelés következményeként kár ne érje, vagyonát óvják meg, és lehetőleg gyarapítsák.</p> <p>ET Akkor van, ha valamilyen fizikai dologban testesül meg a vagyon. Az idegen vagyon, amelynek a kezelésével a tettet megbízták, érte ez alatt az ingó és ingatlanvagyon, az összes vagyoni jogosultságot és kötelezettséget. A cselekmény megvalósulhat a közös vagyonra nézve is, kivéve a házassági életközösség tartama alatt a háztartási közös vagyon.</p>	<p>EM A megbízásból eredő vagyonkezelői köteletség megszegése, amely a vagyonkezelői kötelezettség tartalmától függően akár tevéssel, akár mulasztással megvalósítható. A vagyonkezelési kötelezettség jogszabályon, szervezeti és működési szabályzaton, munkaköri leíráson, a gazdasági társaságok társasági szerződésén, illetve egyéb normákon alapulhat. A köteleességszegésre a fenti dokumentációk, valamint a rendes gazdálkodás szabályai adhatnak alapot az adott eset összes körülményeit figyelembe véve. Magántulajdon esetén a kezelési kötelezettség rábízással, szerződés keretében vagy gyámhatósági, bírói döntéssel keletkezik. Ilyen esetben a szerződéssel, a jogszabállyal, esetleg a hatóság előírásaival ellentétes tevékenység minősülhet köteleességszegésnek. A vagyonkezelési kötelezettség alapvető szabálya a károsodás elkerülése, illetve az elérhető haszon biztosítása. Köteleességszegés minden olyan magatartás, amely a megbízási viszony kereteit engedély nélkül túllépi, ellentétes a megbízó érdekeivel vagy utasításaival, engedély nélkül más személy közreműködését veszi igénybe, megszegi az ésszerű gazdálkodás szabályait, jogilag tiltott stb.</p> <p>ER A vagyoni hátrány, amely a Btk. 459. § (1) bek. 17. pontja értelmében a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny. Az eredmény a vagyonkezelői kötelezettség alapvető keretei – károsodás elkerülése és az elérhető haszon biztosítása – értelmében magában foglalja azt az előnyt, amellyel a károsult vagyona gyarapodott volna, ha a köteleességszegés nem következett volna be. A vagyoni hátránynak okozati összefüggésben kell állni a köteleességszegéssel. A bűncselekmény a vagyoni hátrány bekövetkezésével válik befejezetté.</p>	<p>A A tettes speciális. A hűtlen kezelés tettese (társtettese) csak olyan személy lehet, akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, részese bárki lehet. BŰ A bűnösség szándékosság, amelynek a köteleességszegésre és a vagyoni hátrány bekövetkezésére is ki kell terjednie.</p> <p>MIN A minősített esetek rendezőelve az okozott vagyoni hátrány mértéke, valamint a gyám vagy gondnok mint speciális tettes általi elkövetés. ELHAT – HALM A bűncselekmény rendbelisége a sértettek számához igazodik. Több, elkülönült köteleességszegő tevékenység, mely egy természetes vagy jogi személynek okoz vagyoni hátrányt, egységet alkot. A hűtlen kezelést a más vagyon elleni bűncselekményektől alapvetően az határozza el, hogy itt nem történik eltulajdonítás. Hűtlen kezelés azáltal valósul meg, hogy az elkövető nem köteleességszerűen, a megbízó érdekében, hanem éppen a rá vonatkozó kötelezettségeket, rendelkezéseket megszegve (például a gépjármű magáncélra történő igénybevétele), ezáltal vagyoni hátrányt okozva tevékenykedik. Ezzel szemben jármű önkényes elvétele akkor állapítandó meg, ha a gépi meghajtású jármű használója ezzel a magatartásával a tulajdonosa vagy a jogos használó használati jogosultságának gyakorlását korlátozza időlegesen. A hűtlen kezelés és a sikkasztás bűnhalmazatban állapítható meg, ha az alkalmazott a szállítás végett átvett építési anyagot a munkaeszközként kezelésére bízott gépkocsi jogtalan igénybevételével tulajdonítja el.</p>	

ORGAZDASÁG			Btk. 379. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A jogi tárgy komplex. Elsődlegesen a vagyoni jogok sérthetlenségéhez fűződő társadalmi érdek, másodlagosan az igazságszolgáltatás rendje.</p> <p>ET A törvényszövegben tételesen felsorolt alapbűncselekményekből származó idegen ingó dolog. Ebbe a körbe vonható a feldolgozott és az átalakított dolog, valamint a dolog eladása esetén a kapott vételár is. A saját eltulajdonított dolog visszavásárlás esetén sem lehet az elkövetés tárgya.</p> <p>A dolog érték szerinti minősítése alapvetően nem kötött az alapbűncselekménynél szereplő értékhez, azonban ha az alapcselekmény elkövetési értéke szabálysértési értékű, az orgazdaság sem minősülhet bűncselekményi értékre elkövetésként.</p>	<p>EM Az elkövetési tárgy megszerzése, elrejtése, illetve közreműködés annak elidegenítésében.</p> <p>A megszerzés a dolog tényleges hatalomba vétele valamilyen jogüggyellett, amely lehet ingyenes vagy visszterhes, így vétel, csere, ajándékozás, közös elfogyasztás.</p> <p>Az elrejtés a dolog feletti rendelkezés lehetőségének birtokba vétel nélküli megszerzése, illetve a dolog felkutatását lehetetlenné tévő vagy megnehezítő magatartások, például a dolog eltagadása.</p> <p>Az elidegenítésben közreműködés tulajdonképpen segítségnyújtás ahhoz, hogy az alapbűncselekmény elkövetője a dolgot értékesítse, például vevő felkutatása.</p> <p>A bűncselekmény befejezté válik az elkövetési magatartások tanúsításával.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese csak az lehet, aki nem tulajdonosa a dolognak és semmilyen elkövetői minőségben nem vett részt az alapbűncselekmény elkövetésében.</p>	<p>BŰ A bűncselekmény szándékos bűnösségű, a vagyoni haszonszerzés célzatára tekintettel csak egyenes szándékossággal valósítható meg. Az orgazda cselekménye tényállásszerű a saját vagy mások vagyoni haszna céljából, kivéve ez alól az alapcselekmény elkövetőjét.</p> <p>Az orgazda tudatának át kell fognia, hogy a dolog bűncselekményből származik. Az elkövető jó- vagy rosszszeműségének elbírálására különös gondot kell fordítani.</p>
<p>MIN A bűncselekmény minősített eseteinek rendezőelve alapvetően az elkövetés értéke, emellett az üzletszerűség és bizonyos, fokozottan védett elkövetési tárgyak – nemesfém, védett kulturális javak körébe tartozó tárgy, műemlék, régészeti lelőhely vagy régészeti lelet – köre.</p> <p>ELHAT – SZABS A 2012. évi II. tv. 177. § (1) bek. a) pontja nevesíti az orgazdaság szabálysértést. Amennyiben az elkövető az alapcselekmény elkövetője érdekében működik közre a bűncselekményből származó előny biztosításában, úgy tárgyi bűnpártolás megállapítására kerülhet sor. Ellenben a haszonszerzés végett elkövetett tárgyi bűnpártoláshoz képest az orgazdaság speciális ez utóbbi tényállásban szereplő alapbűncselekményekhez kapcsolódva.</p> <p>Az orgazdaság rendbelisége alapvetően az elkövetési magatartások számához igazodik. Egyrendbeli folytatólagosan elkövetett orgazdaságként minősül ugyanazon elkövető különböző alapcselekményiből származó egységes akaratelhatározásból fakadó átvétele különböző alkalmakkor.</p>			

JÁRMŰ ÖNKÉNYES ELVÉTELE			Btk. 380. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A tulajdonjog részjogosítványai közül a használat és a birtoklás joga.</p> <p>ET Az idegen gépi meghajtású jármű.</p> <p>Gépi meghajtású az a jármű, melyet – villamos, benzin, gázolaj vagy más energia felhasználásával – beépített erőgép hajt. A gépi meghajtású jármű fogalma tágabb, mint a KRESZ gépjárműfogalma. Idetartozik például a munkagép, a mezőgazdasági vontató, a segédmotoros kerékpár és a motorcsónak. Az elkövetés tárgya idegen, azaz más tulajdonában vagy jogszerű használatában van. Kizárólag a jármű egyes alkatrészeire és tartozékaira nem követhető el a bűncselekmény.</p>	<p>EM Az idegen gépi meghajtású jármű elvétele, jogtalan használata értendő, illetve az elkövetőre rábízott idegen gépi meghajtású jármű jogtalan használata.</p> <p>Az elvétel értelmezéséhez lásd a lopásnál írottakat.</p> <p>Jogtalan használat alatt a más által elvett idegen gépi meghajtású jármű jogtalan használata, amely megvalósul, ha a járművet elvevő másnak átengedi a vezetést. A használat a jármű rendeltetésének megfelelő igénybevételeét jelenti, nem minősül ilyenként a járműben alvás, zenehallgatás.</p> <p>A rábízott jármű jogtalan használata megállapítható, ha a jármű jogszerűen kerül az elkövetőhöz, aki azt a rábízás keretén kívül jogtalanul használja, és ez akadályozza a jármű tulajdonosát vagy használóját ezen jogosítványaik gyakorlásában.</p> <p>E MÓD Az elkövetési magatartásoknak jogtalannak kell lenniük e műveletek megkezdésekor, amely akkor állapítható meg, ha az elkövető nem kapott felhatalmazást a használatra, az az elkövető érdekének felel meg. A jogszerűen az elkövető birtokába került járműre utólag jogellenes, de nem tényállásszerű magatartás például a bérelt gépkocsi időlegesen másnak történő átengedése vagy késedelmes visszaadása csupán szerződésszegésnek minősül.</p> <p>STÁD Az elvétel megkezdését jelenti például a jármű ablakának, ajtajának felnyitása, az elindítási műveletek megkezdése, az álló jármű eltolásának vagy vontatásának megkezdése.</p> <p>A használat kísérlete akkor állapítható meg, ha az elkövető minden feltételt megteremtett a rendeltetészerű használatához, azonban az valamilyen technikai vagy külső ok miatt meghiúsul.</p> <p>A bűncselekmény az elvétellel, illetve a használattal befejezett.</p>	<p>A A bűncselekmény tetteसे bárki lehet, kivéve a jármű tulajdonosát, illetve a jogos használóját.</p> <p>MIN A bűncselekmény súlyosabban minősül, ha azt erőszakkal, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel, bünszövetségben, fegyveresen, felfegyverkezve vagy bünszövetségben követik el.</p> <p>ELHAT – SZABS A 2012. évi II. tv. 177. § (2) bekezdése a jármű önkényes elvétele szabálysértés alatt bünteti azt, aki idegen nem gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja.</p> <p>A jármű önkényes elvételenek a más vagyron elleni bűncselekményektől történő elhatárolásánál a cselekmény célzata a döntő.</p> <p>Ugyanarra a járműre a többszöri elkövetés a folytatatlógoság megállapítására adhat alapot.</p> <p>A jármű önkényes elvétele halmazatba kerülhet a lopással a járműben található dolgok tekintetében, illetve a rongálással a jármű megrongálása esetén. Az eredetileg jogtalan használat céljából birtokba vett járművel kapcsolatban tulajdonosi rendelkezési jogok gyakorlása folytán a cselekményt lopásként kell értékelni. A két bűncselekmény elhatárolásánál jelentőséghez jut emellett a járműhasználat elhúzódó időtartama.</p>	<p>BŰ A bűncselekmény az elvétel és a jogtalan használat tekintetében egyenes szándékossággal követhető el a jogtalan használatra mint célzatra figyelemmel. A rábízott jármű jogtalan használatának bűnössége szándékos.</p>

RABLÁS			Btk. 365. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A jogi tárgy komplex. Elsődleges jogi tárgy a tulajdon-, illetve a birtokviszonyok sérthetlenségéhez fűződő társadalmi érdek, másodlagosan pedig a passzív alany személyi, illetve cselekvési szabadságának védelme.</p> <p>ET – PA</p> <p>Az idegen ingó dolog értelmezéséhez lásd a lopásnál írottakat azzal az eltéréssel, hogy a bűncselekmény megvalósulása nem kötött alsó értékhatárhoz. A (2) bek.-ben foglalt esetben csak olyan idegen ingó dolog lehet, amely már az elkövető birtokában van.</p> <p>Passzív alany az a személy, akivel szemben erőszakot, illetve élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaznak – ez esetben az idegen dolog tulajdonosa mint sértett különböző személy is lehet –, illetve akit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez a tettes.</p>	<p>EM</p> <p>Az (1) bek.-ben meghatározott rablás összetett törvényi egység (delictum compositum), azaz elkövetési magatartása kényszerítésből mint eszközcselekményből és lopásból mint célcselekményből áll.</p> <p>A kényszerítés olyan fizikai vagy pszichikai ráhatás az emberi akaratra, amely alkalmas arra, hogy a kényszerített nem a saját, hanem a kényszerítő akaratának megfelelő magatartást tanúsítson. A kényszerítés csak a lehető legkevésbé írott elkövetési módok valamelyikével végrehajtván tényállásszerű.</p> <p>Az elvétele értelmezéséhez lásd a lopásnál írottakat.</p> <p>A (2) bek.-ben meghatározott rablás összefoglalt törvényi egység (delictum complexum), amelynek részcselekményei az idegen dolog elvétele, valamint az erőszak, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazása. A részcselekmények nem állnak eszköz-cél viszonyban. sorrendjük az (1) bek.-hez képest fordított.</p> <p>E MÓD – STÁD</p> <p>Az (1) bek. szerinti kényszerítés elkövetési módjai a következők:</p> <p>Erőszak alatt a más testére irányuló elengedhetetlenül szükséges célú fizikai ráhatás értendő.</p> <p>Élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetés.</p> <p>A fenyegetés a Btk. 459. § (1) bek. 7. pontja alapján olyan súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen, amely tényállásszerű, ha élet vagy testi épség elleni behatástól közvetlenül, nyomban lehet tartani.</p> <p>Az erőszaknak és a fenyegetésnek jelen lévő személyre kell irányulnia és a passzív alany viszonylatában akaratot megtörő hatásúnak kell lennie.</p> <p>Ezekben az esetekben a passzív alany, valamint a dolog birtokosa, a sértett különálló személyek is lehetnek.</p> <p>Más öntudatlan állapotba helyezését jelenti a passzív alany olyan állapotba hozása, amelyben valamely pszichés oknál fogva nincs önálló akarata, például elkábítás.</p> <p>Más védekezésre képtelen állapotba helyezését jelenti a passzív alany helyzetbe hozása, amelyben helyzeténél vagy állapotánál fogva fizikai ellenállásra képtelen, például lekötözés.</p> <p>Ezekben az esetekben a magatartásnak a dolog birtokosára kell irányulnia.</p> <p>A (2) bek. esetében is irányadó az erőszak, illetve a fenyegetés értelmezése.</p> <p>Az (1) bek. esetén a rablás kísérleti szakaszba lép az eszközcselekmény megkezdésével, befejezetté a célcselekmény tanúsításával válik, előkészülete büntetendő. A (2) bek. kísérlete és előkészülete fogalmilag kizárt.</p>	<p>A</p> <p>Rablás esetén a büntethetőség alsó korhatára leszállított, azaz az elkövetéskor betöltött 12. életév, feltéve, hogy az alany rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással.</p> <p>Az (1) bek. tettese bárki lehet, kivéve a dolog tulajdonosát, közös tulajdon esetén a társtulajdonosát. Társtettesek azok, akik akár az elvételeben, akár a kényszerítésben, illetőleg a sértett állapotának az előidézésében, szándékegységben részt vesznek.</p> <p>A (2) bek. tettese speciális, csak a tetten ért tolvaj lehet, amely alatt értendő a cselekmény alatti vagy a dolog elvitelét megelőző leleplezés.</p>	<p>BŰ - C</p> <p>Az (1) bek. egyenes szándékossággal követhető el, esetén kétszeres célzatról beszélhetünk, az eszközcselekmény célzata a célcselekmény elkövetésének lehetővé tételére, míg a célcselekmény célzata az idegen dolog eltulajdonítása.</p> <p>A (2) bek. egyenes szándékossággal követhető el, esetében is megtalálható a kétszeres célzat, bár a Btk. csak az egyikre utal. A lopás cselekményrész célzata az idegen dolog eltulajdonítása, az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazásának célja a dolog megtartása.</p>
		<p>MIN</p> <p>A bűncselekmény minősítési rendszere alapvetően az elkövetési értéken alapul, emellett az eszközhasználat, a társas bűnelkövetési alakzatok, illetve kiemelten védett sértetti körök fokozzák a cselekmény büntetendőségét.</p> <p>ELHAT – HALM</p> <p>Egyrendbeli a rablás, ha a passzív alanytól több személy tulajdonában levő dolgot vesz el az elkövető.</p> <p>A rablási erőszak konzumálja a könnyű testi sértést, a súlyos testi sértést a rablással halmazatban kell megállapítani.</p> <p>A passzív alany rablás során elszenvedett halála esetén a nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette valósul meg a halálra kiterjedő legalább eshetőleges szándék esetén, míg a gondatlan emberöléssel a rablás halmazatba kerül.</p> <p>Amennyiben a rablás befejezését követően az elkövetők a passzív alanyt összekötözve hagyják a helyszínen, a rablás és a személyi szabadság megsértésének büntette halmazatot képez.</p>	

KIFOSZTÁS			Btk.366. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A jogi tárgy komplex. Elsődleges jogi tárgy a tulajdon-, illetve a birtokviszonyok sérthetlenségéhez fűződő társadalmi érdek, másodlagosan pedig a passzív alany cselekvési szabadságának védelme.</p> <p>ET – PA</p> <p>Az idegen ingó dolog értelmezéséhez lásd a lopásnál írottakat azzal az eltéréssel, hogy a bűncselekmény megvalósulása nem kötött alsó értékhatárhoz.</p> <p>Az (1) bek. a) pontban sértettje, a b)–c) pontokban passzív alanya a dolog birtokosa a bűncselekménynek.</p> <p>Az (1) bek. b) esetben olyan személy, aki ellen a kifosztást megelőzőleg erőszakot, illetve élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmazott a tettes és a sértett még ennek hatása alatt van.</p> <p>Az (1) bek. c) esetben speciális, védekezésre képtelen, illetve a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy lehet.</p> <p>Védekezésre képtelennek kell tekinteni a Btk. 459. § (1) bek. 29. pontja alapján azt, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. Idetartozhat a fizikailag védekezni nem tudó, az ájult, alvó, ittas, bódult vagy egyéb okból öntudatlan személy.</p>	<p>EM</p> <p>A kifosztás bűncselekményének három elkülönülő tényállása van. Az a) pont alatti kifosztás a rablás speciális, privilegizált esete. Összetett törvényi egység (delictum compositum), amely eszközselekménye a sértett lerészegítése, illetve bódult állapotának előidézése, célselekménye a lopás.</p> <p>A lerészegítés a sértett mértéktelen alkoholfogyasztásra ösztönzése, amelyet által az nem feltétlenül kerül öntudatlan állapotba, azonban a dolgának az eltulajdonítását nem tudja megakadályozni.</p> <p>A bódult állapot előidézése a fenti módszerrel a kábítószer, kábítószernek nem minősülő anyag vagy szer, illetve pszichoaktív anyag fogyasztása során jön létre, amely hatására a sértett nem tudja megakadályozni a dolga elvételét.</p> <p>Amennyiben az elkövető a sértett tudtán kívül juttat a sértett szervezetébe ilyen anyagokat, a cselekmény a rablás (1) bek.-e szerint minősíthető.</p> <p>A b) pont elkövetési magatartása két szakaszban valósul meg. Előcselekménye egy személy elleni erőszakos bűncselekmény a passzív alany sérelmére. A kifosztás ezt követően jön létre azzal, hogy ugyanez a tettes ugyanettől a személytől elveszi a dolgot (utócselekmény).</p> <p>A c) pont elkövetési magatartása a dolog elvétele védekezésre vagy a bűncselekmény elhárítására képtelen személytől, amely esetén az elkövető tehát egy már fennálló állapotot használ ki a dolog elvételére. A dolog elvételének értelmezéséhez mindhárom esetben lásd a lopásnál írottakat.</p> <p>STÁD</p> <p>Az (1) bek. a) pontban az eszközcselekmény, az (1) b) és c) esetekben az elvétel megkezdésével lép kísérleti szakba a bűncselekmény. Befejezetté mindhárom esetben az elvétel befejezésével válik a bűncselekmény.</p>	<p>A</p> <p>A kifosztás minősített esetei körében a büntethetőség alsó korhatára leszállított, azaz az elkövető betöltött 12. életév, feltéve, hogy az alany rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással.</p> <p>Az (1) a) és c) pont tettese bárki lehet.</p> <p>Az (1) b) pont esetén a tettes speciális, az, aki az elő- és az utócselekményt is elköveti. A bírói gyakorlat kiterjesztette a társtettség megállapíthatóságát azokra is, akik csak az elvételben vesznek részt, az előcselekményben nem.</p>	<p>BŰ – C</p> <p>Mindhárom eset bűnössége egyenes szándékosság a dolog jogtalan eltulajdonítására mint célzatra tekintettel.</p> <p>Az (1) bek. a) pontja esetén kétirányú célzat szükséges, az előcselekmény a célcselekmény megvalósítása céljából történik, amelynek célzata a dolog jogtalan eltulajdonítása.</p>
		<p>MIN</p> <p>A bűncselekmény minősítési rendszere alapvetően az elkövetési értéken alapul, emellett a társas bűnelkövetési alakzatokban elkövetés fokozza a cselekmény büntetendőségét.</p> <p>ELHAT – HALM</p> <p>Az öntudatlan állapotba helyezéssel elkövetett rablás és az (1) a) alatti kifosztás fő elhatárolási szempontja, hogy a sértett tisztában volt-e az alkohol, illetve bódító hatású szer fogyasztásával. Amennyiben nem, úgy rablás, ha igen, a sértett közrehatására tekintettel enyhébben büntetendő kifosztás állapítandó meg.</p> <p>Az alapvető elhatárolás az erőszakkal, fenyegetéssel elkövetett rablás és az (1) b) alatti kifosztás között az, hogy mikor keletkezett az elkövető dologelvételei szándéka. Ha az erőszak, fenyegetés kifejtése előtt, akkor rablás, ha az után, akkor kifosztás állapítható meg.</p> <p>A védekezésre képtelen állapotba helyezéssel elkövetett rablás és az (1) c) alatti kifosztás különbözőségét az adja, hogy a rablásnál az elkövető idézi elő a sértett ilyen állapotát, a kifosztásnál pedig csak kihasználja ezt a tőle függetlenül kialakult állapotot.</p>	

ZSAROLÁS			Btk. 367. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A jogi tárgy komplex. Egyrészt a vagyoni jogokhoz, másrészt a személyi, illetve a cselekvési szabadsághoz fűződő társadalmi érdek.</p> <p>PA Passzív alany az a személy, akivel szemben a kényszerítést alkalmazzák. A sértett az, akinek vagyoni jogai károsodnak. E két kategória nem feltétlenül esik egybe a zsarolásnál.</p>	<p>EM A sértett kényszerítése valaminek a megtételére, meg nem tételére vagy eltűrésére. A kényszerítés olyan fizikai vagy pszichikai ráhatás az emberi akaratra, amely alkalmas arra, hogy a kényszerített nem a saját, hanem a kényszerítő akaratának megfelelő magatartást tanúsítson.</p> <p>E MÓD Az erőszak és fenyegetés. Az erőszak értelmezéséhez lásd a rablásnál írottakat azzal, hogy a zsarolási erőszak nem akaratmegtörő, elég, ha arra alkalmas, hogy a sértett akaratát hajlítsa (<i>vis compulsiva</i>), meghagyva számára a választás lehetőségét az ellenállás és az engedelmisség között. A zsarolási fenyegetésnek nem törvényi feltétele, hogy az élet vagy testi épség ellen irányuljon, és közvetlennek sem kell lennie, értelmezésére a Btk. 459. § (1) 7. pontja alatti általános fenyegetés fogalma irányadó. A zsarolási fenyegetés akár jogszerű, akár jogszerűtlen hátrány kilátásba helyezésével megvalósulhat. ER – STÁD A vagyoni hátrány, amely a Btk. 459. § (1) bek. 17. pontja alapján a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny. A bűncselekmény esetén kettős okozati összefüggés áll fenn, így egyrészt az elkövető magatartása, tehát a kényszerítése okán tegye meg a sértett vagyoni rendelkezését, másrészt ez a vagyoni rendelkezése okozza a vagyoni hátrányt. A cselekmény az elkövetési magatartás megkezdésével kísérleti szakba lép, befejezetté a vagyoni hátrány létrejöttével válik.</p>	<p>A A bűncselekmény alanya bárki lehet. BŰ – C A bűncselekmény egyenes szándékossággal valósítható meg a jogtalan haszonszerzésre mint célzatra figyelemmel. Jogtalan az a haszon, mely jogszabályba ütközik, amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek ki vagy ha nyilvánvalóan a társadalom etikai normáiba ütközik. Fennáll akkor is, ha az elkövető bírósági úton nem érvényesíthető követelést kényszerít ki. A jogtalan haszonszerzés fennállhat akár az elkövető, akár harmadik személy részére.</p> <p>MIN A bűncselekmény súlyosabban minősül: bűnszövetségben, – élet vagy testi épség elleni vagy más hasonlóan súlyos fenyegetés alkalmazásával, – hivatalos személyként, e jelleg felhasználásával, – hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével elkövetve. ELHAT – HALM A zsarolás és a rablás különbözőségét alapvetően az erőszak akaratra gyakorolt hatása adja, amely zsarolásnál akaratot hajlító, rablásnál akaratot megtörő. Specifikálja a zsarolást emellett, ha az elkövető követelése nem a dolog azonnali átadására irányul, hanem későbbi megszerzésére, illetve ha nem ingó dolog megszerzésére, hanem más vagyonelemre irányul, például szolgáltatásról lemondás. A kényszerítés és a zsarolás halmazatának megállapítását a kényszerítés szubsidiárius (kiszélesítő) jellege kizárja. A zsarolás során keletkező biológiai sértő eredmények miatti felelősség megállapítására a rablásnál írottak irányadóak. Az önbíráskodás és a zsarolás halmazatát az önbíráskodás specialitása zárja ki. A jogtalan haszonszerzési célzat és a vagyoni hátrány mint eredmény határolja el a zsarolást az önbíráskodástól.</p>	

ÖNBÍRÁSKODÁS			Btk. 368. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A jogi tárgy komplex. A vagyoni viszonyok, illetve a vagyoni igény érvényesítésének törvényes rendjéhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>PA Az a személy, akivel szemben a kényszerítést alkalmazzák, többnyire az a személy, akivel szemben a jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igény érvényesítése történik, de lehet más személy is.</p>	<p>EM A sértett kényszerítése valaminek a megtételére, meg nem tételére vagy eltűrésére. A kényszerítés olyan fizikai vagy pszichikai ráhatás az emberi akaratra, amely alkalmas arra, hogy a kényszerített nem a saját, hanem a kényszerítő akaratának megfelelő magatartást tanúsítson.</p> <p>E MÓD Az erőszak, fenyegetés. Értelmezéséhez lásd a zsarolásnál írottakat.</p> <p>STÁD A cselekmény az elkövetési magatartás megkezdésével kísérleti szakba lép, mindaddig, amíg az erőszakos vagy fenyegető elkövetési magatartás miatt a passzív alany (a sértett) nem kényszerül a tettes akaratára szerint valaminek a tevésére, nem tevésére vagy az eltűrésére. Ezzel a mozzanattal válik a cselekmény befejezetté. Eredmény bekövetkezését a tényállás nem követeli meg.</p>	<p>A A bűncselekmény alanya bárki lehet.</p> <p>BŰ – C A bűncselekmény egyenes szándékossággal valósítható meg a jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igény érvényesítésére mint célzatra figyelemmel. A vagyoni igény nem feltétlenül az elkövető sajátja, a tényállás másához tartozó igény érvényesítésével is megvalósítható. Jogos vagyoni igényről lehet szó, ha ténylegesen fennáll egy olyan vagyoni jellegű jogviszony, amelynek a kötelezettje a sértett, vagyis függetlenül az elkövető tudatától objektíve megfelel a jogrendnek. Jogosnak vélt a vagyoni jogi igény, ha az elkövető a vagyoni igény jogossága tekintetében tévedésben van, azaz függetlenül a jogrendi szabályozástól szubjektíve megfelel az elkövető tudatának.</p>	
<p>MIN A bűncselekmény súlyosabban minősül, ha: fegyveresen – felfegyverkezve – csoportosan – védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetve.</p> <p>EGYÉB Nem valósul meg az önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze.</p> <p>A 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről szűk körben lehetővé teszi az önhatalmú igényérvényesítést, így birtok elleni támadás esetén, a támadás elhárításának célzatával, valamint az elveszett birtok visszaszerzése érdekében. Birtok elleni támadásnak csak az a magatartás minősül, amely közvetlenül a dolog feletti hatalmat fenyegeti, például megrongálással, elvonással. Nem tartozik ide a dolog rendeltetésszerű használatának zavarása, például zajongás. Az elveszett birtok visszaszerzése körében a hatósági jogvédelem az elsődleges, önhatalom csak akkor alkalmazható, ha az egyéb birtokvédelmi eszközök igénybevételevel járó idővesztés a birtokvédelmet megghiúsítaná.</p>		<p>ELHAT – HALM Az önbíráskodás és a zsarolás elhatárolásánál annak van meghatározó jelentősége, hogy önbíráskodás esetén az elkövető tudata nem fogja át az általa kikényszerített igény jogtalan voltát, míg a zsarolás elkövetője ezzel tisztában van, szándéka jogellenes vagyoni hasznoszerzésre irányul. Emberrablás és nem az önbíráskodás valósul meg, ha az elkövetők a sértettet a helyváltoztatás szabadságától valamely követelés teljesítésének a kikényszerítése céljával megfosztják és kényszerítik, hogy hozzátartozója a részben jogos, részben jogtalan követelésüket teljesítse. Nem önbíráskodást, hanem rablást valósítanak meg, akik pénzért vállalkoznak a sértett bántalmazójának a megverésére, majd a kikötött pénzt eredménytelenül követelve a sértettet a lakásán bántalmazzák és az értékeit elveszik.</p>	

PÉNZHAMISÍTÁS			Btk. 389. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A pénz- és értékpapír-forgalom biztonságához, a pénzgazdálkodás törvényes rendjéhez, valamint az állami pénzkibocsátási monopóliumhoz fűződő társadalmi érdek.</p> <p>ET</p> <p>A pénz, illetve a vele egy tekintet alá eső értékpapír.</p> <p>A pénz alapvetően a mindenkori törvényes fizetőeszközként funkcionáló bankjegy és érme. A Btk. 389. § (5) bek. értelmező rendelkezése alapján pénz</p> <p>a) a törvényes fizetőeszköznek minősülő vagy jogszabály, az európai uniós jogi aktus, vagy a pénzkibocsátásra jogosult intézmény hivatalos közleménye alapján a jövőben meghatározott időponttól annak minősülő bankjegy és érme,</p> <p>b) a forgalomból kivont bankjegy és érme annak törvényes fizetőeszközzé történő beváltására jogszabály vagy az Európai Unió jogi aktusa alapján a kivont bankjegyet, illetve érmét kibocsátó állam nemzeti bankja köteles vagy arra kötelezettséget vállal.</p> <p>A bankjeggyel azonos szabályozás alá esik, így elkövetési tárgynak minősül a sorozatban kibocsátott, nyomdai úton előállított értékpapír, feltéve, hogy az átruházását jogszabály vagy az értékpapírra rávezett nyilatkozat nem korlátozza vagy nem zárja ki. A külföldi pénz, illetve értékpapír a belföldiekkel azonos védelemben részesül.</p>	<p>EM</p> <p>Az (1 a) pont alatt forgalomba hozatal céljából történő utánzás vagy meghamisítás, az (1 b) pont szerint hamis vagy meghamisított pénz forgalomba hozatal céljából történő megszerzése, az ország területére behozását, kivitelét, átszállítását és az (1 c) pont szerint a hamis vagy meghamisított pénz forgalomba hozatala.</p> <p>Az utánzás valamilyen létező pénz másolatának létrehozása valódi minta használatával. Az utánzás emellett a (4) bek. c) pontja alapján a forgalomból kivont pénz olyan megváltoztatása is, hogy az forgalomban lévő pénz látszatát keltse.</p> <p>A hamisítás egy már meglévő, valódi pénz megváltoztatása, amely általában értékében, illetve felhasználhatóságában tér el a hamisítás előtti alakjától. Az (5) bek. d) pontja szerint pénz meghamisításának kell tekinteni az olyan jelzés alkalmazását vagy eltávolítását is, amely annak megjelölésére szolgál, hogy a pénz csak meghatározott országban érvényes, illetve a pénz nemesfém tartalmának csökkentését is.</p> <p>A megszerzés a pénz tényleges birtokba vételét jelenti, amely a testi őrizenél szélesebb, tényállásszerű, ha például a pénz az elkövető ellenőrzése alatt lévő raktárba kerül.</p> <p>A forgalomba hozatal az elkövető számára előre meg nem határozott számú személy részére történő hozzáférhetővé tétel, tipikusan fizetőeszközként történő felhasználás. Ez bármilyen jogügylet formájában realizálódhat, lehet visszterhes és ingyenes is.</p> <p>A tényállás befejezetté válik az elkövetési magatartások megvalósításával.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény alanya bárki lehet.</p> <p>BŰ – C</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékosság. Az (1 a) és b) esetekben a forgalomba hozatalra mint célzatra tekintettel egyenes szándékossággal valósul meg.</p> <p>Az (1 c) esetben egyenes és eshetőleges szándékkal is elkövethető a bűncselekmény.</p> <p>A (4) bek. alatti privilegizált esetben az elkövető tudattartama a megszerző nem, csak később, a forgalomba hozatal során fogja át a pénz hamis, illetve hamisított voltát.</p>	
<p>MIN – KORLÁTLAN ENYHÍTÉS – SUI GENERIS ESET</p> <p>A bűncselekmény minősítési rendszere a bűncselekményi értékhatárok mentén alakul, megjelenik emellett a bünszövetségben történő elkövetés.</p> <p>A (4) bek. szerint korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki valódiaként jogszerűen szerzett hamis vagy meghamisított, kisebb vagy azt el nem érő értékű pénzt forgalomba hoz. Ez alatt értendő, amikor az elkövető jogszerűen, törvényes szerzéssel jut a pénzhez és csak utólag észleli annak hamis vagy meghamisított voltát, majd a pénzt továbbadja.</p> <p>A bűncselekmény sui generis tényállása a Btk. 390. § alatti pénzhamisítás elősegítése.</p>	<p>SZABS</p> <p>A pénzhamisításnak hagyományos értelemben vett szabálysértési alakzata nincs, azonban a 2012. évi II. tv. 213. § neve-síti a pénzutánzatra vonatkozó szabályok megszegését, amely alapvetően a pénzutánzatokkal kapcsolatos adminisztratív szabályainak megsértését bünteti, így például játékpenz, hirdetési célú pénzutánzat, zsetonok tekintetében.</p> <p>ELHAT – HALM</p> <p>A hamisítványok, utánzatok száma, illetve ugyanarra a pénzre különböző elkövetési magatartások tanúsítása nem teremt halmazatot, ilyenkor természetes egység jön létre.</p> <p>A bírói gyakorlat szerint folytatólagos egység jön létre, ha az elkövető a hamis pénz forgalomba hozatalát egységes akaratelhatározással rövid időn belül több cselekménnyel valósítja meg különböző személyek irányába.</p> <p>A pénzhamisítás a csaláshoz képest speciális.</p> <p>Csalásnak minősül, ha az elkövető a pénznyerő automatába a fémpenzzel azonos súlyú és nagyságú fémkorongokat dob be.</p>		

KÉSZPÉNZ-HELYETTESÍTŐ FIZETŐESZKÖZ HAMISÍTÁSA			Btk. 392. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A pénzforgalom, ezen belül a készpénzkimélő eszköz-forgalom, biztonságához fűződő társadalmi érdek. A bűncselekmény megalkotása nemzetközi kötelezettségen alapul, az Európai Unió Tanácsának 2001/413/B. kerethatározata írja elő.</p> <p>ET</p> <p>A készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, amely lehet belföldön vagy külföldön kibocsátott. Típusai a papíralapú és az elektronikus fizetőeszköz.</p> <p>A Btk. 459. § (1) bek. 19. pontja alapján készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a hitelintézetekről szóló törvényben meghatározott ilyen eszköz, illetve a kincstári kártya, az utazási csekk, a személyi jövedelemadóóról szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott utalvány és a váltó, feltéve, hogy kivitelezése, kódolása vagy a rajta lévő aláírás folytán a másolás, a meghamisítás vagy a jogosulatlan felhasználás ellen védett, például különböző utalványok.</p> <p>A Btk. 459. § (1) bek. 20. pontja alapján elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a hitelintézetekről szóló törvényben meghatározott ilyen eszköz mellett a kincstári kártya és a személyi jövedelemadóóról szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott elektronikus utalvány, feltéve, hogy ezek információs rendszer útján kerülnek felhasználásra, például bankkártya, SZÉP-kártya.</p>	<p>EM</p> <p>Az eszköz meghamisítás, a hamis eszköz készítése, illetve az elektronikus eszközön tárolt adatok vagy biztonsági elemek technikai eszközzel történő rögzítése.</p> <p>A meghamisítás a valódi készpénz-helyettesítő fizetési eszköz megváltoztatása, módosítása, fizikai-technikai úton történhet, és amely által az eszköz eredeti megjelenést kelt.</p> <p>A hamis készpénz-helyettesítő fizetési eszköz készítése egy korábban nem létező és nem jogosulttól származó eszköz létrehozását jelenti. Alkalmassá kell lenni az eredeti készpénz-helyettesítő fizetőeszköz funkciójának betöltésére, ami nem feltétlenül jelenti a külső, megjelenésbeli hasonlóságot. Pl. nem szükséges, hogy az elektronikus kártyán szerepeljenek az eredeti feliratok.</p> <p>Az elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszközön tárolt adatok vagy biztonsági elemek technikai eszközzel történő rögzítése gyakorlatilag az eszköz másolását jelenti, általa lehetővé válik bizonyos műveletek lebonyolítása az eszköz hiányában is.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény alanya bárki lehet.</p> <p>BŰ – C</p> <p>A bűncselekmény bűnössége szándékos, a forgalomba hozatalra mint célzatra tekintettel egyenes szándékossággal valósulhat meg.</p> <p>STÁD – SUI GENERIS ESET</p> <p>A bűncselekmény előkészülete büntetendő, emellett a Btk. 394. § alatti készpénz-helyettesítő fizetőeszköz hamisításának elősegítése cím alatt szankcionálja a bűncselekmény sui generis tényállását. Jelen bűncselekmény az elkövetési magatartások megkezdésével kísérleti szakba jut, azok tanúsításával válik befejezetté. Felmerülhet az alkalmatlan kísérlet értékelése.</p> <p>ELHAT – HALM</p> <p>A bűncselekmény rendbelisége a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök számán alapul. Azonos számlához kapcsolódó több fizetőeszköz készítése egység. A tényállás nem kerül halmazatba a hamis magánokirat felhasználásával, illetve az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás bűncselekményével.</p>	

KÖLTSÉGVETÉSI CSALÁS			Btk. 396. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A közbevételek és közkiadások rendszerének védelméhez, a költségvetések védelméhez fűződő társadalmi érdek. A tényállás 2012-től számos korábbi bűncselekményt magába olvasztva biztosítja bevételi oldalon az állami feladatok megvalósításához szükséges közbevételek beszedését. Kiadási oldalon a közkiadások finanszírozására fordított pénzeszközök célra rendelt és törvényes felhasználását.</p> <p>ET</p> <p>Az (1) és (7) bek.-ben a különféle költségvetések. Ezek a (9) bek. értelmező szabálya alapján: az államháztartás alrendszereinek költségvetése – ideértve a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetését és az elkülönített állami pénzalapokat –, továbbá nemzetközi szervezetek, az Európai Unió, illetve kiadási oldalon külföldi állam által vagy nevében kezelt költségvetések.</p> <p>A (6) bek. alatt a jövedéki termék, amely alapvetően a jövedéki törvény hatálya alá tartozó, kereskedelmi engedélyköteles és jövedéki adófizetési kötelezettséggel terhelt áru, így az ásványolaj, a különféle alkoholok, illetve dohánytermékek. Lásd: a 2003. évi CXXVI. tv. a közösségi vámjog végrehajtásáról 1. § 8. pontja, a 2003. évi CXXVII. tv. a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól 3. § (2) bekezdése.</p>	<p>EM</p> <p>Az (1) bek.</p> <p>a) pontban a költségvetéssel kapcsolatban más tévedésbe ejtése, tévedésben tartása, valótlan tartalmú nyilatkozat tétele vagy a valós tény elhallgatása, amely csalásszerű magatartás a költségvetés bevételi és kiadási oldalát egyaránt érinti;</p> <p>b) pontban költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezmény jogtalan igénybevétele, amely kizárólag a költségvetés bevételi oldalát érinti, illetve</p> <p>c) pontban költségvetésből származó pénzeszközöknek a jóváhagyott céltól eltérő felhasználása, amely a kiadási oldalon jelentkezik.</p> <p>A (6) bek.-ben a jövedéki termék előállítás, megszerzése, tartása, forgalomba hozatala és kereskedelme.</p> <p>A (7) bek. a költségvetés kiadási oldalát védő kisegítő tényállás, amelynek elkövetési magatartásai az előírt elszámolási, számadási vagy tájékoztatási kötelezettség elmulasztása vagy hiányos teljesítése, valótlan tartalmú nyilatkozat tétele, valamint valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okirat felhasználása. A tevással vagy mulasztással elkövethető fenti magatartások bármelyikének tanúsításával befejezetté válik a bűncselekmény.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekményt alapvetően bárki elkövetheti, aki a tényállásokban foglalt kötelezettségekkel, illetve jogosultságokkal érintett.</p> <p>BŰ</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékosság.</p> <p>MIN – EGYÉB</p> <p>A tényállás minősítési rendszere az értékhatárok, valamint a társas bűnelkövetési alakzatokban elkövetés alapján minősül súlyosabban.</p> <p>A (8) bek. alapján a büntetés az (1)–(6) bekezdések esetén az okozott vagyoni hátrány mértékétől függetlenül lehetővé teszi a korlátlan enyhítést, ha azt az elkövető a vádirat benyújtásáig megtéríti. Az enyhítés lehetősége társas bűnelkövetés esetén kizárt.</p> <p>ELHAT – HALM</p> <p>A bűncselekmény rendbelisége független az érintett költségvetések számától. A társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés bűncselekménye valósul meg, ha a tényállásszerű cselekménnyel okozott vagyoni hátrány a 100 000 forintot nem éri el, de az 50 000 forintot meghaladja.</p>	
<p>ER – E MÓD</p> <p>Az (1) és a (6) bek.-ben eredményként van megfogalmazva a költségvetésnek okozott vagyoni hátrány, amely a Btk. 459. § (1) bek. 17. pont alatti vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny, valamint a tényállás (9) bek. b) pontja alapján a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételkiesés, valamint a költségvetésből jogosulatlanul igénybe vett vagy céltól eltérően felhasznált pénzeszköz.</p> <p>A bűncselekmény alakzatai befejezetté válnak az elkövetési magatartással okozati összefüggésben az eredmény létrejöttékor.</p> <p>A Btk. 462. § (3) bek. alapján a bűncselekményi értékhatár 100 000 forint.</p> <p>A (6) bek.-ben felsorolt elkövetési magatartások elkövetési módja az engedély nélküli vagy a jogszabályban megállapított feltételek hiányában történő elkövetés. Engedély hiánya esetén az elkövető nem rendelkezik a mögöttes jogszabályban meghatározott hatósági engedéllyel vagy ennek kereteit túllépi. Feltételek hiányában valósul meg az elkövetési magatartás, ha ugyan a szükséges engedély birtokában, de nem adóraktárban vagy közvetlen vámfelügyelet alatt végzi az elkövető az adott tevékenységet.</p>			

PÉNZMOSÁS			Btk. 399–400. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A bűncselekményből származó dolgok – elsősorban pénz – pénzügyi és tőkepiaci rendszeren keresztül vagy egyéb gazdasági tevékenység keretében történő tisztára mosásának megakadályozásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>A pénzmosás az illegálisan szerzett pénz vagy egyéb dolog azonosságának megváltoztatása, az alpbűncselekménnyel fennálló kapcsolatának elleplezése. Formái a 399. § (1) bek.-ben más büntetendő cselekményből származó pénz tisztára mosása, amely az a) pontban e személy érdekében történik (szolgáltatói típusú), a b) pont szerinti változatban emellett más személyek érdekét is szolgálja (orgazdaságszerű). A saját pénz tisztítása a 399. § (3) alatt jeleik meg, a pénzmosásra irányuló megállapodást a 399. § (5) bek. bünteti, míg a 400. § a más büntetendő cselekményből származó pénz tisztára mosásának gondatlan változtatát szankcionálja.</p> <p>ET</p> <p>A 399. § (1) és (2) bek.-ben és a 400. §-ban más – azaz az elkövetőtől különböző személy – által elkövetett büntetendő cselekményből származó dolog.</p> <p>A 399. § (3) bek.-ben – az elkövető saját korábbi – büntetendő cselekményéből származó dolog.</p> <p>A tényállás dolog fogalma speciális, lehet bármilyen ingó, ingatlan, megfogható vagy megfoghatatlan dolog, illetve olyan jogi irat vagy okmány, amely az ilyen dolgokra vonatkozó jogosultságot vagy ahhoz fűződő érdeket igazol. Dolgon a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot, dematerializált értékpapírt is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában, illetve dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetén az értékpapírszámla jogultjának biztosítja. Lásd: 2000. évi C. tv. I. cikk b) pont, Btk. 402. § (1) bek.</p>	<p>EM</p> <p>A 399. § (1) bek. a) pont szerint a dolog átalakítása, átruházása, azzal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenység végzése vagy pénzügyi szolgáltatás igénybevétele.</p> <p>A 399. § (1) bek. b) pont szerint a dolog eredetének, az ilyen dolgon fennálló jog vagy az e jogban bekövetkezett változásoknak, az ilyen dolog helye változásának vagy annak a helynek, ahol az ilyen dolog található, eltitkolása vagy elleplezése.</p> <p>A 399. § (2) bek. szerint a dolog a) magának vagy harmadik személynek megszerzése, b) megőrzése, kezelése, használata vagy felhasználása, azon vagy az ellenértékén más anyagi javak szerzése.</p> <p>A 399. § (3) bek. és a 400. § (1) bek. szerint a dolog a) felhasználása gazdasági tevékenység gyakorlása során, b) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenység végzése vagy pénzügyi szolgáltatás igénybevétele.</p> <p>A 399. § (5) bek. szerint a pénzmosás elkövetésében való megállapodás, amely egy sui generis előkészületi alakzat.</p> <p>A pénzügyi szolgáltatásokhoz lásd a 402. § (2) bek. értelmező szabályát.</p>	<p>A</p> <p>A 399. § (1) és (2) bek., valamint a 400. § (1) bek. elkövetője csak az alpbűncselekmény elkövetőjétől különálló személy lehet.</p> <p>A Btk. 399. § (3) bek. elkövetője az alpbűncselekményben tettesként vagy részesként részt vett személy lehet.</p> <p>A 399. § (5) bek. elkövetőjénél irreleváns, hogy részt vett-e az alpbűncselekmény elkövetésében.</p> <p>BŰ–C</p> <p>A bűncselekmény 399. § (1) bek. b), (2) bek. és (5) bek. szerinti változatainak bűnössége egyenes és eshetőleges szándékosságú lehet.</p> <p>A 399. § (1) bek. a) pont alatt vagyilagosan megkívánt célzatok a dolog eredetének eltitkolása, elleplezése, illetőleg a más által elkövetett büntetendő cselekmény elkövetőjével szemben folytatott büntetőeljárás megghiúsítása, amely alapján ez az alakzat csak egyenes szándékossággal valósulhat meg.</p> <p>A 399. § (3) bek. alatt a célzat a dolog eredetének leplezése, titkolása, amely szintén egyenes szándékosságot vonz.</p> <p>A bűncselekmény 400. § szerinti változata gondatlan bűnösségű, annak tudatos és hanyag formájával is megvalósítható.</p>	<p>MIN – EGYÉB</p> <p>A 399. § (1)–(3) bek. alatti eseteik minősítési rendszerében a speciális tettesesség, az üzletszerűség, a bűncselekményi értékhatár, valamint a pénzügyi intézményrendszer kiemelt védelme fokozza a büntetési tételt, amelyek az üzletszerűség kivételével jellemzik a 400. § minősítési rendszerét is.</p> <p>A 400. § (3) szerint nem büntethető az (1)–(2) bekezdésben meghatározott pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz és az elkövetés körülményeit feltárja, feltéve, hogy a bűncselekményt még nem vagy csak részben fedezték fel.</p>

A SZÁMVITEL RENDJÉNEK MEGSÉRTÉSE			Btk. 403. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A gazdálkodó szervezeteknek és egyéni vállalkozóknak, valamint a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó egyéb gazdálkodóknak pénzügyi-vagyoni ellenőrizhetőségéhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>A számvitelről szóló 2000. évi C. tv. ad felvilágosítást a gazdálkodók többsége tekintetében a betartandó számviteli szabályokról.</p>	<p>EM</p> <p>Az (1) bek. alapján a gazdálkodók tartoznak felelősséggel a jogszabályokban előírt bizonylati rend megsértése, illetve a könyvvizetési, beszámolóképzési kötelezettség megszegése miatt.</p> <p>A (2) bek. alapján az egyéni vállalkozók és a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó más gazdálkodók tartoznak felelősséggel a jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettség megszegése miatt.</p> <p>A kerettényállás jellegű bűncselekmény elkövetési magatartásainak megfogalmazásához használt pénzügyi jogi fogalmakat a Számviteli törvény és ennek felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletek töltik ki tartalommal.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény alanyainak körét a számviteli törvény 2–2/A. §§, valamint az 1991. évi L. tv. alapján lehet meghatározni.</p> <p>Jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet által elkövetett számvitel rendjének megsértése esetén a bűncselekmény alanyának a számviteli szabályok betartásáért felelős vezetőjét, ilyen belső előírás hiányában a gazdálkodó szervezet első számú vezetőjét kell tekinteni.</p> <p>BŰ</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékosság.</p> <p>MIN</p> <p>A bűncselekmény (1) bek. szerinti alapesetének minősített esetét képezi, ha az a pénzügyi intézményrendszer kiemelt szereplői körében valósul meg.</p>	
<p>EREDMÉNY</p> <p>Az (1) bek. alatti esetben a gazdálkodó a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő vagy az adott üzleti évet érintően vagyoni helyzetét áttekintését, illetve ellenőrzését meghíúsítja.</p> <p>Az előbbi eredményrész értelmezését lásd a (4) bek. értelmező szabályában.</p> <p>A (2) bek. alatti esetben az egyéni vállalkozó vagy más gazdálkodó a vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését meghíúsítja.</p> <p>Az eredménynek mindkét esetben az elkövetési magatartással okozati összefüggésben kell kialakulnia, amely megjelenésével a bűncselekmény befejezett stádiumba jut.</p>			

CSŐDBÜNCSELEKMÉNY			Btk. 404. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A hitelezőknek a fizetésképtelen helyzetű adósok vagyonának csökkentésére irányuló magatartásaival szemben történő védelméhez, valamint a felszámolási eljárás során a hitelezők jogszabályban meghatározott kielégítési sorrendjének betartásához fűződő társadalmi érdek.</p> <p>A bűncselekmény változatai az (1) bek.-ben a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben elkövetett csődbűncselekmény, azaz vétkes gazdálkodás; a (2) bek. a) pontban a fizetésképtelenséget előidéző csődbűncselekmény, mint az ún. csalárd bukás; a (2) bek. b) pontban a fizetésképtelen helyzetben elkövetett csődbűncselekmény; valamint a (4) bek.-ben a hitelező jogtalan előnyben részesítésével elkövetett csődbűncselekmény.</p> <p>Lásd: a tényállásban megjelenő fogalmak értelmezéséhez a <i>csőd-eljárásról és a felszámolási eljárásról</i> szóló 1991. évi XLIX. tv-t (Cstv.).</p> <p>ET</p> <p>Az adós csőd- és felszámolási eljárás alá tartozó vagyona vagy annak egy része. Ez alapvetően a gazdálkodó szervezet tulajdonában vagy kezelésében lévő, az eljárás kezdetén rendelkezett, illetve az alatt szerzett vagyon.</p>	<p>EM</p> <p>Az (1) bek. a) pontja szerinti a tartozás fedezetül szolgáló vagyon elrejtése, eltitkolása, megrongálása, megsemmisítése, használhatatlanná tétele, amelyek a vagyon fizikai elvonásaként foglalhatók össze.</p> <p>Az (1) bek. b) pontja szerint színlelt ügylet kötése, kétes követelés elismerése.</p> <p>Az (1) bek. c) pontja szerint az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen a vagyonnak más módon való tényleges vagy színlelt csökkentése. A b) és c) magatartások jogi elvonásként foglalhatók össze.</p> <p>A (2) bek. a) pontja szerint a fizetésképtelenségnek vagy a fizetésképtelenség látszatának előidézése. Itt – ellenben az (1) bek. eseteivel – nem objektív gazdasági törvényszerevégek vezetnek a csődhelyzethez, hanem magának az elkövetőnek a tevékenysége.</p> <p>A (2) bek.-hez kapcsolódó elkövetési módként nevesíti a jogalkotó az (1) a)–c) pontok alatt elkövetési magatartásként szereplő elemeket.</p> <p>A (2) bek. b) pontjában az (1) a)–c) magatartásokat alkalmazza a jogalkotó.</p> <p>A (4) bek. szerint az adós egyik hitelezőjét a Cstv. szerinti kielégítési sorrend megsértésével előnyben részesíti.</p> <p>ER</p> <p>Az (1) bek.-ben a vagyon tényleges vagy színleg csökkenése és ezzel a hitelezői igények teljes vagy részleges megghiúsulása mint két elemű eredmény.</p> <p>A (2) bek. a) és b) pontjában a hitelezői igények kielégítésének teljes vagy részleges megghiúsulása.</p> <p>Az elkövetési magatartások és az eredmény létrejötte közötti okozati összefüggés vizsgálata hangsúlyos.</p>	<p>A</p> <p>A Cstv. alá tartozó szervezetek keretében tevékenységet végző személyek közül a (6) bek. értelmező rendelkezése szerint az követheti el a csődbűncselekményt tettesként, aki az adós gazdálkodó szervezet vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, vagy arra lehetősége van, akkor is, ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen.</p> <p>BŰ</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékosság.</p> <p>MIN – EGYÉB</p> <p>Az (1)–(2) bek.-ek minősítő körülménye a stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetre nézve történő elkövetés, illetve ha a tényleges vagy színlelt vagyoncsökkenés mértéke különösen jelentős.</p>	
<p>E IDŐ</p> <p>Az (1) bek. esetén a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet időtartama.</p> <p>A (2) és (3) bek. akkor valósíthatók meg, ha az adós fizetésképtelenné vált, ellene a csőd-eljárást megindították, ellene a felszámolást, kényszerterelési, illetve kényszer-végelszámolási eljárást elrendeltek vagy a felszámolási eljárás megindítása törvény kötelező rendelkezése ellenére nem történt meg.</p> <p>A (4) bek. szerint a felszámolási eljárás megindítása utáni időtartam.</p>			

INFORMÁCIÓS RENDSZER VAGY ADAT MEGSÉRTÉSE			Btk. 423. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT Az információs rendszerek megfelelő működéséhez, a bennük tárolt, feldolgozott, továbbított adatok megbízhatóságához, hitelességéhez, valamint titokban maradásához fűződő érdek.</p> <p>ET Az információs rendszer és az információs rendszerben lévő adat. Az információs rendszer a Btk. 459. § (1) bek. 15. pontja alapján az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége. Idetartoznak tehát a számítógépek, a számítógépes hálózatok, a különféle telekommunikációs berendezések, elektronikus kártyák stb.</p> <p>Az információs rendszerben lévő adat a (4) bek. alapján az információs rendszerben tárolt, kezelt, feldolgozott vagy továbbított tények, információk vagy fogalmak, ideértve az információs rendszer funkcióit biztosító programot is.</p>	<p>EM – E MÓD – ER Az (1) bek. a) pont alatt az információs rendszerbe az információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés megsértésével vagy kijátszásával történő jogosulatlan belépés vagy a belépési jogosultság kereteit túllépve, vagy azt megsértve történő bent maradás. Az (1) bek. b) pont alatt az információs rendszer működésének jogosulatlan vagy a jogosultság kereteit megsértve történő akadályozása. Az (1) bek. c) pont alatt információs rendszerben lévő adat jogosulatlan vagy a jogosultság kereteit megsértő módon való megváltoztatása, törlése vagy hozzáférhetetlenné tétele.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese bárki lehet, akár az információs rendszer tekintetében valamely jogosultsággal rendelkező vagy azzal egyáltalán nem rendelkező személy is. BŰ Egyenes és eshetőleges szándékosság.</p> <p>MIN A bűncselekmény b) és c) pontjába foglalt esetek súlyosabban minősülnek, ha azok megvalósítása jelentős számú információs rendszert érint. Valamennyi eset súlyosabban minősül, ha a bűncselekményt közérdekű üzem ellen követik el. SUI GENERIS ESET A bűncselekmény sui generis tényállása a Btk. 424. § alatti Információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása.</p>	

KÖTELESSÉGSZEGÉS SZOLGÁLTATBAN			Btk. 438. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A katonai szolgálati kötelezettség, ezen belül az ór-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatok szabályszerű ellátásához fűződő társadalmi érdek.</p>	<p>EM</p> <p>A törvényalkotó példálózó felsorolással él, így nevesíti a szolgálatban elalvást, szeszital, kábítószer vagy egyéb kábító hatású anyagot tartalmazó anyag vagy szer fogyasztását, a rendeltetési hely elhagyását. Emellett a szolgálat ellátásra vonatkozó rendelkezések súlyos megszegése fordulattal büntetendővé nyilvánít minden más szolgálat ellátásához kapcsolódó jelentős szabályszegést.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény tettese csak az a katona lehet, aki az elkövetési magatartásokat a törvényi tényállásban felsorolt szolgálatok közben valósítja meg.</p> <p>Katona a Btk. 127. § (1) bek. alapján a Magyar Honvédség tényleges állományú, a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja.</p>	<p>BŰ</p> <p>Az (1) bek. egyenes és eshetőleges szándékossággal követhető el. Az elkövetőnek ismernie kell a szolgálat ellátásának szabályait, valamint tudatában kell lennie saját szabályszegő magatartásának is.</p> <p>A (4) bek. szankcionálja a minősített esetek tekintetében a gondatlan – tudatos vagy hanyag gondatlansággal történő – elkövetését is.</p>
<p>MIN</p> <p>A bűncselekmény minősítési rendszerének szempontjai, ha az elkövetés a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár, háború idején vagy megelőző védelmi helyzetben elkövetés, a harc helyzetben, illetve külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység vagy békefenntartás során történő elkövetés, ha abból különösen nagy hátrány származik.</p> <p>A jelentős hátrány veszélye, illetve a különösen nagy hátrány bekövetkezésének megállapítása – társadalmi típusú eredményekről lévén szó – a bírói mérlegelés körébe tartozik.</p> <p>A speciális elkövetési időszakok értelmezése tekintetében lásd: a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. tv. (Hvt.) rendelkezéseit.</p>	<p>ELHAT – HALM</p> <p>A bűncselekmény halmazatban állhat a hivatalos személy által elkövetett vesztegetéssel, valamint az önkényes eltávozással.</p> <p>A kötelességszegés szolgálatban bűncselekmény látszólagos alaki halmazatba kerül a hivatali visszaéléssel és a bántalmazás hivatalos eljárásban tényállásával, ez utóbbiak állapítandók meg.</p> <p>Nem kötelességszegés szolgálatban, hanem fegyelmi felelősségre vonás alapjául szolgálhat, ha a szolgálat ellátására vonatkozó szabályok megszegése nem súlyos, a katona feladatának teljesítését nem korlátozza, illetve a szakszerűtlen, helytelenül megválasztott eljárás értékelése, ha azzal a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezéseket az elkövető nem szegte meg.</p> <p>A büntetőjogi védelemben részesített szolgálatfajták közé csak azok sorolhatók, amelyek a büntető anyagi jog szempontjából a katonának minősülő alanyok hivatalos, a testület törvényben vagy szabályzatban, illetve parancsban meghatározott, szabályszerűen előírt tevékenységének ellátására vonatkoznak. Ennek megfelelően nem kötött formájú szolgálati tevékenység esetén kötelességszegés szolgálatban bűncselekmény nem valósul meg. Például ha a rendőr által egy kft.-vel kötött megbízási szerződés teljesítése körében lát el forgalomirányító tevékenységet.</p>		

JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG MEGSZEGÉSE			Btk. 440. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A katonai szolgálat ellátása rendjének biztosításához fűződő érdek. Ennek alapja az általános jelentési kötelezettség, azaz az előljárónak a szolgálatra kiható információkat meg kell ismernie, azokról az alárendeltnek, amint teheti, jelentést kell tennie.</p>	<p>EM</p> <p>A jelentéstételi kötelezettség elmulasztása vagy valótlan tartalmú jelentés tétele.</p> <p>Előbbi csak mulasztással megvalósítható alakzat. A katona szolgálati ügyben azonnal köteles jelentést tenni, amint erre lehetősége adódik. Ez a kötelezettség nem irányadó a katonai szolgálati renddel nem összefüggő eseményeire, körülményeire.</p> <p>A valótlan jelentés tétele csak tevésel követhető el, amely értelmében a katona formailag eleget tesz jelentési kötelezettségének, azonban az tartalmilag nincs összhangban a bekövetkezett eseményekkel, jelenségekkel.</p> <p>A bűncselekmény immateriális, a magatartások tanúsításával befejezetté válik. A kísérletnek a valótlan jelentés tétele fordulatnál lehet jelentősége az írásos jelentések körében, míg a mulasztásos változatnál és a szóbeli valótlan jelentéstétel esetén kizárt.</p>	<p>A</p> <p>A bűncselekmény tettese csak katona lehet. A katona fogalmát lásd a kötelezettség szolgálatban tényállás elemzésénél.</p> <p>BŰ</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékosság.</p> <p>Az elkövetőnek ismernie kell a jelentéstételi kötelezettségeit.</p> <p>A gondatlan elkövetés nem büntetendő, az legfeljebb fegyelmi eljárás alapjául szolgálhat.</p>	
<p>MIN</p> <p>A bűncselekmény súlyosabban minősül háború idején, megelőző védelmi helyzetben, külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység vagy békefenntartás során elkövetve.</p> <p>ELHAT</p> <p>Nem a jelentési kötelezettség megszegése, hanem kötelezettség szolgálatban bűncselekmény állapítható meg, ha a jelentési kötelezettség nem általánosságban, hanem az ellátott szolgálat szabályai alapján terheli a katonát.</p> <p>A jelentési kötelezettség valótlan jelentés megtételével történt elkövetése a hamis magánokirat felhasználása vétségéhez képest speciális bűncselekmény.</p>			

SZOLGÁLATI VISSZAÉLÉS			Btk. 441. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A katonai szolgálat szabályszerű ellátásához fűződő társadalmi érdek.</p>	<p>EM A szolgálati hatalommal vagy helyzettel való visszaélés. Szolgálati hatalmával él vissza, aki a szolgálathoz kapcsolódó speciális jogosultságokat nem a szolgálat ellátása érdekében használja fel. Szolgálati helyzetével él vissza a katona, ha a szolgálattal össze nem függő magatartását szolgálati magatartásnak tünteti fel, kihasználva, hogy kívülálló személy nem képes felmérni, melyek a szolgálat érdekében tanúsított magatartások és melyek függetlenek a szolgálat ellátásától. A bűncselekmény az elkövetési magatartás tanúsításával befejezetté válik.</p>	<p>A A bűncselekmény tettese csak katona lehet. A katona fogalmát lásd a kötelességzegés szolgálatban tényállás elemzésénél. BŰ – C A bűncselekmény egyenes szándékossággal valósítható meg a jogtalan hátrány okozása vagy jogtalan előny szerzése érdekében történő cselekvési célzatra tekintettel. Az elkövető tudatának át kell fognia, hogy az általa elérni kívánt előny vagy hátrány nem egyeztethető össze a katonai szolgálat teljesítésével, azon kívüli öncélok szolgálat.</p>	
<p>MIN A bűncselekmény súlyosabban büntetendő, ha abból jelentős hátrány származik. A társadalmi típusú sértő eredmény megállapítására bírói értékítélet alapján kerül sor.</p>		<p>EGYÉB A bűncselekmény szubszidiárius, tehát csak abban az esetben állapítható meg, ha a szolgálati visszaélés során súlyosabb bűncselekményt, például vesztegetést, nem követtek el. A bírói gyakorlat alapján szolgálati visszaélést képeznek a kiképzési időt tekintve idősebb katonának a később bevonult katonák nyugalmát háborító tekintélyen alapuló különféle visszaélésszerű magatartásai, illetve a katonák dolgoztatása magánépitkezésen, a szolgálattal összefüggésben biztosított előnyökkel ellentételezve.</p>	

PARANCS IRÁNTI ENGEDETLENSÉG			Btk. 444. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT</p> <p>A parancs teljesítéséhez, ezzel összefüggésben a katonai függelmi rendhez fűződő társadalmi érdek.</p> <p>A Hvt. 49–51. §-ai rendelkeznek a parancsról és annak kiadási jogáról.</p> <p>A Hvt. 50. § szabályai tiltják a parancsadás jogával való visszaélést, a jogszabályokkal összhangban nem álló, az alárendelt indokolatlan zaklatására, emberi méltóságának megsértésére irányuló, a törvényben foglalt kivétellel a katona életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztető, a bűncselekmény elkövetésére irányuló, valamint a katona magáncélú igénybevételét megvalósító parancs kiadása.</p> <p>A Hvt. 51. § értelmében a katona szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani a parancsot, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el. Egyéb jogszabálysértő parancs végrehajtását a katona nem tagadhatja meg, jogellenességének felismerése esetén azonban haladéktalanul köteles erre a parancsot adó figyelmét felhívni. A parancs fenntartása esetén kérheti annak írásba foglalását, amelynél fogva a parancsért való felelősség kizárólag a parancsot adóra korlátozódik.</p>	<p>EM</p> <p>A parancs nem teljesítése. A katona a parancsot köteles – a fenti kivétellel – ellentmondás nélkül, legjobb tudása szerint, a kellő időben és maradéktalanul teljesíteni. A parancs nem megfelelő, részleges vagy indokolatlan késedelemmel járó végrehajtása parancs iránti engedetlenségnek minősül. A bűncselekmény csak mulasztással elkövethető immateriális deliktum, az elkövetési magatartás tanúsításával befejezetté válik.</p> <p>MIN</p> <p>A bűncselekmény súlyosabban minősül: csoportosan elkövetve, – más alárendeltek jelenlétében vagy egyébként nyilvánosan, akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon történik, a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével járva, háború idején vagy megelőző védelmi helyzetben, háborúban a harci parancs nem teljesítése, külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység vagy békefenntartás során a fegyverhasználatra vonatkozó parancs nem teljesítése esetén.</p>	<p>A</p> <p>Az alárendelt katona, aki részére az előjáró egyedi, címzett utasítást, parancsot ad. A katona fogalmát lásd a kötelességzegés szolgálatban tényállás elemzésénél.</p> <p>HALM – ELHAT</p> <p>Nem tartoznak a szolgálati parancs fogalmi körébe a katonák felhívása a rájuk vonatkozó – a különböző jogszabályokban és szabályzatokban lefektetett – általánosan kötelező előírások betartására. Ezek megszegése fegyelmi vétséget valósít meg.</p> <p>Nem tekinthető szolgálati parancsnak az előjárónak az alárendelthez intézett közvetlen hangú – baráti – figyelmeztetése.</p> <p>Ugyanazon vagy azonos tartalmú, illetve azonos célt szolgáló parancsok megtagadása folytatólagos egységként minősül függetlenül a parancsot kiadó előjárók különbözőségétől, ezzel szemben a tartalmilag eltérő parancsok nem teljesítése halmazatot képez.</p> <p>Szolgálati tekintély megsértése állapítandó meg, amennyiben az alárendelt a parancs végrehajtásának megkezdésével késlekedik.</p>	<p>BŰ</p> <p>Egyenes és eshetőleges szándékoság.</p> <p>Az elkövető tudata átfogja az előjáró által adott parancs tartalmát és hogy saját magatartása a parancs teljes vagy részleges nem teljesítését valósítja meg.</p>

ELŐLJÁRÓ VAGY SZOLGÁLATI KÖZEG ELLENI ERŐSZAK			Btk. 445. §
TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
<p>JT A jogi tárgy komplex. A katonai függelmi rend védelmén keresztül az előljáró, feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg zavartalan szolgáltatellátásához fűződő társadalmi érdek, emellett a passzív alanyok élete, testi épsége.</p> <p>PA Az előljáró, a szolgálatot teljesítő feljebbvaló, az őr, valamint más szolgálati közeg. Az előljáró a Hvt. 43. § alapján az a katona, akinek joga és kötelessége más katonák tevékenységének irányítása, akire pedig ez a jogkör kiterjed, alárendelt; feljebbvaló az egymással alárendeltségi viszonyban nem álló katonák közül a magasabb rendfokozatú. Más szolgálati közegnek minősül, aki ügyeleti, készenléti, készségi futár stb. szolgálatokat lát el. Az előljárót minden esetben, a további passzív alanyokat csak szolgálatuk teljesítése közben vagy amiatt ért támadások ellen védelmezi a Btk.</p>	<p>EM Erőszak alkalmazás, erőszakkal fenyegetés, illetve tetteleges ellenállás tanúsítása. Az erőszak a passzív alany testére gyakorolt fizikai behatást jelenti. A tényállás megvalósulhat dologról személyre áttevődő erőszak útján is. Az erőszakkal fenyegetés alapvetően pszichés ráhatás, akkor állapítható meg, ha az elkövető az erőszak alkalmazását helyezi kilátásba a passzív alany számára. A tetteleges ellenállás tanúsítása olyan aktív, fizikai magatartás, amely a passzív alanyt hátráltatja szolgálati feladatának ellátásában. A bűncselekmény immateriális, bármely elkövetési magatartás tanúsításával befejezetté válik.</p> <p>MIN A bűncselekmény minősítési rendszere alapvetően a bűncselekménnyel okozott biológiai sértő típusú eredmények súlyosságához igazodik. Súlyosabban értékeli emellett az eszközhasználatot, a katonai rendben kiemeltnek minősíthető időszakokban történő elkövetést, a csoportos elkövetést, ha bűncselekmény egyben parancs iránti engedetlenség is, illetve ha az a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.</p> <p>HALM A rendbeliség alapja a passzív alanyok száma. Az előljárót együttesen bántalmazó katonák nem társtettesek, hanem önálló tettesek.</p> <p>EGYÉB A Btk. a 446. § alatt szankcionálja az előljáró vagy szolgálati közeg védelmére kelt vagy arra rendelt személy elleni erőszak megvalósulását is a fentieknek megfelelő tartalommal.</p>	<p>A Az előljáró elleni erőszak alanya csak az előljárónak alárendelt katona lehet. A feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg, vagy ezek védelmére kelt vagy rendelt személy elleni erőszak alanya azonban bármely katona lehet. A katona fogalmát lásd a kötelességzegés szolgálatban tényállás elemzésénél.</p>	<p>BŰ Egyenes és eshetőleges szándékoság. Az elkövető tudata átfogja azt a tényt, hogy a passzív alany speciális mivoltát, valamint azt, hogy helyzetével vagy tevékenységével kapcsolatban fokozott büntetőjogi védelem illeti meg.</p>

FELHASZNÁLT IRODALOM

Blaskó Béla (szerk.) (2018): *Büntetőjog. Különös Rész I.* Rejtjel Kiadó, Budapest–Debrecen.

Blaskó Béla (szerk.) (2018): *Büntetőjog. Különös Rész II.* Rejtjel Kiadó, Budapest–Debrecen.

Blaskó Béla (2017): *Büntetőjog. Általános Rész.* Hetedik, átdolgozott kiadás. Rejtjel Kiadó, Budapest–Debrecen.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény, annak Indokolása.

A Büntető Törvénykönyvhöz kapcsolódó bírói és alkotmánybírói gyakorlat.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

JT: jogi tárgy

ET: elkövetési tárgy

PA: passzív alany

S: sértett

EM: elkövetési magatartás

ER: eredmény

OK ÖF: okozati összefüggés

SZIT: szituációs ismérvek

E HELY: az elkövetés helye

E IDŐ: az elkövetés ideje

E MÓD: az elkövetés módja

E ESZKÖZ: az elkövetés eszköze

A: alany

SA: speciális alany

BŰ: bűnösség

M: motívum

C: célzat

STÁD: stádiumok

MIN: minősített eset

PRIV: privilegizált eset

HALM: halmazat

ELHAT: elhatárolás

SZABS: szabálysértési alakzat

BŰ AK: büntethetőségi akadály

BŰ MSZ OK: büntethetőséget megszüntető ok

KORL ENYH: korlátlan enyhítést biztosító rendelkezés

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem kiadványa

Kiadó:

Nemzeti Közsolgálati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet

www.uni-nke.hu

Felelős kiadó:

Prof. Dr. Kis Norbert rektorhelyettes

Címe: 1083 Budapest, Üllői út 82.

Kiadói szerkesztő:

Zsoldos Sándor

Tördelőszerkesztő:

Mikes Vivien

ISBN 978-963-498-185-5 (elektronikus)